

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos betű sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, január 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: Az aradi pénzügyintézetekről.**
- Egy császári kegyelem.**
- Egyről-másról.** Irta: Vay Sándor gróf.
- Csendes bíró-választás Uj-Szent-Annán.**
- A Losskay regime bukása.**
- Negyedmillió sikkasztás.**
- Ingyen kenyér!**
- A tizenkettedik órában.**
- Hástüznézés a XX. században.**
- A Polgári Takarékpénztár reaktíválása.**
- Harc az utolsó emberig.**
- A református-bál.**
- A munkanélküliek küldöttsége a főkapitánynál.**
- Választások a tanítók között.**
- A nyomdások álarcos-bálja.**
- Miért nem hozta előbb.**
- Itélet a csillár-pörben.**
- Tárca: A mentősajka.** Irta: Abonyi Árpád.
- Regény-Czarnok: A harmadik.** Irta: Sienkiewicz Henrik. Fordította: Hegedüs Szerafin.

Az aradi pénzügyintézetekről.

Arad, január 4

Az Aradi Közlöny legutóbbi száma adatokat közölt az aradi pénzügyintézetekről. Ez ötletből, de már előbb is felmerült az a kérdés, hogy az aradi pénzügyintézetek, tekintettel egyrészt arra, hogy tartalékalapjaik már eléggé megnövekedtek, másrészt arra, hogy gazdasági viszonyaink oly kedvezőtlenek, ne emeljék-e az osztalékot és a tartalékok gyarapítását halasszák jobb évekre?

Erre nézve óhajtanám véleményemet e lap hasábjain kifejtteni.

Egy pénzügyintézet sohasem adhat eleget tartaléktökéjébe. Vagy mint mondani szokás: sokat igen, de eleget nem.

Téves az a hit, hogy a részvény után fizetett osztalék szabályozza a részvény értékét. Óráról-órára, napról-napra igen, állandóan azonban nem. Egy részvény értékénél a kereslet és kínálat játsza a döntő szerepet. De a kereslet és kínálat sem önálló tényező, hanem nagyrészt a bizalom által van szabályozva. A bizalom pedig mindig azon hitelintézet felé fordul, mely legtöbbet fizethetne, nem pedig afelé, mely legtöbbet fizet.

Nem is kell messzire mennünk, hogy ezt bebizonyítsuk; itt a példa előttünk. Még nem felejtettük el. A „Polgári takarékpénztár” ügyei kitűnően folytak és az üzlet virágzott, de a részvények értéke nem tudott emelkedni. Hatszázötven forintért bocsátottak ki egy oly részvényt, melynek belső értéke mintegy száz forinttal magasabb volt és mely nyolc százalékot jövedelmezett. De még ezen a nyomott és alacsony áron sem kellett és akik a könnyű nyereszkesedés vágyától elcsábítva, spekulációra vették ezt a papírt, azok veszteséggel is, de rövidesen tuladtak rajta. A betevők is többet kaptak egy százalékkal, de azokat sem vonzotta oda a bizalom.

Ez a közvetlen tapasztalatból meritett tanúság is bizonyítja, hogy a nagy osztalék még a külső hatást sem teszi meg mindig. Ellenben rontó hatással bír az

intézet belső és erkölcsi életére. Dekomponálja azokat a gazdasági és pénzügyi elveket, melyek egy szolid intézet alapját és támaszát képezik. A nagy osztalékot megkeresni, vagy jobban mondva *kinyerészkedni* kell. Kevésbé biztos, de annál több és jövedelmezőbb üzleteket kell csinálni, mert sokat kell nyerni és sokat fizetni. És ha a részvényesek a nagyobb osztalékba beleharaptak, nem igen elég-szenek már meg a kisebbel. És a fokozott étvágyának tanúsága az, hogy *nem annyit fizetünk, amennyit kerestünk, hanem annyit kell keresni, amennyit fizetünk.*

Ellenben annál egészségesebb pénzügyi elveket látunk és tapasztalunk ott, hol a tartalékalapok minél nagyobb dotációját tűzik ki elvül. És annál nagyobb elégtelt éreztem, amikor az Aradi Közlöny legutóbbi számában azt olvastam, hogy a fővárosi pénzügyintézetek után az aradiak rendelkeznek a legnagyobb rezervákkal. Jól esik tudnunk és nagyon megnyugtató, hogy ez így van.

Csak igen kevesen tudják, hogy mit köszönhet az aradi piac ezeknek a nagy tartalékoknak.

Tessék csak visszaemlékezni egy pár évvel. Mindenki — ki csak némiképp jó volt hitelre — annyi pénzt kapott, amennyit csak akart. A valutakérdés napirenden volt és azt hittük, hogy minden arany, akár fénylik, akár nem. Azt hittük, hogy most jön az olcsó, a félig ingyen-pénz. Német- és Franciaország, Belgium és

TÁRCA.

A mentősajka.

Irta: Abonyi Árpád.

O nagysága (az órára néz:) Mindjárt tizenkét óra és még mindig semmi... Pedig tizenegy órára ígérkezett az öreg ur. Csak nincs valami akadály? (Tünődve, maga elé.) Különös lenne, ha a törvényszék nem mondaná ki a választ!

Dr. Fabriczki (minden bejelentés nélkül besiet s már az ajtóban győzedelmesen örvendő arccal lobogtatja a magával hozott hivatalos akta-csomót:) Diadal, nagyságos asszonyom, diadal! Mátólfogva ön szabad, egészen, végérvényesen és mindenkorra szabad! De nini... n nem is örvend?

O nagysága: O, igen... (Helyet mutat a mintegy ötven-hatvan éves ügyvédnek, akinek elegáns száraz alakján e pillanatban szinte sugárzik az öröm.) Megvagyok elégedve, — ügyvéd ur... És úgy érzem, hogy boldog vagyok...

Dr. Fabriczki: Hát még én, nagyságos asszonyom, hát még én! Rendkívül boldognak érzem magamat, hogy sikerült önt ama lelketlen ember kezei közül kiragadnom, aki egy ily bájos, fiatal hölgy vonzalmára sohasem volt méltó.

O nagysága: Nem, nem, kedves ügyvéd ur, egy kissé erős... ily messzire nem szá-

bad mennünk. Alapjában véve Laci nem volt rossz ember, mert ha az lett volna, bizonyára sohasem lettem volna a felesége. Nem volt rossz ember, erről rövid házasságunk alatt számtalanszor meggyőződtem, csak megbizhatatlan, kényelmes és lelkiismeretlen. Azt hiszem, képtelen volt megérteni, hogy a mit tesz, az csunya. Nem rossz indulatból esalt meg, hanem caprice-ból, fiatal léhaságból, vagy miből az isten tudja. Igaz, hogy talán nekem is engedékenyebbnek kellett volna lennem... (Halk sóhajjal.) Csakhogy én is ingerült voltam, a férjem első gyanus kimaradása után... hajnali három orakor jött haza... azonnal összehajtam, hazautaztam a mamámhoz és két-hónapig nem bocsátottam magam elé. Ez a két hónap... ez a két hónap... Laci ez alatt a két hónap alatt ronlott el és így azt hiszem, hogy én is hibáztam...

Dr. Fabriczki: Mentegeti, nagyság? *O nagysága:* Nem mentegetem, csak ön-magammal szemben is igazságos vagyok. De hagyjuk! (Mosolyogva.) Örülök, hogy így történt. A bíróság tehát...

Dr. Fabriczki (megszakítja, hévvel:) Ugy van, asszonyom! A bíróság tökéletesen bizonyította a hűtlen elhagyást és az ön által már ismert 72. § alapján a házasságot véglegesen felbontottnak nyilvánította. Ismétlem hogy mától kezdve ön szabad!

O nagysága (melankóliával:) Milyen boldogság...

Dr. Fabriczki: Elhoztam az ítéletet is.

(Fölteszi szemüvegét s lesimitva gyér haját ünnepélyes hangon olvasni kezdi:) O felsége, a király nevében!...

O nagysága: Köszönöm, ügyvéd ur, köszönöm!

Dr. Fabriczki (némi bántódással:) Nagyság nem akarja meghallgatni az ítéletet, mely szabadságát visszaszadí?

O nagysága (idegesen:) Nem... nem akarom.

Dr. Fabriczki: Amint parancsolja. (Duzogva féreteszi az aktát.) Pedig érdemes mű... Nem tagadom, a törvényszék mindenben az én álláspontomra helyezkedett. Gondom volt rá, hogy úgy csoportosítsam férje ellen a bizonyítékokat, hogy azok tökéletesen megfogják és összetörjék. Az ön érdekében tettem, asszonyom és semmitől sem riadtam vissza. Részleteztem biz én az ugynevezett szagos dolgokat is, melyeknek hősnője az orfeumi arany légy, hőse az ön férje volt... Borzasztó, mily rútul megcsalta önt. S egy ily frivol teremtéssel, egy bretli légygel, egy... egy...

O nagysága (megszakítja:) Mondja kérem, Lacival is közlik ezt az ítéletet?

Dr. Fabriczki: Meghiszem azt!

O nagysága: Es... hova küldik?

Dr. Fabriczki: Hja, azt igazán nem tudom, de az a bíróság dolga. (Főlemelkedik a kerevetről és szertartásos meghajlással kissé távolabb megy.) Engedje meg, hogy másról beszéljek. Nagyságos asszony tudja, hogy e más-

Németalföld elárasztanak majd két és három perczenes pénzzel. Tehát itt az ideje, hogy papirokat vásároljunk, melyek öt és hat százalékot jövedelmeznek. Bolond az, aki nem ismeri fel az idők, főleg a pénzszerezési idők jelét. Ezer forinttal ötezer forintnyi értékpapírt lehetett vásárolni és zálogba tenni. És nyerni is lehetett, amint-hogy nyereséggel tul is adtak a papirokon. Kétszáz forintot adták és vették a „Polgári takarékpénztár” száz forint névértékű részvényeit, amivel legjobban van jellemezve a helyzet signaturája.

És a helyzet visszatükröződik a társadalomban is. Mindenki a viszonyain felül, a képzelt körülményekhez képest él. A hitel morfiama megteszi csoda hatását; mindenki gazdagnak tudja magát, holott a valóságban szegény. Ilyen gazdasági válságok ellen alig létezik orvosság. Ha egyszer erősnek érzik magukat az emberek, ha vérbőségük van, akkor elbizakodottak, először önmagukat ámitják, később azután másokat. Közel fekszik az ösztön, hogy kihívják a sorsot, hogy gazdagodjanak fárasztó munka nélkül, meg van a vágy, hogy éljenek anyagi gondok nélkül. Ezeknek a nagyzás felé csábító válságoknak megvannak nemcsak gazdasági, de erkölcsi okai is, melyek egymástól nem választhatók. Akinek sok sikerül, az azt hiszi, hogy eszes ember, kinek minden kell, hogy sikerüljön és a könnyen elért siker gyengíti az óvatosságot, a tisztességet és az igazság iránti érzéket. A fényűzés terjeszkedik, az óvatosabb, számító élet egyszerűbb szokásai el-eltűnedeznek, a könnyebb életmód provokáltatik, míg bekövetkezik a kiábrándulás reakciója, mely az illuziókat széjjel kergeti és a szegény ember a valóságot láthatja, hogy ő voltaképpen nem gazdag, hogy a hitel nem pénz és nem is művel csodákat.

És a visszahatás és visszafejlődés ilyen idejében az intézetek tartaléktökeiben nyer

kifejezést azok ellentállási ereje. Csak ha a válságos viszonyoknak megfelelő tartaléktökéjük van, csak akkor tudják a krízist, az adósok krízisét, mely azonban egyuttal az övék is — kiállani. És hogy a válságot kiállották és a rossz gazdasági és pénzügyi viszonyok közepette továbbra is kiállják: legjobban bizonyítja az, hogy alig drágították és drágítják a pénzt, illetve a kamatot és éppen a hosszabb várakozás és a lassabb lebonyolítás folytán nem szenvedtek veszteséget, mi minden esetre bekövetkezik, ha sietni, kapkodni, ovatolni és perlekedni kellett volna.

Mindez csak a tartaléktökéik gyűjtése által volt lehetséges és elérhető.

Az erőltetett osztalék a spekulációkhoz vezet; a spekuláció pedig dologtalanság, a dologtalanság pedig minden bűnnek kezdete. Mint az erkölcsi életben, úgy a gazdasági világban is az elégedettség a pozitív vagyonhoz, a telhetetlenség pedig annak feloszlásához vezet. Csak a munka és a takarékoság képeznek igazi tőkét. A tartaléktöke jegyében van a pénzügyi takarékosága kifejezve.

Az aradi nagyobb öt pénzügyi negyvenkét millió korona betét felett rendelkezik. Mindenesetre nagy erő és nagy hatalom, de panik és megrohanás idején nagy veszedelem is. Egy kis bizalmatlanság és meg van a nagy baj. Erre a nagy betétre nem nagyon lehet elbizakodni. De annál büszkébbek lehetnek az aradi intézetek, hogy tartaléktökéik (négy és fél millió korona) majdnem annyi, mint részvénytökéjük. Ez már okos beszéd és még több ennél: okos, óvatos tett. Gondoskodás oly irányban, amelyben a törvényhozás is — előbb-utóbb — intézkedni fog, mert a betétek és a tartaléktöke között kell, hogy megnyugtató és biztosítékot nyújtó arány legyen. Ez itt nálunk megvan, de fejleszteni kell továbbra is. Legyen meg az arány a betétek és tartaléktöke között —

de másrészt az osztalék és a további tartalékgyűjtés között is. Mert a takarékpénztár produktív munkája, a takarékoság, és ő rá nézve válik be legjobban Franklin szava:

— Aki egy fillért megtakarított, az egy fillért keresett.

Egy részvényes.

Egy császári kegyelem.

(A Löwenfeld-Szojka affér.)

Arad, január 4.

A ka onai és polgári igazságszolgáltatás különbözőségei között szomorú például áll előtérben az ismert bécsi Szojka—Löwenfeld-affér, amelyben a gyáros párbajban agyonlőtt egy hadnagyot. A megtörtént halál után hiábavaló lenne ezuttal a felett elmélkedni, hogy általán jogosult-e a párbaj, mert azzal most már a halottat feltámasztani nem lehet. Annyi tény, hogy a párbaj szabályszerűen folyt le, hogy a gyáros volt a provokáló fél s esete olyan volt hogy ha egyáltalán jogosult a párbaj az ő esetében jogos volt a fegyveres mérkőzésre való felszólítás. Az ilyen esetekért még akkor is fognak verekedni, mikor a párbajozás szokása végkép megszűnt; legfeljebb nem segédi asszisztencia mellett emelnek egymásra fegyvert.

A halottat hát eltemették, a másik pedig menekült, mert ha nem teszi, elfogják és bezárják s börtönt kell ülnie. Jó. Hisz embert megölni bűn s épp most a párbajellenes mozgalom is azt tartja, hogy a párbajban való ölést épp úgy gyilkosságnak kellene minősíteni, mint a közönséges büntettet.

De itt más a kérdés. Az, hogy mi történt volna, ha nem a gyáros öli meg a hadnagyot, hanem a hadnagy lövi le a gyarost. Nos, akkor nem történt volna semmi, éppen semmi. Vagy ami történt volna, az éppen nem lett volna olyan szomorú dolog, mint amilyen az elfogás, becsukás, börtön. Mert csak az történt volna, hogy a hadnagnak gratuláltak volna

fél év alatt, mióta szerencsés vagyok ügyét képviselni . . .

O nagysága: Tudom, Fabriczki ur, ön nagyon derék ember. De . . . mondja, kérem, ha nem tudják férjem jelenlegi tartózkodási helyét, hogyan fogják vele közölni az ítéletet? Párisból, úgy halottam, már hetekkel ezelőtt elutazott.

Dr. Fabriczki: Igen, — onnan már elutazott.

O nagysága: Utoljára a Rivierán látták, de, amint mondják, már ott sem látható. Mit gondol, hol lehet?

Dr. Fabriczki: Vagy Monte Carlóban van, vagy . . .

O nagysága (feszülten figyelve): Vagy?

Dr. Fabriczki (hidegen): San Remóban.

O nagysága: Ah, szegény . . .

Dr. Fabriczki: Remélem, asszonyom, — hogy ezzel a részvétellel bárkit is megajándékozna?

O nagysága (ránéz; visszautasító, száraz hangon): Bocsánat, ez az én dolgom, — ügyvéd ur.

Dr. Fabriczki: Istenem, nagysád nem azért mondtam, hogy ön megneheztesse! San-Remo végre is csak természetes végállomása a büntetésnek annak a hallatlan életmódnak, melyet férje folytatott és a mely miatt egy ilyen anyagnak szenvednie kellett, mint ön. A kártya, a pezsgő, a kalandok légioja és főleg az arany légy, akinek kacagó szeméit, illetlen táncát, hamis gyémántjait és százféle színű trikóit Moszkvától Liszabonig minden léha gwallér jól ismeri, odáig hajszolták, hogy az orvosok véleménye szerint sokáig már semmi

esetre sem huzhatja. Egy-két évig talán s esetleg addig sem . . . Tüdeje egy fabatkát sem ér. Nem akartam mondani, mert látom, hogy részvétet érez iránta . . . de most már igenis tudnia kell, hogy férje tényleg San-Remóban van és betegesen fekszik.

O nagysága (összerezzenve): Szegény Laci!

Dr. Fabriczki: A Villa-Barbarát bérelte ki.

O nagysága: Es bizonyára egyedül van . . . senki sem ápolja . . .

Dr. Fabriczki: (gunnyal int:) Dehogy nem, asszonyom! Az arany légy veie van s ha mutatni akarja szegény Lacit, bizonyára most is eltalálja lábujja hegyével az ön arcképét, mint a hogy itt az orfeum szeparéjában cselekedte . . . és az ön férjének egy szava sem volt ez aljasság ellen.

O nagysága: Igaza van, uram! Nem méltó rá, hogy szánjam.

Dr. Fabriczki: Magam is azt hiszem, hogy nem. Vannak megaláztatások, melyeket még egy anyagnak sem szabad eltűrnie, különben hasonlónak itélik azokhoz, a kik megalázták. Ilyen volt az ön helyzete is, midőn válópörét reám bizta. Elhíheti, hogy bár nem vagyok többé fiatal, mégis a legmelegebb rokonszenvedtem éreztem, midőn láttam, hogy férjének poltronságát mily tiszteltreméltó nyugalommal szenvedte el s tartotta titokban, a meddig lehetett, még édes anyja előtt is. Így gondolkodtam: az ön élete szomorú zátonyra került, mi sem természetesebb tehát, minthogy mentőszájkára van szüksége, mely önt arról a zátonyról ismét az élet tiszta vizeire vigye. Nos, nagyságos asszonyom, úgy gondolkodtam, hogy én leszek ez a mentőszájka.

O nagysága: Ügyvéd ur nagyon szives volt. Tanácsolt, utbaigazított, vigasztalni iparkodott. (Kezét nyujtja.) Köszönöm.

Dr. Fabriczki (mohón ajkához emeli a hölgy kezét és megcsókolja): Önző voltam asszonyom, önző és semmi más! De ez ugye megbocsátható gyöngöcség, ha meggondolja az ember, hogy önzésem a legtisztább, a legnemesebb és nem tagadom . . . a legédesebb érzelmekből fakadt. Tiszteltem önt és ez a mély tisztelet szívemben lassankint a legőszintébb vonzalommal erősödött . . .

O nagysága: (kissé kellelenül:) Nagyon udvarias. Ügyvéd ur. Igen, ön valódi atyai szeretettel foglalkozott ügyemmel.

Dr. Fabriczki: Azzal is, azzal is, — de . . .

O nagysága: És én egészen helyesen cselekedtem, midőn az ön előrehaladott korára és gazdag tapasztalataira bízam magam. Meg lehet róla győződve, hogy kitűnő szolgálatait Szadagon meg fogom jutalmazni.

Dr. Fabriczki: (élénk tiltakozással:) Ne folytassa, asszonyom! A mit tettem, nem pénzért tettem. Hogy ismét az i énti hasonjattal éljek: hangsúlyozom, hogy én mentőszájának tartom magam és ezért igyekeztem visszaszerelni az ön szabadságát, mert . . .

O nagysága: (mosolyogva ránéz; nyomatékkal:) Mert ez kötelessége az ügyvédnek, a ki válópörökkel foglalkozik. — Gondolom ezt akarta mondani?

Dr. Fabriczki: Ezt is . . . azaz hogy . . . (kifakad:) Ön kötelességről beszél, midőn én amaz édes vonzalomról akarok megemlékezni, melyet iránta érzek! Lássá ez hálatalanság?

társai, hogy párbaja így sikerült s nem megfordítva. S a mai, egymással ellenkező törvények szerint ez így is van.

Más kérdés, hogy ezek a törvények jól vannak-e így, ahogy vannak? Hogy beleillhet, beleilleszkezhettek-e a huszadik századba az olyan törvény, amely ugyanazon ország két lakójának homlokegyenest ellenkező mértékkel méri ki az igazságot? Nem lehet e kérdésre más a válasz: a két ítékezés közül valamelyik helytelen. Helytelen a jog és az igazság alapján is, de helytelen azonfelül még az ugynevezett „lovagias felfogás” alapján is, hogy párbajozó felek egyike mögött ott leselkedjen a börtön, a másika mögött pedig csak vidám szerencsekívánatok.

Ez a szomorúan végződött affér általánosságban ezt a véleményt keltette annak idején, amikor történt: pár hét előtt. Így gondolkozott a sajtó, így gondolkoztak az emberek közül is azok, akik nem elfogultak egy vagy más irányban. S most ugyanezen véleményt látszik elfogadni ősz királyunk egy minapi ténye. A király, mint osztrák császár császári jogával élt a gyárossal szemben és megkegyelmezett neki. A bűnvádi pert, amely a gyáros ellen megindult, törölték a bécsi bíróság lajstromából, a rendőri körözés levél ereje megszűnt s a bujdosóban levő emcer hazatérhetett földült otthonába.

Az osztrák császárnak ez a kegyelmi ténye is mutatja, hogy egyre gyengülnek azok a felfogások, amelyek szerint eddig kívánatos volt azt hogy a polgári és katonai igazságszolgáltatás az egymás feje tetején táncoljon kánkánt.

TÁVIRATOK.

A bur háború.

London, jan. 4. Mint a Reuter-ügynökség Pretóriából december 31-éről értesül, Bruce Hamiltonnak sikerült egy éjjeli menetelés után egy bur tábornokot elfoglalnia. A burok észrevették az angolok közeledését és legnagyobb részük

a határon át a Szvazi földre menekült. Huszonkét bur, azonban elfogtak és 40 kocsit és 500 marhát zsákmányul ejtettek.

Közgazdasági hírek.

Bécs, január 4. A „Neue Freie Presse” írja Pranger udvari tanácsos, az osztrák-magyar bank vezértitkára ma Budapestre érkezik. Ezt az utazást összefüggésbe hozzák az osztrák-magyar bank 4 százalékos kamatláb leszállításának kérdéséről a főtanácsban legutóbb folyó bizalmas megbeszélésekkel. Tekintettel a banktartalékok magasságára és a váltótárca csökkenésére, ugyanis a bankvezetősége fölvetette azt a kérdést, vajjon ajánlatos volna-e a kamatlábat a bank történetében először 3 és fél százalékra leszállítani.

Egyről-másról.

(Búcsú az ó-évtől — Fekete karácsony. — B. u. é. k. — Pangás mindenfelé. — A Népszínház sorsa. — A magyar ciklus és a Lipótváros. — Filippika az obligát-zsúrokról. — A bálók haldoklása. — A házasságokról.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, január 4.

Mire ezek a sorok napvilágot látnak, már el is temettük az ó-esztendőt. Némely helyen pezsgős palackok durrogása me'lett ment végbe a temetés, némely helyen meg éhező és fázó emberek siralma bucsuztatta. De hát ez így van, mióta áll ez a hitvány sárgolyóbis és hiába irunk meg óbégatunk, nem is lesz már másképen. Ingyen kenyér, ingyen tej, mind kevés ennek a nyomoruságnak a megszüntetésére. Különb *fekete* volt a karácsony, fekete, ködösen szomorúan bucsuzott az ó esztendő is. A b. u. é. k. kívánók elől megszökött, a ki tehette, a ki pedig nem az, kedves ábrázattal adózott ennek a rossz szokásnak és kidrukkolta a baksist.

Különb mindezt tekintetben középszerű esztendő volt szegény 1901. Nagy csönd jellemezte a politikai és közgazdasági életet, még nagyobb csönd és pangás mutatkozott a literatúrában. Semmi nagy alkotások, sehol nagy alakok. De talán nincs is ezekre már szükség

minálunk. Az évekkel ezelőtt megkezdődött országos elszegényedés és hanyatlás csak folytatódott és ki tudja, várhatunk-e jobbat 1902-től. 1901-nek az elmúlásával úgy van a világ, mint mikor mi egy közönséges tucatember halálhírét halljuk. Sem nem ártott, sem nem használt és élete nem hagyott nyomot.

A színházak ujvra sok mindent ígérnek. A népszínház nemsokára új bérlő kezébe megy át, ha csak meg nem ujtják a régivel a szerződést. A többi között pályázik Vidor Pál is, a szép hangú énekes. Verő György, a zenialis zeneszerző és a fortissimus vir Heltai Jenő, a kinek a kezében bizonyosan legjobban felvirágoznék ez a régi kedves theatrum.

Nagy érdeklődéssel várják a Vigszínház magyar ciklusát. Szinte nem is képzeljük, hogy illeszkedik be ebbe a keretbe a lipótvárosi publikum, a mely fényes kaszinójában leginkább a külföldi művészeket szokta ünnepelni. Ugyancsak Marck-Twain-eket honorál busásan, de magyar író kevés markot látott még tőlük; hogy a la Lipótváros, én is egy rossz szójátékokat csináljak. Ebben kezet foghat a pénz arisztokracia a születési arisztokráciával. Mert ez sem támogatja a magyar író, ez aztán nem is olvassa, a miben ellenben a Lipótváros szép asszonyait dicséret illeti.

A Vigszínház a ciklust az Ocskay brigadórossal kezdte meg. Századik előadása lesz ez a pompás darabnak. Erre az alkalomra Jókai irtpologot, s *Tapolcay* Dezső szavalta.

A társas-életben semmi nagyobb mozgalom nem indul. Obligát unalmas jourok, még unalmasabb bennük már az emberszólás, kölcsönös csalás és bolondítás, a mit egymással háziak és vendégek véghez visznek. Egy ismert politikusunk multkorában kijelentette, hogy ő nem megy több zsorra, mert összeszorul a szive és nem megy le a torkán a sandvich, ha eszébe jut, hogy ezeket a szegény embereket másnap a hivatalos közlönyben olvassa.

Ujév után jön vizkereszt — ismét ünnep. A sok ünnepbe meglehetősen belefáradt már az emberiség. Szinte vágyakozunk a szürke

O nagysága: Tréfál, ügyvéd ur, miért hálátlanság!

Dr. Fabriczki: Sőt több, mint hálátlanság! — igazi kegyetlenség! . . . Azt remélem, hogy fáradozásaimat meg fogja jutalmazni, nem pénzrel . . . eh! hisz én sokkal gazdagabb vagyok, mint ön és kimondhatatlanul bántana, ha csak ilyen jutalmat szánna nekem.

O nagysága: Nem értem ügyvéd ur.

Dr. Fabriczki: (izgatottan, haraggal:) Dehogy nem érte! Meg vagyok róla győződve, — hogy nagyon jól tudja, — miről van szó . . .

O nagysága: (nyugodtan végignézi a szemével, aztán elfordul és az ablakhoz lép:) Azt hiszem uram, hogy máris nagyon sokáig tartóztattam.

Dr. Fabriczki: (észreveszi, hogy messze ment; kérő hangon): Bocsásson meg . . . Megvallom, izgatot és nyugtalan vagyok.

O nagysága: Ez hiba az ön korában.

Dr. Fabriczki: Ó, ő . . . Még nem vagyok annyira öreg! (Megzavarodva.) Szóval, hogy egész világosan fejezzem ki magamat, azt reméltem, hogy én eltekintve mindentől és meg fogja becsülni bennem a mentősajkát, — mely önt ismét az élet tiszta vizeire segítette.

O nagysága: Ezt meg is teszem, uram. Rajta leszek, hogy az ügyvédi honoráriummal meg legyen elégedve.

Dr. Fabriczki: (kitorve) Az ördög vigye el az ügyvédi honoráriumot! Én szeretem önt, nagyságos asszonyom és a kezéért esedezem.

O nagysága: (visszalép az ablaktól s enyhülve, mosolygós elszántsággal tekint a szeméi közé:) Bocsásson meg, de . . . (Elneveti magát.) Ez igazán nagy meglepetés . . .

Dr. Fabriczki: Kinevet . . .

O nagysága (engesztelve): Nem nem, ne értsen félre! Megtiszteltetésnek veszem. Ah! . . . Ezt talán fölösleges külön is megmondani! De lássa, lehetetlenséget kíván . . . Ha sejtettem volna, hogy így híres ügyvédnek, az ön korában, még eszébe juthat ilyen bolondság, más ügyvédhez fordultam volna . . . Sajnálom, hogy nyiltankell beszélnem, de ez, gondolom, kötelességem, kedves ügyvéd ur, mert ajánlatát nem fogadhatom el.

Dr. Fabriczki (in erülten összeszedi az aktákat és távozni kérzül): Ugy, hát visszautasít?

O nagysága: Ajánlata mindenestre nagyon megtisztelő, nagyon szeretetre méltó, de be kell ismernie, hogy velem szemben, a ki csak most nyertem vissza szabadságomat, egy kissé korai . . . egy kissé elhibázott . . . Házasságomat zátonynak nevezte és igaza van, mert az volt.

Dr. Fabriczki (reménykedve:) De én megmentettem önt!

O nagysága: Igen, ön megmentett. (Engesztelve, enyelgő hangon.) De mivel én az élet új vizeire — szomorú tapasztalataim után. — többé nem vágyódom: a mentősajkára nincs többé szükségem. Nemde, hogy ez egyszerű és világos?

Dr. Fabriczki: Nagyon világos . . . (Szárzan meghajtja magát. Az ajtóban még egyszer visszafordul s mindenről megfeledkezve keserűen felkiált:) Ne feledje, asszonyom, hogy a mit velem tesz, az rosszóság és szivtelenség! — Igen, igen! a legdurvább szivtelenség!

O nagysága: Istenem, kedves öreg barátom, ön nagyon következtelen! Maga mondja, hogy ön az a ki megmentett s most éppen ön akarja, hogy új hajótörést szenvedjek. Ez nem méltányos, ezt ön is befogja látni, ha nyugodtabb lesz. És lehetetlen is, amit kíván, főleg, ha csakugyan mentősajkának tekint magát . . . (Nevet.)

Dr. Fabriczki: (sérődve, kihívó hangon:) Nem látom be, hogy miért?

O nagysága: Azért, kedves atyai barátom, mert az ön kora . . . beláthatja . . .

Dr. Fabriczki: Ej mit! Mindössze ötvenhétéves vagyok.

O nagysága: (elvesztve türelmét, éles, hideg nyomatékkal:) A házasság nagy ut, uram; nem bizatom magamat egy olyan sajkára, a mely már ötvenéves, mert, ez nem való ilyen nagy utra. Nem mondhatom meg, hogy miért.

Dr. Fabriczki: Kár! Szerettem volna halni.

O nagysága: Isten önnel, ügyvéd ur!

Dr. Fabriczki (haraggal:) Szivtelen asszony!

O nagysága: Ej, uram, dehogy! Ön az, a ki szivtelen és nem én! Ön kívánja tőlem, hogy ne csak mentősajkának, de egyuttal mentőkötélnek is tartsam önt . . . és ugyanazzal a kötéllel végezzem ki magamat, a mely megmentett. Bocsánat, de ez oly zenialis kívánság öntől, a milyenre a megmentések történetében még nem volt példa. Es most csakugyan nem tartóztatom, ügyvéd ur! (Még) Isten önnel! (Otthagya.)

hétköznapi után. Mert hiszen a farsang csak köznap már, mert évről-évre rosszabb s a nyilvános bálok maholnap kimennek a divatból.

Hol vannak azok az idők, mikor a redutts zsufozásig megtelt és a fél ország szép leányát ide hozták farsangolni. Ma szomorú a farsang Pesten — szomorú a vidéken is, házasodni meg épen nem akarnak a fiatalok. Nem csoda. Olyan rendkívüli nehezék a viszonyok, hogy nyomorogni egyedül is lehet, sőt nem is illő, hogy az ember még mást is keressen nyomorúságára. Kivéve, a ki partiet csinál. De nagyobb részt ezzel is kölcsönösen becsapják egymást a házasulók és viskóvá zsugorodik a valóságban akárhány három emeletes bérház stb.

De azért csak b. u. é. k.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Boccaccio*, operette. Este: *San Toy*, operette. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Délután: *Vasgyáros*, színmű. Este: *Kurucfurfang*, népszínmű. (Páros bérlet.)
Kedd: *Páholy*, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szerda: *Páholy*, bohózat. (Páros bérlet.)
Csütörtök: *Lili*, operett. (Páratlan bérlet.)
Péntek: *Postásfiú*, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: *Könyvtárnok*, bohózat. (Páratlanbérlet.)

* **Műsorváltás.** „A páholy” bemutatása volt mára kitűzve, de *László* hirtelen közbejött betegsége folytán el kellett maradnia. Helyette a „Madarász” operettet vették elő. Az egyes szereplők heroldmusára vall, hogy nehéz szerepeikre ily hevenyében vállalkoztak. Sikert persze egyik sem érhetett el, de hát játszottak végre ma este és ez volt csupán a cél. Közönység nagyon gyéren volt.

* **A páholy** bemutató előadása keddre maradt. Ennek oka a zsába. Nem páholyhoz hasonlóan mulatságos bohózat, hanem *László Gyula* zsábája, mely két napra ágyhoz szögzi. Ezért vasárnap délután és este is operett került színre. Délután *Boccaccio* Felhő Rózsival a címszerepben, este ugyancsak vele *San Toy*. Hétfőn a mindig vonzó *Vasgyáros* s *Kurucfurfang* foglalkoztatja majdnem az egész társulatot. Ezekben az előadásokban már *László Gyula* is részt fog venni.

* **Szabad lyceum.** E hó 8-án, szerdán d. u. 5 órakor lesz a szabad lyceum negyedik előadása a felső kereskedelmi iskola dísztermében. *Lejtényi Sándor* fog felolvasni *Természeti katasztrófák* cím alatt; felolvasását *Rozsnyay Kálmán* fogja mutatóvanyokkal kísérni. Jegyek válthatók a fővárosi könyvkereskedésekben és a pénztárnál.

* **Alberti.** A hangverseny saison kétségkívül egyik legkimagaslóbb eseménye lesz az a hangverseny, melyet f. hó 19-én a Fehér Kereszt szálló nagytermében rendez Alberti Werner, a m. kir. Opera tenoristája. Az a páratlan elismerés, melyet ennek úgy a külföld mint a főváros közönsége méltatta, valóban megilleti Albertit. Az operánál *Perotti Gyula* fénykorát látják visszatérni, sőt *Alberti* énektudása határozottan feltehető áll amaznak. A hangversenyre ma g. elő nem jegyzett jegyek iránt intézkedni lehet. Révész Nándor könyvkereskedésében.

* **Dalestély.** A waggongyári dalkör vasárnap, e hó 5-én a Kánya-féle vendéglőben a munkanélküli munkások segélyezésére *dalestélyt* rendez. Beléptidij 60 fillér. Felülfizetések közönnyel fogadtatnak. A dalestély műsora a következő: 1. Régi nóta, Lányi Ernőtől. 2. Kuruc dalok, Káldy Gyulától. 3. Subog a szél, Zimay Lászlótól. 4. Éji varázs, Storch A. M.-től. 5. Nyisd ki anyám. Gáltól. 6. Népdal-egyveleg, dr. Angyal Ármándtól. 7. Magyar nyelv, Lányi Ernőtől. 8. Serenade, Erik Meyer Helmondtól. 9. Székely-induló, Veres Gábertől.

* **Színházi jogeset.** Furcsa perben döntött a napokban a hamburgi felebbviteli bíróság. Ugyanis egy idegen amatőr, aki Hamburgban átutazóban volt, két ülőhelyre váltott jegyet az operába. A helyek oly rosszak voltak, hogy az idegen és felesége nem láthattak semmit, sem abból, ami a színpadon történt.

A dolog annyira bosszantotta emberünket, hogy pert indított a bíróságnál az opera igazgatósága ellen a két jegy árának visszatérítése miatt. A bíróság szakértői szemlét rendelt el, melynek folyamán csakugyan konstatálták, hogy a perben idézett két helyről nem látni a színpadra, a minek következtében a bíróság az operát elmarasztalta. Felelősség következtében az ügy a felebbviteli bíróság elé került, mely az ítéletet megerősítette azzal az indoklással, hogy a színházlátogatónak joga van azt igényelni, hogy ne csak hallja, de lássa is azt, ami a színpadon történik.

A tizenkettedik órában.

(Less-e kiegyezés?)

Arad, január 4.

A budai Mátyás-templom tornyán az óra megkondult és ütötte: *Egy.* Bánffy Dezső báró a miniszterelnöki palotában meghallotta és azt mondta, itt az idő, amikor a törvény értelmében cselekedni kell. Leült az íróasztalához s levelet küldött Badeni grófnak Bécsbe. Ebben a levélben Magyarország 1896. december 31-én Ausztriának felmondta a vám- és kereskedelmi szerződést. Másnap, ujesztendő reggelén Bécsből is jött egy pecsételt levél, abban meg Badeni gróf mondta fel a vámközösséget Magyarországgal.

Kettő. Ut az óra. A magyar és az osztrák miniszterek egy évig alkudoztak, hol ide, hol oda utaztak, megegyezni sehogy sem bírtak, végre megállapodtak egy évi halasztásban. — Bánffy betérjlesztette a képviselőháznak az első provizóriumot.

Három. A két kvóta-bizottság tárgyalta egymással s összeveszett: a király döntött; a régi kvóta megmaradt.

Négy. A kormányok megkötötték a kereskedelmi szerződést — vámtarifa nélkül. Ezt a földolgot a kiegyezésből kihagyták.

öt. A kormányok a bankkérdésre nézve is megegyeztek s odaadták minden aranyukat a banknak s új privilégiumot, hogy ez állítsa helyre a valutát. Az osztrákok a bankdualizmus ellen protestáltak.

Hat. A Bánffy-kormány betérjlesztette a kiegyezést az országgyűlésnek s megígéri a kvóta felemelését az osztrák kormánynak.

Hét. Az osztrák Reichsrath a kiegyezést megobstruálja, a magyar kormány újabb engedelményt tesz s elfogadja az ischl-i klauzulát.

Nyolcat ütött az óra, Bánffy megbukott.

Kilenc. Széll Kálmán feltalálja a formulát, a magyar kormány elfogadja a második provizóriumot, megadja az ujoncokat, törvénybe iktatja a kiegyezési szerződéseket, megtartja és meghosszabbítja a vámközösséget, azzal a törvényes joggal, hogy az önálló vámterületet fel is állíthatná, ha akarná s ennyi áldozatkészség jutalmául a két miniszterium előterjesztésére a király a magyar kvótát felemeli.

Tíz. Thun megbukik, Körber jön, a Reichsrathot feloszlatja, új alkudozást kezd, a provizóriumot ismét meghosszabbítják egy esztendőre.

Tizenegy. Új választás Magyarországon, a szabadelpvűpárt fényes győzelmet arat, Széll Kálmán Körberrel alkudozást folytat az autonóm vámtarifa kidolgozására. Németország autonóm vámtarifáját betérjlesztette a parlamentnek s Ausztria-Magyarországot kizárja. A magyar trónbeszéd nagyszerű programot ad, a képviselőház ujong s megszavazza a provizóriumot — utoljára. A Reichsrath obstruál, Körber desperál, a király haragszik s az alkotmány felüggesztésével fenyegeti a németeket és a cseheket — a magyar államférfiak megijednek.

Az óra üt 1901. Szeptember éjszakáján

tizenkettőt. A miniszterelnöki palotában Széll Kálmán hallgatja, számlálja. Reggel felkel, álmában még mindig a toronyóra ütését hallja. Robognak a kocsik, jönnek a miniszterek, főrendek, képviselők, Andrássy Gyula gróf kilép s azt mondja:

— Nehéz idők előtt állunk!

Feleli Széll Kálmán:

— Nehéz munka vár reánk, annál nehezebb, minél kedvezőtlenebbek a viszonyok. — Nem rajtunk mult, hogy Ausztria és Magyarország között a gazdasági viszony még mindig függő helyzetben van. De tisztázni kell a kérdést, végleg, alaposan. Be kell következni a döntésnek mielőbb. *Utött a tizenkettedik óra.*

Hallottuk, lessük, várjuk, hogy mi lesz már most, lesz-e közös vámtarifánk vagy önálló váterületünk, lesz-e kiegyezésünk Ausztriával, vagy mi a manó lesz hát? Mert valaminek csak muszáj lenni, ha a provizórium elég volt és nem lesz több. Fognak-e Ausztria és Magyarország kormányai egymással boldogulni, fognak-e a parlamentek valamiképpen kiegyezni, fogunk-e „állandóbban szerződni”, lesz-e rendesen megállapított kvótánk, a sok jó kívánság beválik-e, lesz-e a magyarnak boldog ujjeve?

Harc az utolsó emberig.

(A burok nem adják meg magukat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Krüger megbízásából Shalk-Burger alelnök kérdést intézett az összes bur parancsnokokhoz, hogy milyen feltételek mellett volnának hajlandók a fegyvert letenni. Most beérkeztek a bur tábornokok válaszai, a melyek egyhangulag úgy szólnak, hogy: *„Teljes, feltétlen függetlenség, vagy harc — a mig az utolsó bur is elvérzett a csatatéren.”*

Igy vélekedik az az elszánt kicsike nép, melyet arra kárhoztatott balsorsa, hogy a világ legelső nagyhatalmasságával vivjon élet-halál harcot.

S e csodás lelkesedés, ez a szent tűz érintetlenül hagyja és nem melegíti fel a világot. Hidegen, részvétlenül nézik az angol hatalom garázda, portyázó csapataitól három év óta vérző nemzetet.

Pedig ezek a tények kiáltó ellentétben állanak a huszadik századdal, a civilizáció szellemével. Az egész kort megbélyegzi Angliának barbár és kiméletlen hajszája. Nem mondunk nagyot azzal, hogy — undok látvány, mikor a világ legelső nagyhatalmassága, mely emberekben és vagyonban rengeteg millió felett rendelkezik, éveken át folytat véres rablóhadjáratot egy ártatlan, becsületes, szorgalmas és istenfélő kis nép ellen, a melynek csak az a bűne, hogy szabad akar lenni és nem engedi magát dúsgazdag üldözőjétől kizsákmányoltatni.

A bur vezérek elszántsága arra mutat, hogy a háboru még sokáig el fog tartani, mert a burokat rövid idő alatt teljesen kiirtani nem lehet.

Az angol közvélemény lassankint felcsúdik a legutolsó bur győzelem zsbibasztó hatásától és a lapok, a mennyire csak lehet, törekednek kisebbiteni a burok győzelmét.

A *Standard* azt írja, hogy a burok nagyon is rózsás színben látják helyzetüket és azzal állítják magukat, hogy Anglia pénz- és emberáldozatot már hozni nem tud és reményét veszve, elkedvetlenedve fogja abba hagyni a háborut. Steyn elnök híresztelése, hogy a burok helyzete ma kedvezőbb, minél egy év előtt, csak a

boerek *lankadó lelkesedésének* (?) felbuzdítását célozza. Tévednek a boerek! Anglia az eddigi erélytel fogja folytatni a háborút. Ha a boerek majd kimerülve leteszik fegyvereiket, akkor be fogják látni, hogy az ő boldogulásukat, egyedüli reménységüket nem vitézségüktől, hanem az angolok nagylelkűségétől várhatják.

E cikkben, mely híven tükrözi az angoloknak egész erejükben gyökeredző dölyfös elbizakodottságát, az egész világon mulatnak. S a mi még érdekesebb, az idézett angol lapot a kormány sugalmazza. Így azután könnyen érthetővé válik, miért beszél a burok lankadó lelkesedéséről, mikor az *angol sereg van teljesen lehangolva*, és hogy miért beszél mint biztosan bekövetkező dologról arról, ami jelenleg csak forró óhajlás és valószínűleg még sokáig az is fog maradni. Mert a harctéren éppen ellenkezőleg áll a dolog. A burok lelkesedése most lángolóbb, mint valaha, ami csak természetes is, mikor egyik győzelmet a másik után aratják, mikor annyi löször, hadizsákmány került kezeik közé, hogy ezzel ismét bőségesen szaporíthatják készletüket. Ha a burok maguk nem gondoskodtak volna kellő felszerelésről, az angolok bőségesen juttatnak nekik.

Nagyon merész tehát a *Standardnak* az a reménye, hogy majd ők veszik el a boerek felszerelését, mikor eddig mindig — megfordítva történt.

Az egyedüli előnye az angoloknak, melyet óriási áldozattal kitudtak erőszakolni — az, hogy a háborút kisebb térre szorították. De ez a guerilla-harcot még meg nem szüntette. Az a remény, hogy az őrház-rendszerrel — Kitchenert szerint — „megfogják“ a boerokat, nem fog sikerülni. A boerok nem fogják tétlenül várni, míg az angolok ismét új cölöpházakat építenek, míg Angliából a kellő felszerelés, az őrházakba helyező katonaság megérkezik. Ehez nagy idő kell és ezt a burok majd sietnek kiaknázni és mint már annyiszor, váratlan és gyors mozdulataikkal összezavarni, tönkretenni az angolok számításait.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Január 5. Az aradi könyvnyomdászok egyletének álarcos-bálja (Fehér Kereszt.) — Táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadás Soborszinban (Arany szarvas vendéglő.)

Január 11. Aradvármegye tisztviselőinek táncestélye (Fehér kereszt.) — A pécskai izraelita nőegylet hangversenyyel egybekötött táncestélye (Pécskaváros vendéglő.)

Január 18. Az aradi mérnök és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

Február 1. Az aradi tanítók és tanítónők bálja.

Február 9. Az aradi szegény tanulókat segélyező egyletombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt.)

Február 11. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

Március 15. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

A nyomdászok álarcos-bálja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 4.

Az aradi nyomdászok hoinapi álarcos báljával szótlan, de poetikus hangvételű be a „Fehér Kereszt“ nagytermébe. Mert ki ne tartaná poetikusan szépnek a Pierrot és Pierrette szomorúan vig történetét. Az álarcos bálók kedves szülöttei ezek, akik jönnek, hogy szeressenek s azután ismét eltűnnek a sűrű hétköznapi életben.

Sorra fölvonulnak Pulcinello és Pulcinella, Arlechino, Bajazzo és Giananculo, a Jánusfejű bohóc, az álarcosbálak vig és kedves figurái.

De nemcsak a dominók sokfélesége fogja mulatni a nyomdászok álarcos báljának látogatóit, hanem gondoskodott az ötletekben kifogyhatatlan rendezőség más mulatságról is.

A hoinapi estély tarkítva lesz mindenféle elképzelhető bohóságokkal s mulatságos, kacagtató látványosságokkal.

Már a délután folyamán lesz egy érdekes sége e napnak, midőn is a rendezőség a pá-

lyaudvaron fogadja a budapesti személyvonattal érkező kínai balettársulatot, melyet a bálon való közreműködésre hívott meg a rendezőség. Ez a társaság koczikon fog bevonulni a városba, s bizonyára sok nézője akad.

A tulajdonképeni álarcos bál vasárnap este 8 órakor veszi kezdetét s a táncszüneteket a következő programponatok töltik ki:

1. A berlini Schuman-cirkus hirneves Dummer Augusztjának tréfás mutatványai.
2. A kínai nagy táncsoport fellépte.
3. Szerpentin tánc.
4. Sasha, a világhírű hajeróművész fellépte.
5. Nagy álarcos felvonulás görög-tűz világitás mellett.

Minden 20-ik belépő érdekes ajándékban részesül, éjjel 12 órakor pedig az alábbi díjak lesznek kiosztva: A legszebb női álarcosnak egy értékes aranygyűrű, a legvigabb női álarcosnak egy díszes bál legyező. A legszebb férfi álarcosnak egy garnitur finom evőkészlet, a legrutabb férfi álarcosnak pedig egy óriás sonka.

Jegyek előre válthatók Ruzsonyi Endre, Porter Vilmos, ifj. Klein Mór, Révész Nándor, Keppich Zsigmond, Bloch H., Réthy Lipót és Fia és Weisz Félix urak üzleteiben, este pedig a pénztárnál.

(=) Tűzoltóbal Pankofán. Az ujonnan alakult fakerti önkéntes tűzoltókar felszerelésének alapja javára e hó 25-ikén zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj: szeméjegy 2 korona családjegy 8 korona. Kezdeté este 8 órakor.

(=) Az aradi kőműves-segédék január hó 19-én, vasárnap este a Központi szálló nagytermében *táncvigalmot* rendeznek. A táncot ének és szavaltatok előzik meg.

Ingyen kenyér!

— Ujabb adományok. —

Arad, január 4.

Az Aradi Első Takarékpénztár adománya nyitja meg a mai gyűjtést. Ottenberg vezérigazgató tudomásunkra hozta, hogy az intézet 100 koronát szavazott meg az ingyen kenyér céljaira s az összeget nyomban meg is küldte kiadóhivatalunknak.

Kétszeres örömmel fogadjuk a tekintélyes összeget. Szívesen látjuk, mint adományt, mely a nemes célt segíti, de szívesen fogadjuk, mint *erkölcsi értéket* is, melyet eredetében képvisel. Az Aradi Első Takarékpénztár városunk legrégebbi pénzintézete s e jótékonyágával nemcsak saját nagylelkűségéről, a társadalom bajai iránt érzett részvételéről tett fényes tanúságot, hanem egyszersmind követendő példa gyanánt állott valamennyi pénzintézetünk elé s reméljük, hogy e példa vonzani fog. De remélhetjük is, mert nincs városunknak oly pénzintézete, a mely elzárkózva, részvétlenül nézhetné a társadalomnak e nemes akcióját.

Két jószívű, derék hölgy gyűjtője érkezett ma kiadóhivatalunkba, Grün Karolin kisasszony *Petrissen* 10 kor. 80 fillért, Walder Erzsike kisasszony pedig *Mácsán* 10 kor. 70 fillért gyűjtött össze. Helybeli adakozóink *Issekutz László dr.* és *Kabdebó János dr.* 10—10 koronával.

A begyűlt összeg kimutatása itt következik:

	Korona
Az Aradi Első Takarékpénztár	100.—
Grün Karolin gyűjtése	10.80
Walder Erzsike gyűjtése	10.70
Issekutz László dr.	10.—
Kabdebó János dr.	10.—
Mai gyűjtésünk eredménye	141.50
Hozzáadva a tegnapi kimutatott	2141.31
Eddigi összes gyűjtésünk	2282.81

Grün Karolin gyűjtése. Bantleon Károly, Lupenit György, Andron Sándor, Friedmann Samuel, Grün Sarolta, Kinéz Szimeon, N. N., Bogdán Konstantin (Lugos), Sztanka János, Roth Mór 1—1 kor., Halász Koszta (Lugos) 40 fillér, Miók János, Albu György (Lugos) 20—20 fillér. *Összesen 10 korona 80 fillér.*

Walder Erzsike gyűjtése. Konrad János 2 kor., Szikszay Lajos, Pomoz Mladia és Andrekovic Márton 1—1 kor., Walder Hermann és Ratin Livius 60—60 fillér, Krammer Mátyas, Schwarz József, Merkler Vilmos, Kemény Böske, és Lustig Adolfné 50—50 fillér, Schaffer Terez és Walder Erzsike 40—40 fillér, Kaszner Józsefné 20 fillér. *Összesen 10 kor. 70 fillér.*

Az adományokat a *kiadóhivatal* címére kérjük küldeni.

Gyűjtőivel mindenkinek, a ki hozzánk fordul, szívesen szolgálunk.

A munkanélküliek küldöttsége a főkapitánynál.

(Kérelem segélynyújtásért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4.

Az aradi munkanélküliek ma egy 7 tagból álló küldöttséget menesztettek *Sarlot* Domokos főkapitányhoz. A küldöttség délelőtt fél 12 órakor tisztelgett a főkapitánynál s tagjai voltak *Weisz Hermann* üveges, *Ponta Péter* cipész, *Wollmann Emil* cukrász, *Gallovic Károly*, *Horacsek Károly*, *Máté József* és *Füzér József*. A héttagu küldöttségben csak egy van olyan, Horacsek Károly, aki a waggongyárban alkalmazva volt, a többiek az aradi szociálista párt vezetőség tagjai.

Weisz Hermann, a küldöttség szóoka, előadta, hogy a munkanélküliek megbizásából jöttek a hatóságot arra kérni, hogy amennyiben módjában áll, tegyen lépéseket az iránt, hogy a munkanélküliek munkát kapjanak. Ez idő szerint azonban a nyomasztó viszonyok hatása alatt megelégszenek segélynyújtással is, bár ezt célravezetőnek nem találják, mert a segély csak ideiglenesen segít a bajon. Azután kérdéssel intézték a főkapitányhoz, hogy a segélyosztást mint lehetne legcélszerűbben keresztülvinni. Kijelenti, hogy a tüntető körmeneteket azért rendezték, hogy a nagyközönség is tudomást vegyen a munkanélküliek nagy számáról.

Sarlot főkapitány válaszában azt mondta, hogy ő már ezelőtt is kereste a módot, hogy miképpen lehetne a kérdést legjobban megoldani. A waggongyártól beszerezte és összeállította az elbocsátott 210 munkásnak a névsorát, kipuhatóltatta anyagi és családi körülményeiket. Eme puhatolozások alapján megvan állapítva, hogy azok egy részének, vagy saját magának, vagy hozzátartozóiknak Aradon házuk van, szóval háztulajdonosok, egy része nőtlen fiatal ember, ezek kedvező körülmények között élő szüleikkel élnek közös háztartásban, egy része nem helybeli, idegen s csak elenyésző kis része olyan, mely tényleg vagyontalan és szűkölködő s így segélyre szorul. A lehetőség határain belül minden kérés nélkül is megtette volna, hogy ott, a hol nyomor van, a rendelkezésére álló eszközökkel segítsen. Figyelmébe ajánlja a küldöttségnek, hogy írják össze a nyomorgók névsorát és azt terjesszék be hozzá.

Kijelenti különben, hogy a jelenlegi nyomornak nagyjából maguk a munkások az oka, mert sokan vannak, kik mielőtt a waggongyárba kerültek, napi 3 forintot kerestek s mikor odajutottak naponként 10—12 forintot is

megkerestek. A helyett, hogy takarékoskodtak volna, mint azt némelyek meg is tették, eldörbéliztek kerestetük és a mikor az ilyen dörbélizőket a rendőrségen előállították, büszkén a mellüket verve mondták:

— A magamét iszom.

A mi az idegeneket illeti, készségesen megadja az eszközöket, ha azok kéri, hogy haza, illetőségi helyeikre távozhassanak. Ezeket az eszközöket azonban csak úgy bocsáthatja az idegen munkások rendelkezésére, ha azok illetőségi helyeikre akarnak távozni.

Végül kijelenti, a fölvonulások és tüntetések beszüntetése iránt kiadott rendeletét továbbra is érvényben tartja.

Weisz Hermann kijelenti, hogy a főkapitány által előadottak nagyon híven adják vissza a helyzetet. Össze fogják irni a szükölködők névsorát. Kéri ő maga is, hogy a hatóság ezek viszonyai iránt alapos tájékozódást szerezzen, mert ő maga is tudja, hogy sokan visszaélnék a jótekonysággal.

Ezzel a küldöttség eltávozott.

TANUGY.

Választás a tanítók között.

— Tanfériak kiküldése az iskolákba. —

Arad, január 4

Mozgalmas napja volt ma az aradi községi tanítói karnak.

A tanítóknak tudvalevőleg joguk van a saját körükből választott két taggal kiegészíteni az iskolaszéket, az aradi polgári fiúiskola tanári kara pedig egy tagot küld ki.

Ez a három kiküldött aztán nemcsak látogatási és felszóalási joggal bír, mint általában minden községi iskolai igazgató, hanem mindazokkal a jogokkal rendelkezik, melyeket a városatyák közül alakított iskolaszéki tagok élveznek.

Az aradi községi tanítók ma választották meg az iskolaszékbe küldendő képviselőiket. Ez alkalommal összegyűltek Arad tanítói és tanítónői csaknem teljes számban.

Az ülést Millig József iskolafelügyelő nyitotta meg azon jelentéssel, hogy a polgármester megbízásából felkéri a testületet képviselőinek a megválasztására.

Ezután a gyűlés elnöküül Szilágyi Györgyöt, jegyzőüül pedig Czobor Ottót választották meg közfelkiálással. Szilágyi György elnök felkéri a szavazatszedő bizottság elnöküül Zárai Odont, tagjaiul pedig Bokor Alajost és Söfalvi Györgyöt.

Rövid idő alatt befejeződött a szavazatszedő bizottság munkája. Az elnök kihirdette az eredményt, mely szerint az aradi tantestületek az iskolaszékbe Bokor Alajost és Szilágyi Györgyöt választották meg.

A választás után Millig József iskolafelügyelő szép szavakban emlékezett meg azok érdemeiről, kik a tantestületet eddig képviselték az iskolaszékben, kik közül Bokor Alajos iránt immár hatodsor nyilvánul ez a jól megérdemelt bizalom. Indítványára az elismerést a tanítósság jegyzőkönyvbe is foglalta.

A polgári iskola tanárkara ezzel egyidejűleg tartott értekezletet Almási Pál igazgatót küldte ki az iskolaszékbe képviselőjüül.

(—) A városi árvaház igazgató-választmánya folyó hó 7-én, kedden délután 4 órakor a városi árvaház tanácstermében ülést tart, melyre a tisztelt tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

(—) Figyelmeztetés az iparos mesterek részére. Alulírott tisztelettel figyelmeztetem a tanoncokat tartó mestereket, hogy az iskolai gázvezeték javítása miatt az iparos tanoncok esteli oktatását január hó 13-ig megtartani nem lehet. Annélfogva felkérem a mester urakat, hogy tanonczaikat csak január 13-án eresszék iskolába. Ha esetleg az előadásokat akkor sem lehetne meg tartani, azt is hirlapilag fogom tudatni. Almási T. Pál igazgató.

A Polgári Takarékpénztár.

(A reaktiválás előtt. — Ki lesz az igazgató? — Rendkívüli közgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4

Az aradi pénztárszervezetek bevégezték az 1902-ik üzletévet s most a mérleg összeállításával a közgyűlésre várnak. Egy pénztárszervezet van Aradon, melynek üzletéve — ilyen értelemben — nincs s amely közgyűlés előtt nem áll. Ez: a felszámolás alatt álló Aradi Polgári Takarékpénztár.

Az intézet ennek dacára fontos fordulóponton áll. Azalatt, míg a felszámolás maga csendes és nyugodt medrében folyik, a reaktiválók is dolgoznak, hogy egy, a közel jövőben megtartandó rendkívüli közgyűlés elé tiszta, hü képet nyújtsanak az intézet vagyoni állapotáról, mely tulajdonképeni alapját képezi a reaktiválás lehetőségének.

A viszonyok kedvező voltának tulajdonítandó az a körülmény, hogy már a leendő új vezérigazgató személyéről is tárgyalnak. Természetesen mindez attól van függővé téve, hogy a reaktiválás elkészítésére kiküldött tiztagu bizottság munkájának, vagyis az intézeti vagyoni értékelésének milyen eredménye lesz.

Az intézet mai állapotáról több oldalról kaptunk információt. Az egyik szerint a reaktiválás ma sokkal közelebb áll, mint ahogy általában hiszik. Kilátás van arra, hogy a részvénytőke teljesen megkerült a tartalékalap azonban egészen elveszettnek tekinthető.

A reaktiváláshoz fűzött remények természetesen csak akkor fognak megvalósulhatni, ha a részvényeseknek sikerült szakavatott és a helyi viszonyokkal ismerős vezérigazgatót kapni, aki a lebonyolítás rejtelseiben jártas és a pillanatot is megtudja választani ahhoz, hogy mikor értékesíthető egyik vagy a másik dolog.

Ha a pénztárszervezetet csakugyan reaktiválni fogják, úgy az még mindig előkelő intézet marad, mert egy millió korona részvénytőke fog rendelkezésére állani.

A bélyegzést is tervbe vették. Ettől a szándéktól azonban elállottak, mert a terv olyan erős oppozícióra talált, s máskülönbben is ennek matematikai keresztülvitele annyira jogosulatlan, hogy ettől a gondolatától elállottak. Ennek tényleg csak akkor volna helye, ha a részvénytőkéből is elveszett volna valami.

A leendő vezérigazgató személyére vonatkozólag is hallottunk már kombinációkról. Legtöbb valószínűséggel bir az a feltevés, hogy az új vezérigazgató az egyik aradi pénztárszervezet főtisztviselője lesz.

Ezek a kombinációk persze csak azon esetben fognak perpektuálódni, ha az októberi közgyűlés által a reaktiválás előkészületeinek megtételére kiküldött bizottság jelentése kedvező lesz. Ez a bizottság, mely eredetileg tiz tagból áll, egy három tagu albizottságot küldött ki magából, a mely az intézet vagyónának értékelését végzi.

Ez a három tagu bizottság eddig még csak a külső ingatlanok értékelését végezte el, sőt evvel is a bizottsági tagoknak csak egyrésze készült el s a teljes szakértői becsü legjobb esetben is csak e hó végén lesz készen.

Ha a kiküldött bizottság jelentése ked-

vező, vagyis olyan lesz, hogy az a reaktiválás lehetőségét involválja, akkor rendkívüli közgyűlést hívnak egybe és pedig valószínűleg február elejére. Ez a közgyűlés lesz hivatva végleges határozatot mondani a reaktiválásról, mert az előkészítő bizottság kiküldése az októberi közgyűlésen csak közbeszóló intézkedés volt.

Igy áll ma a felszámoló pénztárszervezet ügye. Hogy az Aradi Polgári Takarékpénztár név mellől elmarad-e majd a „felszámolás alatt” jelző, az első sorban az előkészítő bizottság jelentésétől s másodsorban s ennek következtében pedig a februári rendkívüli közgyűlés határozatától függ.

A református-bál.

(Az első táncmulatság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4.

Az aradi táncmulatságok sorrendjét ma este nyitotta meg az első monstre-bál: a református egyház javára rendezett táncmulatság.

Nagy előkészületek előzték meg ezt a bálát, nagyszámu rendezőség fáradozott a sikerén és az előzetes tudósítások sok szépet mondtak a hangversenyről és a táncról. Minden részle-hajlás nélkül elmondhatni, hogy a reklamok ezuttal nem voltak üresek és a jólékony cél leple alatt nem adott a rendezőség csalétket a közönségnek.

A Fehér Kereszt nagyterme régen látott annyi és olyan előkelő báli közönséget, mint ma este. Káprázatos volt a látvány, amit a terem képe nyújtott. A pompásabbnál-pompásabb, fényesebbnél-fényesebb női toalettek között a sok fekete frakk s a tisztí egyenruhák olyan impozáns látványt nyújtottak, amilyen csak a fővárosi elitbálakon látható.

A hangverseny fél 9 órakor vette kezdetét, nyolc órakor azonban már félig volt a terem. A bál védőasszonya Fábian Lászlóné volt, akit a rendezőség gyönyörű virágcsokorral lepett meg. Ugyanily figyelemben részesítette a rendezőség a hangverseny nő-szereplőit is.

Pontban fél kilenc órakor ült zongorához a hangverseny első száának előadója: Kovács Maca kisasszony, aki Brahms Magyar táncok című darabját játszta el zongorán. Az első szám is azt mutatta már, hogy itt olyan hangverseny készül, amely nemcsak hogy a sablontól ettér, hanem a táncmulatságokhoz éppen nem illő klasszikus zeneszámok eljátszásával tiszta magyar számokból áll.

Kovács kisasszony zongora-játéka méltó volt ahhoz, hogy az első számot képezte a hangversenyben. Igazi magyaros értékkel, brilláns technikával és kifogástalan interpretálással játszotta el darabját, melyet a játék nyomán fakadt taps magyar nótákkal toldatott meg. A „Kitették a holttestet az udvarra,” meg az ezután eljátszott csárdásokkal még frappánsabb hatást keltett.

Az énekszámok sorát a Mihailovits Flór kisasszony nyitotta meg. Dienzl Oszkár karmester a színhási műsorváltozás folytán akadályozva lévén a szereplésben ifj Vas Sándor zongorakiséréte mellett Tarnaynak egy dalát énekelte el csengő hangon.

Az est fénypontja következett ezután. Megszólalt a híres kuruc hangszer: a tárogató. A rendezőség buzgalmának köszönhető, hogy sikerült olyan műkedvelőt találni, aki ezt a nehéz hangszert megfújta. Székely Károly, az Acsev. aradi tisztviselője játszott rajta olyan hatással, amely leirhatatlan. Azok a kurucnóták, melyeket Székely a tárogatón elfújt,

olyan érzést keltett a közönségben, mintha Rákóczy idejében hallgatta volna. A „Hej Rákóczy, Bercsényi...” nótáját, meg a Csinom Palkóról, Tyukodi pajtásról szóló kurucéneket. Urkászertől taps zúdult meg a szám után s Székely Károlynak meg kellett toldania előadását még egy kuruc nótával, mely az *Ocskay brigadéros* betétjét képezi.

Ujbol magyar nóták következtek ezután. Pop Vilmosné urnó, az aradi hangversenyeknek ez a kedvelt szere lője énekelte el Dóczy-nak egy pár híres szép magyar nótáját, az ő gyönyörű hangján, melyet az aradi közönség annyira szeret. Zongorán Zoltay Mátyás tanár kísérte az éneket diszkrétén és hatáson.

A hatás-keltés tetőpontját érte el a következő szám: a *cigány-zene*. Ez volt a hangverseny különlegessége s ez keltette a legnagyobb hatást. Tényleg ritka esemény, hogy egy tisztán műkedvelőkből álló zenekar olyan játékot produkáljon, amely lefőzi a legjobb cigánybandát is. A magyar nótákat cigány nem játsza úgy, mint a hogy ez a zenekar játszotta: s az aradi közönség hálás lehetne, ha Aradon olyan állandó cigánybandája volna, mint ez a műkedvelő zenekar.

A muzikusokat Kalmár Lajos pénzügyigazgatóság fogalmazó, a zenekar primása tanította be. Első hegedűt játszottak mellette Székely Béla póstatiszt és Kőváry Miklós törvényszéki aljegyző, klarinétot Székely Károly cimbalmot Beniczky Kálmán aljegyző, gordonkát Kövesdy Alajos, brácsot Uray József járásbíró aljegyző, kontrát Uray Sándor segédlelkész, nagybőgőt Zima Tibor joghallgató.

A zenekarnak meg kellett ismételnie játékát s a közönség nem akart betelni a rázadásokkal sem.

Különlegesség volt a hangverseny utolsó száma: a *női énekek* előadása. Boros Dóra kisasszony zongorakísérete mellett, az ő és a Mátyás Mátyás betanításában impozáns volt a harminc kisasszony éneklése. A taps és az ujjazás persze innen nem maradt el.

Evvel véget ért a hangverseny és kezdetét vette a tánc, mely fesztelennül, jó kedvvel folyt világos reggelig. Itt ugyan egy táncosnő sem árult petrezselymet. A rendezőbizottság, melynek elnöke Tedeschi Viktor volt, gondolkodott arról, hogy a tánc olyan legyen, mint hangulata magának a bálnak: vig, fesztelen és jókedvű.

A reformátos bál birnevét az idej első mulatság megalapította. A rendezőség két legagilisabb tagja: Beniczky Kálmán és Uray József valóságban remekelt a mai bál rendezésével. S hogy valóban remekeltek, ezt igen jól mutatja a jelen voltak névsora, mely itt következik.

A bál fényét emelték megjelenésükkel Váscsányi Béla főrendiházi tag, Institoris Kálmán polgármester, Salacz Gyula kir. tanácsos, országgyűlési képviselő, Fábian László, Wachsmann Vilmos ezredes, Fábian Lajos kir. ítélőtáblai bíró, Dálnoki Nagy Lajos alispán, Sarlot Domokos főkapitány, Varjassy Lajos tanácsos, Müller Károly, Gál Lajos pénzügyi titkár, Kristyó János, stb.

A táncmulatságon a katonazenekar és Nagy Károly cigánybandája játszott. A megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Ábrai Lajosné, Antalffy Károlyné, Arányi Ferencné, Boros Vidáné, báró Boros Lajosné, özv. Boros Béné, özv. Beretvás Dezsóné (Makó), Czifra Jánosné, Csécsi Imréné, Chirke Vilmosné, Csutak Károlyné, dr. Csillag Ignácné, dr. Csáki Sándorné, Csutha Györgyné, Domokos Lajosné, Denhoff Sándorné,

Deutsch Arthurné, dr. Ötvös Danielné, Éles Arminné, Fábian Lászlóné, Fábian Lajosné, Goldmann Györgyné, Farkas Sándorné, Frint Lajosné, dr. Fleischer Samuné, Gál Lajosné, Gebhart Istvánné, dr. Graur Viktorné, Guttmann Samuné, özv. Hauzer Károlyné, Heinrich Sándorné, Inokai Tóth Lajosné, Kristyó Jánosné, Korbuly Józsefné, özv. Köpf Kálmánné, ifj. Kristyó Jánosné, Kertay Edéné, özv. Kósa Lajosné, Kovács Vincéné, Lócs Rezsóné, Máday Mátyásné, Michelbauer Lajosné, N. Molnár Lászlóné (Boksze), Madarasz Antalné, Magyarai Ferencné, Nesnera Aladárné, Pfliegler Edéné, Pop Vilmosné, Pálffy Győzőné, özv. Papp Józsefné, dr. Robitsek Agostonné, Riehmer Sándorné, Reisinger Ferencné, Reppmann Gyuláné, Schenk Ferencné, Schauer Lajosné, Sarlot Domokosné, Salamon Sámuelné, Sebessy Ferencné, Steiner Ferencné, Szondy Gézáné, Szalay Antalné, dr. Szabó Oresztin (Beszterce), Szokolay Béláné, Tiszti Lajosné, Ubl Józsefné, dr. Vajda Istvánné, Verbos Adámpé, Vargha Imréné, Vizer Lajosné, Vizer Lajosné, Vajda Lajosné, Zikó Jánosné, stb.

Leányok: Avarffy Sára, Antalffy Gizike, Arányi Szeréna, Boros Janka, Boros Dóra, Beretvás Boriska, Boros Malvin, Burján Róza, Boros Anna, Brunhuber Lenke, Brunhuber Margit, Boros Margit, Czifra Emma, Csutak Valéria, Csillag Malvin, Denhoff Annuska, Ötvös Andrea, Fábian Margit, Farkas Margit, Farkas Klotild, Farkas Vilma, Fleischer Ilona, Frint Olga, Gyurkovics Marianna, Gregov Melinda és Elza, G. Irén, Hahn Margit, Heinrich Ilonka, Kovács Mariska, Köpf Margit, Kertay nővérek, Korbuly Gizella, Kósa Jolán, Korbuly Ilonka, Löffler Ida, Leitner Paula, Löffler Margit, Leitner Berta, Máday Hermin, Molitorisz Mariska, Michelbauer Irma és Margit, Mihályvid-Flóra, Madarasz Anna, Magyarai nővérek, Nesnera Ida, Nikolics Ilona, Paczauer Kata, Henning Mici, Pfliegler Margit, Riehmer Anika, Riehmer Sári, Réthfalvy Etelka, Rozsnyay nővérek, Simon Karolin, Schöpkesz Mariska, Sarlot Margit, Sarlot Márta, Szalay Lenke, Szalay Ilonka, Schauer Mariska, Szondy Bella, Tesőnyői nővérek, Tiszti Kriszta és Palma, Ubl Ilonka, Vizer Márta, Vizer Ilonka és Sarolta (Makó), Vajda Olga, Verbos Bella és Mariska, Vizer Madi, Vajda Margit és Ilona, Varjassy Elza, Weichhart Aurora, Zikó Lenke, stb.

EGYESÜLETI ÉLET

(*) Az aradi oratorium egyesület f. hó 19 én vasárnap délelőtt 11 órakor tartja *rendes évi közgyűlést* a polgári fiúiskola nagytermében a következő tárgysorozattal: 1. Évi jelentés és évi zárszámadás beterjesztése. 2. Költségelőirányzat. 3. A gazdai és két választmányi tagsági hely betöltése. 4. Esetleges indítványok — melyre a t. működő tagokat ezután is meghívja az elnökség.

(*) Meghívás. Az aradi iparosok 1-ső betegsegélyző és temetkezési egyesület elnöksége felkéri a választmányi tagokat, hogy folyó évi január 5 én, vasárnap d. u. 3 órakor a magyar utca 4 számú saját házában hivatalos helyiségében tartandó *rendes havi ülésre* megjelenni sziveskedjenek. Ugyanazon alkalomkor befizetések eszközölhelők, valamint 2 korona leiratási díj befizetése mellett új tagok is felvétetnek. Rosmanith Albert elnök.

(*) Meghívó. Az „Aradi izraelita kiházasító egyesület” folyó évi január hó 5-én d. e. 11 órakor az izraelita hitközség gyűléstermében (Árpád tér 5 sz. I. em.) választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat tisztelettel meghívja Kohu S. N. elnök.

(*) Az aradi magyarnyelvterjesztő betegsegélyző és temetkezési egyesület választmánya 1901. év december havában tartott *rendes havi ülésén* elhatározta, miszerint az egyesület kebelébe belépni kívánókat, 1902. január és február hónapokban díjtalanul veszi fel. Kértenek a belépni óhajtok, hogy Kocsi Ferenc pénztárnoknál József főherceg ut 1-ső szám alatt jelentkezni sziveskedjenek.

(*) Meghívó. Az agg- és munkaképtelen polgárokat segélyező, testvériség, asztaltársaság f. hó 6-án délután 3 órakor a Szabó Pista vendéglőjében a segélykiosztás felett tartandó választmányi ülésre a választmányi és rendes tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) Az aradi delegylet f. hó 6-án délután 3 órakor a polgári fiú iskolában *rendes havi választmányi ülést* tart a következő tárgysorozattal: a közgyűlés előkészítése, új tagok felvétele, indítványok.

Negyedmillió sikkasztás.

(Eltűnt nyomdai igazgató.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától. — Arad, január 4. — A fővárosban egy nagy nyomdai vállalat panamája képezi közérdeklődés tárgyát napok óta. Arról van szó, hogy a „Pallas” részvénynyomdában *kétszázhuszonháromezer korona* elkezelték. A hirt bár meggyöngyítette az igazgatóság nyilatkozata, mégis általában úgy vélekednek, hogy a dolog jó értesülésen alapszik.

A felelősség ez ügy közrebocsátásában az H—k című lapot illeti, mely mai számában a következő érdekes részleteket hozza: — Az utóbbi napokban szenzációs sikkasztás híre pattant ki a fővárosban. Az ügyet, miután sokakat kinosan és kellemetlenül érint, eleinte igyekeztek eltitkolni. Most azután néhány lap kellő diplomatikus formában megírta, hogy dr. Gerő Lajos, a Pallas nyomdai részvénytársaság igazgatója, valami találmány értékesítése céljából Londonba utazott s helyét Pfeifer Károly a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank r. t. cégvezetője foglalta el. Ezzel kapcsolatban említették, hogy az üzleti könyvek átvizsgálásakor *nagy visszaélésekre jöttek rá s több százezer korona a hiány*. A reggeli lapok eme híre folytán a Pallas r. t. rendkívüli ülést tartott, melyen hosszasan tanácskoztak a botránnyos ügy fölött. Ugy döntöttek a tanácskozáson, hogy az ügyet elsimitják s a következő kommunikét adták ki a Bud. Tud. utján:

Ama hiresztelésekkel szemben, amelyek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaságról szárnyra keltek, illetékes helyről nyert információ alapján kijelenthetjük, hogy az egészből csak annyi igaz, hogy dr. Gerő Lajos más működési terere lépve, a Pallas igazgatását Pfeifer Károly vette át; de minden ehhez fűzött kombináció, nevezetesen az mintha a könyvek átadásánál visszaéléseknek jöttek volna nyomára a vizsgálat folyamán, teljességgel alaptalan.

A Pallas részvénytársaság fenti nyilatkozatával szemben munkatársunk utána járt az ügynek s a legilletékesebb helyről vett értesülése szerint. *Gerő sikkasztása tény s az általa elsikkasztott összeg kétszázhuszonháromezer korona tesz k*. Sikkasztása több évre nyulik vissza, mit hamis könyveléssel leplezte el mindeddig. Állítólag az utóbbi időben óriási veszteséget szenvedett a börzén.

A Pallas Társaság nyilatkozatát különben már maga azon tény is megcáfolja, hogy a csupán találmánya értékesítése céljából utazó igazgató helyét mással tölteti be. Pfeifer Károly, az új igazgató különben hivatalosan ma vette át a részvénytársaság igazgatását.

Hir szerint Gerő Amerika felé vitorlázik s tekintettel arra, hogy a Pallas r. t. mindenáron az ügy elfojtását célozza, amit már az is mutat, hogy a rendőrségnek *mindeddig nincs hivatalos tudomása a sikkasztásról*, a büntető igazságszolgáltatás megtorlását ki fogja kerülni.

Csendes bíró-választás Uj-Szent-Annán.

(A megéljenesített főszolgabíró.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4.

Uj-Szt.-Annán. a hirhéd Uj-Szt.-Annán csöndes tisztújítás folyt le tegnap. Nem csatazaj, hanem éljenzés töltötte be a levegőt s Páris Gábor főszolgabírónak szolt az éljen, annak, akire most harmad éve ezrivel szórták ott az átkot.

A választás Páris Gábor főszolgabíró elnökléte alatt történt. Bíró lett Oszter János, törvénybíró Jäger Ferencz, adószedő Krámer István, közgyám Kiss Imre, pénztárnok Nargle Antal.

Most lesz három esztendeje annak a szomorú emlékü választásnak, a mely vérfürdőt idézett elő Uj-Szt.-Annán.

Öt halott és tizenkét sebesült volt az 1899. január 17-én megejtett választás ára. A fölizgatott tömeg ostromzár alá vette a községházát, halálra kereste az előljárókat s az öt szál csendőr szuronyait fanatizált sváb asszonyok csavargatták le a fegyverekről, míg a férfiak tégladarabokkal és kövekkel dobálták a csendőröket.

A Kropacsek-puskák dolgozni kezdettek és öt halott véres teteme hullott a földre.

Ez nem volt elég. A négyezer főből álló tömeg örületes rohammal támadta meg a csendőröket, kikre sűrű közápport zudítottak. A csendőrök pedig szuronyral rontottak a nép közé s ekkor tizenhárom ember sérült meg súlyosan.

Hosszu volna elsorolni véres krónikáját annak a választásnak.

Ma már más idők járnak Uj Szt.-Annán. A dühöngő szenvedélyek teljesen lecsillapodtak s a zendülésnek most még az emléke sem kísértett. Eljeneztek a főbíró és megitták a békeáldomást.

Jobb is ez így.

Az aradi főkapitány

a vigéctörvény kijátszója ellen.

(Udvári szállító egy külvárosi viaskóban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4.

A kereskedelemügyi miniszter a napokban az összes vidéki városokhoz, így Aradhoz is leiratot intézett, figyelmébe ajánlja az iparügyi hatóságoknak, hogy azoknak az idegen, illetve más városbeli cégeknek, melyek minden látszat és valószínűség szerint csak azért alapítanak fióküzleteket és csak azért váltanak más városokban is iparigazolványokat, hogy ennek leple alatt korlátlanul gyűjthessék a megrendeléseket, az ilyeneknek az iparügyi hatóságok ne adjanak ki iparigazolványokat. A kereskedelmi miniszter továbbá arra figyelmeztet, hogy az iparügyi hatóságok csak olyanoknak adjanak iparigazolványokat, kiknek nyitott, rendesen felszerelt üzletük van, mint a többi kereskedőknek. Azt akarja evvel elérni, hogy egyenlő verseny legyen s hogy a helyi kereskedők védelme biztosítható.

Erdekes, hogy Aradon már a miniszter eme figyelmeztető leirata előtt történt intézkedés az olyan idegen cégek ellen, melyek Aradon csak a megrendelések korlátlanabb gyűjtetése céljából nyitottak színleges üzletet.

Sarlot Domonkos főkapitány már régebben rájött arra, hogy ekképpen vissza lehet élni a megrendelések gyűjtéséről szóló törvénnyel, s több esetben oly idegen kereskedőknek, akikről feltehető volt, hogy csak a megrendelések gyűjtéséről szóló törvény kijátszása cél-

jából akarnak iparigazolványokat váltani, az iparigazolványokat megtagadta.

Az idegen kereskedőknek a törvény kijátszására irányuló törekvései szinte nevetségesek voltak. Így pl. egy fővárosi divatárkereskedő, aki különben udvari szállító Arad egyik külvárosának földszintes házában egy sötét és szűk kis udvari szobát bérelt ki, melyet elnevezett üzletének. Az üzletben természetesen alig van néhány üres skatulya, de azért van egy helyi megbízottja, aki esetleg hordár is lehet.

Mikor aztán eljön az illető cég által árusított divatcikk szezonja, akkor Aradra jön a cég egyik utazója, s itt azon a címen, hogy ő az aradi üzlet alkalmazottja, házról-házra jár megrendeléseket gyűjteni.

Ebben tulajdonképpen nem akadályozhatná meg senki, mert helybeli kereskedőnek állítja magát, a mennyiben helyben „üzlet“-e van.

A másik cég egy szolnoki ékszerész, aki a belváros egyik magánlakásában nyitott „üzlet“-et s szinte tart házaló vigéceket.

Sarlot főkapitány, mikor ezekről a körülményekről értesült, megtagadta az iparigazolványok kiadását.

A két cég a főkapitány határozata ellen felebbezett s ma az ügy már másodfoku elbírálásra vár, mert az elsőfoku hatóság szintén megtagadta az igazolványok kiállítását.

A Leszkay regíme bukása.

(Egy kis visszaemlékezés.)

Arad, január 4.

„Jönni kell, jönni fog egy jobb kor . . . !“ Így elmélkedtek azok, akik már már kétségbeestek azon irányzat fölött, mely színházunknak nagyon is kétes jelleget kölcsönzött. Voltak sokan, akik nagyon is okos indokokat tudtak felhozni amellett, hogy a színháznak a divatos izlésnek és áramlatnak meg kell felelni és utóvégre, ha a közönségnek szemérmertlenség, trágárság, minél kevesebb ruha és öltözék kell, — azt mondták — akkor ostoba volna az a direktor, ha drámát, operát, klasszikus színműveket forszirozna, mert ezekkel még a gázsikat sem tudná kifizetni, míg amazokkal egy kis polgári haszont is félre lehet tenni.

Számtalanszor emeltük fel szavunkat ezen hamis álláspont ellen, számtalanszor megirtuk, hogy a színház vezetése ilyen elvek követésével talán több bevételt tudna bekönyvelni, de végeredményben a színház az erkölcs, az izlés ellen oly mételező faktorrá válik, mely az iskola, a templom éveken át folytatott népnemcsítő hivatását teljesen lerontja és beviszi a féltékenyen őrzött családi szentélybe, a gyermekszobába a ledérséget, a megromlott izlést, és kiöli a tiszta erkölcs, az igaz művészet iránti fogékonyságot.

Az volt Leszkaynak a nagy hibája, hogy ő igen ügyes üzletembernek bizonyult, de a lehető legrosszabb színigazgatónak. Üzletember volt, aki még az ördöggel is czimboraságot kötött volna, ha azzal a pénztárt megtölteni sikerül. Ezt a vádat megindokolni talán fölösleges, hisz a színházba járó közönség évről-évre elég sokszor meggyőződhetett arról, hogy milyen műsorra fektette ő a regíme-jét.

Az aradi színház ugyszólván felfogó csatornája volt a legszebb francia genre-daraboknak. Talán Párisban magában sem ösmerik oly teljesen ezt a trágár irodalmat, mint minálunk. Szinte hajszát indított a Leszkay-regíme az ily darabok minél gyorsabb beszerzése végett.

Sokáig úgy látszott, hogy Leszkaynak van igazja. A közönség törte magát a jegyek után, a színház nagyobbára megtelt és ami legszo-

morubb, a közönség felségesen mulatott a kvalifikálhatlan ocsmányságokon.

— Lám! — mondá nem egyszer a direktor — ez kell a magyarnak, nem dráma és magas erkölcs!

A trágárságok után jöttek az angol táncoperettek, hülye szövegükkel, észbontó tánczúkkal. Ezt is bevette a közönség, egyre telt ház nézte végig a hülyeségeket.

Ilyenkor meg így szolt Leszkay:

— Ha Angyal Ilus elszavalja a klasszikusok bármely hatalmas tirádáját, alig hallgatja meg, alig tapsol neki valaki, virág pedig elismerésül nem jut neki; de ha egy kóristaleány Billik Emma, Bittera Erzsi vagy Bibor Felice feszes trikóba kijön a színpadra és csak félig-meddig rythmikusan emeli a lábait, a közönség tombol, perczekig tapsol, ujjaz, sőt virágot is ad fel a színpadra. Ergo ez kell a magyarnak, nem Angyal Ilus és a hozzá hasonló!

És mikor ezt hangoztatta a vezetőség, nem volt ellene cáfolatunk, mert hisz tényeket állított.

Mikor azután ez az angol-invázió is gyengülni kezdett kihatásában, akkor a művezetőség igen ügyesen és elmésen más térre csapott át: nagy áldozatok árán ide szerződött a góklereket, bohócokat, majom-embert, légtornászokat és mübiciklistákat.

Ekkor meg így szolt a művezetőség:

— I.e! ez kell a magyarnak, ez az állandó színház kérdésének a megoldása!

Ilyen körülmények között most már érti a t. c. közönség, hogy miért kellett a városnál kieszközölni, hogy míg a színház Aradon előadásokat tart, ne engedje meg a főkapitány itt letelepedni az orfeumot, a Sängerajt, a dalcsarnokot, a különböző látványos előadásokat és miért nem volt szabad a világ legnagyobb művészenek este hangversenyt rendezni?

Tisztán azért, mert konkurrenciát látott az igazgatóság az orfeumban, a Folie capricban és az ehez hasonló ledér kompániában.

Ezt persze az igazgatóság nem vallotta be, kérvényeiben nem is hangoztatta a konkurrencziát, ez nem lett volna okos és diplomatikus, hanem hangoztatott mást, ami sokkal tetszesebb. Például ezt:

— A magyar színészet missiót teljesít, a magyar kultúra, a magyar művészet mentősvára, egyedüli zászlóhordozója, a színház az igaz műveltség szentélye és ezt tekintetes színügyi bizottság, tanács vagy főkapitányság, meg kell menteni az olyan, a lételet, fennállását és prosperálását veszélyeztető elemektől, mint a minők a zengerájok, az orfeumok és ehez hasonló fenavadak!

Hát tegyük kezünket a szívünkre és valljuk be őszintén és igazán, hogy ezek a fenavadak nem okoztak volna oly erkölcsi pusztítást, mint a színház ezzel a regimmel.

Nem pedig azért, mert ezeket a helyeket felnőtt emberek keresték volna fel, hogy egyszer-másszor a rendes kerékvágásból kijöjjenek, ami végzetes hatással nem járhat. Mig abba a színházba, mely ugyanezt nyújtja, eljárnak feleségeink, fiaink, leányaink és a serdülő tanuló-ifjuság.

Amit felnöttek ott élveznek, — arról magok között tárgyalnak, beszélnek — amit a színházban adnak, arról beszél a család, a nőtársaság és bevonatnak oly dolgok diskurálásába, ami a legocsmányabb lebutyok társalgási témája szokott lenni.

Ezért volt végzetes a Leszkay-regíme, mely most már — hála Istennek — a bukás szélére jutott.

Nálunk már megcsömörlött a sok kaviártól a közönség és most a budapesti Magyar szin-

ház közönsége zugolódik a rendszer fölött, mint ahogy mi tettük ezt a szerencsétlen regime első idejében.

A fővárosi közvélemény Orfeumot lát a Magyar színházban és Leszkayban egy orfeumigazgatót és most csak azt követeli, hogy írja ki a színház homlokzatára „Orfeum” és névjegyére pedig nyomassa: „orfeumigazgató!”

Ha ezt tette volna nálunk is a Leszkay-regime, egyetlen-egyszer sem zugolódunk volna ellene!

Carolus.

HIREK.

Mért nem hozta előbb.

Patyolatig habja, csipkekendők halma
Fényesen, vakitón duzzad a kosárba.
Szegény asszony hozza, leteszi szorongva
Az előszobába.

Rákiált a cseléd: „Mért nem hozta előbb?
Hol késelt oly soká? Tegnapra ígerte!”
Szegény asszony sápad; szeme könnybe lábad,
Megcsuklik a térde.

„Isten a tudója — igyekeztem volna:
Jókorább, hamarabb nem hozhattam haza.
Edes kicsi lányom, szelid gyöngyvirágom
Mehalt mult éjszaka . . .

Ugy szerettem volna mellette maradni,
Virrasztva siratni ágyára borulva . . .
De ott van a másik, bölcsőjébe játszik —
Hát a teknő mellé odaálltam újra . . . S.

A szinügyi-bizottság.

— Hölgydeputáció a polgármester előtt. —

Arad, január 4.

Most, hogy elmúltak a városatyaválasztások, s a következők a bizottságok újalakítása, örülhetnek azok, a kikből a népbizalom s a vagyoni jólét nem tudott városatyákat csinálni.

Mert nehéz dolog ilyenkor városatyának lenni. Hiszen városatyá van vagy 140, a szinügyi bizottságba ellenben csak egy új tagot választanak.

Nos, veszik már észre, hogy milyen nehéz dolog a városatyaság?!

A szinügyi bizottság mintha édes mézzel volna bekenve, úgy igyekszik abba minden városatyá, legyen az vén rué, vagy külvárosi csapláros.

Mert hát kellemes dolog az, mikor a szinügyi tag ur eljár a színházba, ott is azok közé a rejtelmes kulisszák mögé, a hol pajkos élcekkal keresik a kedvét a szinügyi tag urnak.

Nem csoda tehát, ha olyan emberek is, a kik annyit értenek a színházhoz és a színházzal kapcsolatos művészeti kérdésekhez, mint a püspök a doholáshoz, nyakrafőre törekednek a szinügyi bizottságba.

A polgármester előszobájában napról napra egymás kezébe adják a kilincset a Thália-bizottság aspiránsai.

Ennek a nagy iparkodásnak azonban már megszületett a reakciója. A polgármester előtt ma egy nagyobb hölgyküldöttség tisztelgett, mely arra kérte a polgármestert, hogy férjeiket, kik szinművészeti kérdésekben évek óta a legabszolútabb tájékozatlanságot tanúsítják, ellenben gazdasági ügyekhez csaknem oly jól értenek, mint Steiner Jakab, ne a szinügyi bizottságba kandidálja, hanem például a gazdasági székbe, a hol a férjürek jobban értékesíthetik ismereteiket.

— Ennek természetesen az a magyarázata, hogy a szinügyi bizottság, a milyen *kapós*, éppen olyan *kikapós* is.

S ezt bölcsen tudják az asszonyok.

Paralitikus hercegnő.

— Kóburg Lujza végzete. —

Arad, január 4.

Kóburg Lujza hercegnőről szenzációs távirat érkezik Bécsből.

A hercegnő nevét egy regényes kaland híre röpitette világgá annak idején. A kalandnak mind a két hőse meglakolt. *Mattasich-Keglevics* főhadnagy elvesztette rangját, szabadságát, Kóburg Lujza pedig ezidő szerint *Pierson* elmeógyógyintézetében van Drezda mellett.

Hogy mi alapon került a hercegnő elmeógyógyintézetbe, annak eddig ugyan kevés magyarázata volt. Könnyelmű volt, az bizonyos. A könnyűvérű asszonyok azonban még nem eimebetegek. Legalább következkép-n nem.

Az elmeógyógyintézetben állandó megfigyelés alatt állott a hercegnő. Az orvosok hónapokon át kezelték és semmi különöset nem észleltek rajta. Ugy látszott, hogy végül is csak épelméjűségét konstatálhatják.

A napokban azonban hirtelen és váratlan fordulat állott be a hercegnő állapotában.

Kóburg Lujza hercegnő — *paralitikus*.

Az orvosok részleges agyszélhűdést konstatáltak s úgy nyilatkoztak, hogy a hercegnő állapota *reménytelen*.

A hercegnő állapotának változását mutatja egyébiránt az a fordulat is, amely szeszélyeiben történt. Eddig a *toilettekben* telt minden gyönyörűsége. Ez a szenvedélye azonban most már alább szállott s Kóburg Lujza most már csak a *virágoknak* él . . .

— Ünnepek Vizkeresztet három királyok napját tartjuk holnapután, a mely ünnep Krisztus első csodatételének és Jézus megkeresztelésének emlékére van szentelve. Az ünnepet követi ó-hitű polgártársaink karácsonya, a melyet a szokott fényes szertartásokkal tartanak meg úgy a román, mint a szerb templomban.

— **Ki lesz a pápa utóda?** Ezt a kérdést XIII. Leo pápa magas kora és gyakori gyengélkedése teszi aktuálissá. Olasz és francia lapok gyakran foglalkoznak vele. Legutóbb a „*Temps*” azt írta, hogy *Gibbons* angol kardinális lesz a pápa utódja. Az olasz lapok gunyosan kommentálják ezt a hírt és hozzátézik, hogy a jövő pápa csak olasz lehet, mert a 70 tagból álló bibornoki kollégiumnak 40 olasz tagja van, a kik egységes pártot képeznek, míg a többi 30 külföldi kardinális együttes eljárása ki van zárva. Az új pápa minden valószínűség szerint *Oreglia* bibornok lesz, aki nem annyira politikával, mint inkább az egyház belső reformjaival fog foglalkozni.

— **Az angol trónörökös Berlinben.** A walesi herceg, mint Londonból írják, f. hó 25-én Berlinbe utazik a német császár születésnapjára. A trónörökös ez alkalomból egy hetet fog a berlini udvarnál tölteni. Az angol lapok az utazásnak különös jelentőséget tulajdonítanak s a két uralkodó ház egymásközi barátságos viszonyának újabb megerősödését látják benne.

— **Fényes esküvő** folyt le ma délelőtt Aradon. *Szalay* Károlynak, az aradi ügyvédi kamara elnökének bájos leányát, *Janka* kisasszonyt feleségül vette *Jósa* Gyula dr. kalocsai törvényszéki bíró. Délelőtt fél 12 órakor gyűlt össze a násznap a városházán. A polgári házasság funkcióját ezuttal az anyakönyvvezető helyett maga *Institoris* Kálmán polgármester

végezte a városháza kistermében. *Institoris* emelkedett szellemű beszédet intézett az ifjú párhoz, mely a polgári egybekelés után a násznapnál együtt a református templomhoz hajtatott. *Csécsey* Imre av. ref. lelkész megható beszéddel áldotta meg itt az új pár frigyét. A templomot szorongásig megtöltötte az előkelő közönség. Esküvő után fényes nászlakoma volt a Millennium sörcsarnokban, hol a násznap az esti órákig mulatott vig hangulatban. — Násznagyok voltak a menyasszony részéről *Szalay* Antal, a vőlegény részéről *Kaszay* István kalocsai földbirtokos. Ott volt azonkívül *Szalay* Antalné, mint nászasszony. özv. *Jósa* Jánosné, *Szalay* Károly és neje mint örömszülők. Koszorus párok voltak: *Szalay* Lenke és *Hubaffy* Mihály, *Szalay* Ilonka és *Lovassy* Ernő, *Haller* Ilonka és *Szalay* Béla dr., *Kugler* Lala és *Szalay* Géza. A vendégek sorában ott voltak: *Institoris* Kálmán polgármester, *Kugler* István és neje, *Pucher* Jenő és neje, *Szalay* Károly dr., és neje, *Timáry* Aranka, *Avarffy* Sarolta, *Jósa* Irén, *Csécsey* Imre, *Szalay* Jenő dr., *Kugler* Viktor, *Szalay* Imre, *Szalay* Kálmán és *Szalay* Jenő. Az új házaspár a délutáni gyorsvonattal Budapestre utazott.

— **Piquart a francia hadseregről.** *Labori*, a híres Dreyfus védő, lapjában a „*Grande Revue*”-ben *Piquart* egykori alezredes érdekes cikksorozatot kezdett meg a francia hadsereg politikai és technikai viszonyairól. A cikk nagy feltűnést kelt egész Franciaországban.

— **Egy honvéd főhadnagy tragédiája.** Bécsujhelyről egy honvéd főhadnagy tragikus végéről ad hírt a táviró. *Koos* Kálmán honvéd főhadnagy a katonai jogtanfolyam hallgatására volt Bécsujhelyre vezényelve. Ma reggel lakásán mérget ivott a főhadnagy s azután hogy a halál biztosabb legyen, revolverrel agyon akarta magát löni. Amint revolverét homlokához emelte, abban a pillanatban lépett a szobába szolgálja s kicsavarta kezéből a fegyvert. A szolga ezután kiment a szobából, a főhadnagy pedig felhasználta az alkalmat s az ablakból az *ulvar* kövezetére vetette magát. Hogy mi vitte a szerencsétlen tisztet végzetes tetteire, azt mindeideig nem sikerült megállapítani.

— **Beteg képviselőházi jegyző.** A képviselőház egyik jegyzője, *Molnár* Antal hetek óta súlyos beteg. Ugy mondják, hogy a túlfeszített lázas munka tette betegé. Valóban *Molnár* Antal a ház egyik legtevékenyebb tagja. Mindenütt ott van, mindenről tudomást szerez és a mit csak lehet, mindent megír, hogy átadja a lapoknak. Sok baja volt ezért, különösen az utóbbi évek alatt az újságírókkal, *Molnár* adta le ugyanis a képviselőházi bizottságok tárgyalásait. E bizottságokban történt érdekesebb dolgokat aztán külön adta oda egyes lapoknak, a mi miatt sokszor keserű megtámadásokban volt része. Mint jegyző, a képviselőházi elnökségi híreket is kisajátította és ezeken kívül megszámíthatatlan apró-cseprő állása volt, de meg sokalták „*lázás tevékenységét*” és bizalmatlansággal kezdték viseltetni irányában. Ez is erősen hathatott kedélyére. A képviselőház elnöke már intézkedett is *Molnár* helyettesítése iránt, *Molnár* teendőit *Nyegre* Lászlóra, mint a mostani jegyzők doyenjére bízta, a kit viszont általános rokonszenv vesz körül.

— **Elzálogosított korona.** Az angol király küszöbön álló koronázása alkalmából egy dortmundi lap érdekes kis hírt közöl. Azt írja, hogy az a nagy értékű korona, melylyel *Edward* most megfogják koronázni, egy időben *el volt zálogosítva*. III. *Edward* nagy pénzzavarban volt s akkor tette zálogba a koronát dortmundi ke-

roskedőknél. Három évig volt a korona zálogban, s ez idő után is csak nagy nehezen tudta a király a koronát kiváltani.

— **A magyar-igeni választás.** *Magyar-Igenben* ma volt a választás, a melyen *Verner Gyula* kormánypartit választották meg egyhangulag országgyűlési képviselőnek. Ellenjelöltje *Muntyán* nemzetiségi jelölt a választás folyamán visszalépett.

— **Lemészárolt család.** *Dubova* községben *Szilveszter* éjjelén borzalmas rablógyilkosság történt, melynek egy egész család áldozatul esett. Még ezelőtt két évvel történt, hogy *Galócs Antal* *dubovai* lakos kiment Amerikába. Nagyszámú családot hagyott otthon, de a mint keresetbe jutott, hűségesen gondoskodott a családjáról, haza küldöztette megtakarított pénzét, sőt már ő maga is késült haza, a mint ezt legutóbbi levelében megírta. A múlt hó végén 100 korona érkezett Amerikából *Galócsné* részére. A szegény asszony és családja azonban nem örülhetett az újévnek. *Szilveszter* éjjelén ugyanis egy elvetemedett gonosztörő tört be a lakásába, a ki *Galócsné*t és két gyermekét kegyetlenül megölte s a pénzt elrabolta. A csendőrök másnap már kinyomozták a gyilkost *Czanyuga Mihály* személyében, a ki szomszédja volt a meggyilkolt asszonynak. A gyilkosnak ugyanis ott maradt az egyik füle a megölt asszony kezében, a mit a gyilkossal folytatott küzdelemben szakított le. Ez a fül vezetett nyomra s a gyilkos be is ismerte borzalmas tettét. Azzal védekezett, hogy a gyilkosságra azért vetemedett, mert mikor a pénzt elakarta vinni, *Galócsné* felébredt s felismerte őt. Lärmájára felébredtek a gyermekek is, a kik könyörögtek neki, hogy ne bántsa az anyjukat, de attól félt, hogy a gyermekek árulói lehetnek, azért valamennyit megölte. A gyilkost csak nagynehezen tudták a csendőrök elvinni a faluból, mert a felizgatott nép agyon akarta verni. A megölt asszonynak még két gyermeke maradt, kik a gyilkosság éjjelén nem voltak odahaza s így megmenekültek.

— **Halálos párbaj.** Hiába szónokol a német császár a párbaj ellen, hiába a társadalom minden rétegének mozgalma, a táviró nap-nap után világgá röpit egy halálos kimenetelű párbajt. — Ma *Jenában* történt egy halálos kimenetelű páros viaskodás. Az ott állomásozó 94-ik gyalogezred egyik tisztje párbajban agyonlőtt egy diákok. Az ok heves szóváltás, miközben a diák a tisztet tetteleg inzultálta.

— **Az egyenruha parazitái.** A budapesti rendőrség körözölevelet bocsátott ki egy ügyes szélhámos ellen, aki a katonatiszti egyenruha takarója alatt különféle büntetteket követett el. Az illető legutóbb *Nemet Lövő* vidéken tünt fel. Közös hadseregbeli főhadnagyi egyenruhát viselt és *Maklár* Ferencz nyugalmazott főhadnagynak mondotta magát. Mint a bécsi *Atlasz* biztosító-társaság képviselője, számos odaváló lakossal biztosítási üzletet kötött, olyanformán, hogy ha az illető biztosított gazdának a fiát besorozzák katonának, akkor a fiu hatszáz, az apja pedig kétezer korona díjat vehet föl, s ezenkívül még a leánytestvérek is nevezetes kiházasítási jutalékokban részesülnek. Ezek a furcsa biztosítási ügyek gyanusnak tünnek fel a pornói csendőrök parancsnoknak, aki rögtön utasítást kért a szombathelyi parancsnokságtól, hogy mittevő legyen. A parancsnokságtól azt az utasítást kapta, hogy a „főhadnagyi urat” tatóztassa le. *Maklár* azonban valószínűen értesült, hogy mi van készülóban és kerekelt oldott. Egy másik visszaélés a tiszt egyenruhá-

val a fővárosban történt. A múlt éjjel a fővárosi orfeumban letartóztattak egy fiatal joghallgatót, aki huszártiszti egyenruhában járt, noha nem tiszt. Már folyt az előadás, amikor *Riebner* üzletvezető figyelmeztette az ügyeletes rendőrtisztviselőt a huszártisztre, aki nagyon különösen viselkedett. A rendőrtisztviselő kérésére a huszártiszthez odalépett egy százados és zsebetett kezével bemutatkozott neki. A tiszt elég érhetően báró *Szerényinek* nevezte meg magát, de megjegyzést sem tett a százados sértő föllépése miatt. Ez csak megerősítette a határozott gyanút, hogy a tiszt jogtalanul hordja az egyenruhát. Egy másik tiszt telefonált a térparancsnoksághoz, ahonnan egy kapitány sietett az orfeumba. Kihivatta a fiatal embert, a térparancsnokságra szállította, ahol aztán ismét kérdőre vonták. Ott se tudta igazolni, hogy tiszt. Erre két detektiv a főkapitányságra kísérte, ahol hosszas vallatás után megmondotta, hogy igazi neve *Wellesz Dezső* joghallgató és a Tüköry-utcában lakik. Miután a rendőrség a személyazonosságról meggyőződött, a fiatal embert szabadon bocsátották. A tisztiruha jogtalan viseléseért megindítják ellene az eljárást.

— **Halálozás.** *Szakál* Ferenc életének 82 évében Aradon elhunyt.

— **Pincérből milliomos.** Kavés embernek volt része olyan kellemes újévi meglepetésben, mint egy debreceni pincérnek, aki két millió dollárt örökölt egy amerikai nagybátyja halála folytán. *Somhegyi Dezső*, mint tudósítónk írja, a debreceni vasuti állomás vendéglőjében volt pincér. Jómodoru fiatalember, akiből szülei diplomás embert akartak faragni, de *Somhegyi* hat gimnáziumi osztály elvégzése után faképnél hagyta az iskolát. Három esztendővel ezelőtt került Debrecenbe s azóta mindig a vasuti állomás vendéglőjében hordta az ételeket. Ez idő alatt több ízben beszélt egy kalapos mester nagybátyjáról, aki harminc esztendő előtt Amerikába vitorlázott s az új világban oly szerencsésen ment dolga, hogy milliókat szerzett, a melyeknek — mivel gyermekei nincsenek — ő lesz az örököse. E hó 1-én, szerdán reggel *Somhegyi* expressz-levelet kapott Budapesten lakó édes atyjától, melyben értesítette, hogy az Egyesült-Államokban, Ohióban lakó sógora, a feleségének testvérbátyja, októberben meghalt s a new yorki konzulátus értesítése szerint 2 millió dollárnyi vagyonát végrendeletileg *Somhegyi Dezsőre* hagyta. A szegény pincérből lett milliomos, amint az első meglepetés izgalmán tulesett, csakhamar beleélte magát új helyzetébe.

— Mit csinál most azzal a rengeteg pénzzel? — Kérdezték tőle.

— Még most nem tudom, de bizonyos, hogy mint milliomos is Debrecenben maradok. Szállodát építtetek, földbirtokot veszek, vagy élek urimódra a pénz kamataiból. Most kimegyek Amerikába és felveszem a pénzt.

És a világ legujabb milliomosa nyomban csomagoláshoz fogott s a déli személyvonattal elutazott — egyelőre Budapestre s onnan az újvilágba a milliókért.

— **Előadás a kereskedők körében.** Az aradi kereskedők köre ismeretterjesztő- és szakelőadása ciklusának ötödik része a ma, vasárnap este kilenc órakor, a kör helyiségében (Szabadságtér 7. I. emelet) tartandó előadás. Egy kiválóan aktuális, s a kereskedőke fölöttébb érdeklő fontos tárgyról: a magyar kereskedelmi törvény revíziójáról, az erre nézve tervbe vett, vagy már javaslatba is foglalt tervekről és az állapotokról, a melyek a revízió sürögőssé teszik, tart előadást *Sugár Jenő* dr. aradi ügyvéd. Az előadás ki fog terjeszkedni első sorban a tisztességtelen verseny meggátolásának ügyére, s e részben a család üzletátruházásokra, azután a végeladások szabályozására, a megrendelések gyűjtésétől szóló törvényre, a hűdítések miatt történt

bírságolásokra, s végül a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyairól szóló törvénytervezetere. Az előadásra, amelyen a megjelenés díjtalan. A kör tagjait, valamint a többi érdeklődő kereskedő-főnököket ez uton is meghívja a kör elnöksége.

— **Waggonrendelések inségből.** A „Honi Ipar” mai száma írja: Megirtuk, hogy a beruházási kölcsönből beszerzendő 7000 teherszállító kocsik miképp fog megoszolni a hazai öt waggongyár között. Nem akarva az elosztás módját most újból méltatni, azon óhajunknak adunk csak kifejezést, vajha kiadnák már ezt a munkát akárhogy is elosztva a gyáraknak, még mielőtt ezek ismételtelen több száz munkást elbocsátani lesznek kénytelenek. Ennek ellenében arról értesülünk, hogy a kereskedelmi miniszter megváltoztatta tervét és a 7000 teherkocsi helyett személykocsikat is akar rendelni, mi a munka kiadását késlelteti. Csak addig ne gondolkozzanak a felett, hogy teherkocsira vagy személykocsira van-e szükség, míg a munkások inségét az éhség fogja felváltani. A *Weitzer* féle waggongyár szombaton már 260 munkásnak kiadta az utat. Mi célja volt akkor az inségmunkának? 260 munkással most több van inségben. Így növekedett a nyomor ezen inségmunkák dacára. Mily helyzetben lesznek azon gyárak, melyekről semminemű gondoskodás nem történt?!

— **Új alügyész.** Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király *Papp Sándor* dr. aradi büntető aljárásbíró a szabadkai ügyészséghez alügyésszé nevezte ki. *Papp* bíró valószínűleg e hó vége felé távozik Aradról s így e hónapban újabb tárgyalásokat nem tűz ki. Míg az új bíró kinevezése megérkezik, *Papp* bíró ügyeit *Ornstein* bíró fogja intézni.

— **Az amerikai Kecskeméthy.** A san franciskói rendőrhatalóság értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy *Fleischmann* I. Henry, az Egyesült-Államokban, Kaliforniában levő farmerek és kereskedők nemzeti bankjának pénztárosa onnan megszökött. Előbb azonban magával vitte a bank vagyonának nagy részét, összesen 2 millió, 400 ezer koronát (100 ezer font sterlinget). A sikkasztó Los Angeles-ből szökött meg. Személyleírása a következő: 5 láb, 8–9 hüvely magas, 160 font súlyu, sötét arcszínű, barna bajuszu. Haja fejebubján ritka. Fogai épek, fülei elálló, orra egyenes. A *Mythics* Schriener-társaság tagja, amelynek gombját, vagy jelvényét valószínűleg hordja. A tettes és a pénz kézrekerítőjének 120 ezer korona van kitűzve. Aki a tettest pénz nélkül elfogja, 60 ezer korona jutalmat kap.

— **Gyilkosság a csárdában.** Véres gyilkosság történt tegnapelőtt éjjel a tamási országot mellett lévő „Gölya”-csárdában. Aznap este 8 óra tájban nagy marhahajcsár érkezett a csárdába a kik ökrökért mentek egy uradalomba s az éjszakát a csárdában akarták eltölteni. A négy ember nyugodtan beszélgetett az ivóban, a mikor belépett *Vékei József*, *Kucséra Ábris*, *Kesze András*, *Urbanics Balázs* és *Lucsek Márton*, a kik Tamásiból jövet, meglehetősen ittas állapotban tértek be a csárdába, hogy ott tovább mulassanak. Az öt tamási ember nagy zajjal kezdett mulatni; nem tetszett nekik a négy hajcsár csendes viselkedése, s a mikor korcsmáros kivitte elébök a rendelt borokat, *Vékei* felkapott egy literes üveget s azt a hajcsárok közé vágta azzal a megjegyzéssel: „Igyatok, rongyosak, ha a korcsmában vagytok.” A négy hajcsár közül felállott *Peschner Ferencz* s oda lépett amazok asztalához, megkérdezve, ki dobta az üveget, mire *Vékei* felállt, mellét verve, mondá: „En voltam.” Erre *Pecher* hatalmas pofont adott *Vékeinek*, aki kábultan bukott le az asztal mellől. A többi mulatók erre felugrottak, bicskát rántottak elő s azzal rontottak a hajcsárokat, kik védelmükre szintén kést húztak elő s iszonyu véres verekedés keletkezett, a mely csak akkor ért véget, a mikor a négy hajcsár kimenekült a korcsmából és eltűntek a sötétségben. Másnap reggel nem messze a

korcsmától *Peschert* és még egy társát halva találták, de a vereskedők kezdeményezői közül is *Kucsera Abris* még a korcsmában meghalt, a többiek pedig oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy felgyógyulásukhoz alik van remény. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **A német trónörökös katonája.** A német trónörökös jó szívével érdekes kis epizódot írnak a német lapok. *Richter* Albert kaltenborni paraszt fiú a gárda-ezredben szolgált azon időben, mikor a trónörökös oda mint főhadnagy volt beosztva. A szép természetű katonát a trónörökös nagyon megkedvelte s most, hogy Bonnban tartózkodik, sem feledkezett meg róla. Karácsonyra egy remek pénztárcát és arcképét küldte neki megleghangu levél kíséretében. A levélben a trónörökös arra kéri *Richtert*, hogy küldje be neki arcképét.

— **A munkások könyvtára.** Az újtelepi fiúiskolában létesített munkások könyvtár részére könyveket adományoztak *Decsy Géza* 22 kötetet N. N. az „Ujdők“ egy évfolyamát és 5 kötet könyvet.

— **A világ vége.** A firmamentum kutatói, a csillagászok és fizikusok közt mindig találkozik valaki, a ki megpróbálja a világ közeli végét. Öreg földünk mindezen kijelentett katasztrófuk terminusait szerencsésen átélte. Most azonban a leghíresebb csillagda, a kaliforniai Lick-obszervatórium igazgatói, tehát komoly, tudományos embernek rémitgetnek egy újabb katasztrófával. Ezek az urak egy hatod nagyságu napot fedeztek föl, melyet már el is kereszteltek Groombridge-nek. Ez a nap emberi fölfogást meghaladó sebességgel mozog, másodpercenként 240 kilométert téven meg. Ez még nem volna baj, de az már változtat a dolgon, hogy ezzel a sebességgel éppen a mi földünknek tart. Hogy földünknek ez az ellensége mennyire van tőlünk, ezt a tudós urak nem mondják meg, pedig ez volna a legfontosabb. S hogy az ég miriád csillagai közül éppen a mi kis földünket keresi ki.

— **Dinamit-merénylet.** Sagorban a trifaltai község bányákban tegnap eddig még ismeretlen tetűesek dinamit merényletet követtek el. A merénylők a bányamestert akarták felrobbantani, a dinamit azonban későn robbant fel, s így szerencsére emberéletben nem tett kárt.

— **Meggyilkolt éjjeli vendég.** Borzalmas gyilkosság került napfényre a napokban a szlavoncai határban. A községi kanászok tegnapelőtt, a mint kihajlottak, látták, hogy a kutyájuk egy emberi kart vitt a szájában. A kanászok utána néztek, honnan került elő a testrész és csakhamar raakadtak egy félig kikapart gödrre, hol egy férfinak volt elásva. Az előjáróság, hová a kanászok az esetet bejelentették, rögtön megindította a nyomozást és értesítette a csendőrséget is, melynek fáradságos nyomozás után sikerült már a gyilkosokat is letartóztatni. *Koszics Péro* és felesége a gyilkosság részleteiről a következő vallomást tették: A múlt héten egy éjszaka valaki megveregette az ablakukat s bebocsátást kért. *Koszics* kiment az udvarba s látta, hogy vidéki utasember várakozik künn, a ki kocsin érkezett, de a nagy esőben és sötétségben nem tudott tovább menni. *Koszics* beeresztette az utast s miután a lovakat bekötötték az istállóba, az idegennel bement a szobába, hol a felesége ágyat készített neki. Az idegen azt állította, hogy *Mitrovicáról* jön s földet akar vásárolni. Hozott magával egy nagy üveg szilvapálinkát is, a mit még lefekvés előtt elfogyasztottak. Beszélgetés közben az idegen szavalból kivették, hogy sok pénz van nála. Mikor az idegen elaludt, *Koszics* a feleségével összebeszél s az idegennek a nyakát egy *berátvádl elvágta*. A hullát két napig az istállóban rejtgették s harmadnap éjjel *Koszics* a mezőn ásott egy gödröt s abba temette. Az

idegen ember kocsiját és lovát másnap elhajította a testvérehez s annak adta át, hogy adja el. A megölt embernél 400 forintot találtak, a mit foglalóul akart adni. Ezt a pénzt megtalálták *Koszicséknál*, azonkívül megtalálták az idegen óráját is, a mit szintén elvettek tőle. A meggyilkolt ember személyazonosságának megállapítása végett az eljárás már megindult s a gyilkos házaspárt letartóztatták.

— **Inspekciós hölgyek.** A jövő héten a szegénytanulók konyhájában *Heinrich Sándorné* és dr. *Keresztes Gyuláné* urnők felügyelnek. A népkonyhában e héten felügyelni sziveskedtek: dr. *Vajda Istvánné*, *Mayer Miksáné* és dr. *Hudetz Ferencné* urnők.

— **A kis tündér.** Danzigban történt a következő érdekes eset: A városba nemrégiben egy nő költözött, ki özvegynek adta ki magát. Csinos lakást rendezett be, hová lassankint bejáratos volt a város egész előkelősége, mert az özvegy asszony művelt és szép is volt. Az özvegy lassankint jó viszonyba került mindenkivel. Néha megesett aztán, hogy az özvegy, ha — állítólag — birtokai bérlője nem küldte el idejében a bérlet-összeget, bizalmasan kisebb kölcsönért fordult egyik-másik ismerőséhez. Természetesen mindenki szívesen állott rendelkezésére, annál is inkább, mert a kölcsönt pontosan fizette vissza. Egy nap az özvegy asszony örvendő ujságot, hogy leánya, kiről már többször tett említést, hazajön a nevelőintézetből. Néhány nap múlva csakugyan egy viruló, tizenhét éves leányt láttak az özvegynél. Természetesen ezután a férfiak még szívesebben keresték föl az özvegy családias összefüvetéit. De a kedves estélyen váratlanul véget értek; egy nap az özvegy is, a leánya is elutaztak — birtokukra. Az ismerősök csak várták, hogy visszajönnék, de mivel két hét múlva sem tértek vissza, a kis város kaszinójában kezdtek egyről-másról sutogni. Először az ottani gyógyszerész tette szóvá a dolgot.

— Sajátságos, hogy oly sokáig elmaradnak. Tartok tőle, hogy talán nem is fogjuk őket viszontlátni. Pedig kétezer márkám banná a dolgot.

— Hogy-hogy? — kérdezték többen.

— A kis tündér a napokban felkeresett és könyezve mondta el, hogy a mamának a bérlője megszökött és ők most pénz nélkül maradtak, kért, hogy addig is, míg új bérlőt találnak, adjak kétezer márkát kölcsön. Oly kedves, oly bájos volt a leányka, hogy nem tagadhatam meg kérését.

— A kis tündér nálam is volt pénzt kérni, — szolt a polgármester. — Tőlem ötszáz márkát kért.

— Tőlem ezer márkát! — kiáltá az orvos. Es lassankint kiderült, hogy a kis tündér még másokhoz is eliatogatott és körülbelül 50.000 márkát szedett össze.

Persze a danzigi előkelőség kiábrándult a szép özvegyasszonyból és a kis tündérből, és a rendőrségnél jelentést tett. Ott azután kiderült, hogy az asszony, ki nem is özvegy, ismert szédelő, a kis tündér pedig csak — bérelt leánya.

— **A lelkiismeretes bíró.** Egy londoni újságban olvassuk a következő kedélyes történetet:

Courtright glenkowi bíró husz év óta szolgálja nagy buzgósággal az igazságot. Ő maga látja el az egész igazságszolgáltatást. A glenkowi jegyzőkönyvekből kitűnik, hogy a husz esztendő alatt ötezer embert panaszoltak be részegség lömiatt, akik főtt *Courtright* bírásokodott. Szigorú ítéleteket hozott, mert valósággal felháborodott az iszákosságon. Képzelték tehát milyen kétségbeesés vett erőt rajta, amikor egy nap konstataulta, hogy az előző estén ő maga is nagyon részeg volt. *Courtright* ugyanis vendéget kapott, egy régi jó barátja

látogatta meg. Az egész napot azzal töltötték el, hogy a bíró barátjának a város nevezetességeit mutogatta, este pedig betértek egy vendéglőbe, ahol elbeszélgettek a régi jó időről. Természetes, hogy ez bor mellett történt. Amikor éjjel felé távoztak a vendéglőből, nem volt lelkük arra, hogy már lefeküdjének. Betértek tehát egy másik vendéglőbe, ahol söröztek. A mikor a fogadóba ment, olyan virágos kedve volt, hogy a szobaleánnyal mindenáron táncolni akart és duhaj nótákat énekelt. Természetesen, a fogadós levetkőztette és az ágyba fektette. Másnap a tárgyalást elkésve kezdték meg és ugylátszik, hogy a város lakossága tudott már valamit a bíró ur előző napi lumpolásáról, mert a tárgyaló terem zsufolásig megtelt. Végre megérkezett a bíró és szigorú arccal szolt:

— *Courtright* Ferenc! Áljon fel!

A felhívásra természetesen nem jelentkezett senki. De ő maga felállott és ezt mondta hangos szóval önmagának.

— Tegnap este ön egy elitélendő kihágást követett el. Ön részeg volt — ne szóljon ellene. Ön tényleg részeg volt — és sajnálatomra kénytelen vagyok önt huszt shilling bírságra ítélni.

A teremben halálos csönd volt.

— Minthogy azonban ön husz év óta kifogástalan életet élt, hajlandó vagyok önnek a bírságot elengedni.

A hallgatóság zajosan megtapsolta a lelkiismeretes bírót, aki aztán a má-odik ügyre tért át.

— **Rafael-kép Amerikában.** *Pierpont-Morgan* többszörös amerikai milliomos a perugiai Szt. Antal templomban levő Madonna képet 2.400.000 koronáért megvásárolta. Rafael ezen remek festményét már *Eugenia* császárnő is megakarta venni a Louvre részére, de nem bírt annak idején megalkudni. A kép ilymódon Amerikába vándorol.

— **Egy öreg orvos halála.** Budapestről írják: *Schwarz* Lajos dr., a királyi orvosgyelet neszora, ma reggel elhunyt 81 éves korában. A megboldogult 1896-ban ülte meg orvosi működésének 50 éves jubileumát és ekkor az orvosi gyakorlattól visszavonult.

— **Két csőd.** A szegedi kir. törvényszék *Salamon* és *Wellisch* budapesti cég kérelmére *Pignitzki* kisteleki gőzmalomtulajdonos ellen és a *Sima* által alapított *szentesi* gőzmalom ellen a csődöt elrendelte.

— **Az aradi önálló iparosok figyelmébe.** A városi tanács felhívása folytán az ipartestület nyilvántartási osztálya összeállította a segéd és tanonctartó iparosok névjegyzékét segéd munkásokkal együtt az *adókivetési bizottság használatára*. Ezen kimutatás f. hó 5-étől kezdve 8 napon át lez. közszemlére kitéve *Persa* Ede ipartestületi jegyzőnél. Saját érdekükben figyelemtetjük tehát a segéd munkásokkal dolgozó t. testületi tagokat, hogy ezen kimutatást megtekinteni, esetleges észrevételeiket megtenni sziveskedjenek, mert a később jövő felszámolások figyelembe vehetők nem lesznek. *Berán* Antal elnök, *Riss* Ferenc titkár.

— **Hamis pénz a cigányoknál.** Érdekes felfedezésre jutott újév napján a *szentiváni* csendőrség. Úrjárat közben egy mellékuton két kocsi cigánnyal találkozott, akik, a mikor a csendőröket észrevették, sebes hajrással iparkodtak elmenekülni. A csendőrök utóérték a cigányokat s lelővéssel való fenyegetés mellett kényszerítették őket, hogy velük menjenek be a községbe. A csendőrök az utóbbi időben elkövetett betörések tetteseit vélték feltalálni és megmotozták a kocsikat. A legnagyobb meglepetésükre 450 darab ötkoronást és nagymennyiségű egykoronás hamisítványokat találtak. Hosszas vallatás után azonban az egyik cigányleány beismerete, hogy a pénzt *Basahid* ról hozták, hol az ottani cigányok adták nekik. A csendőrség távirati megkeresésére *Basahid* is megindult a nyomozás s kiderült, hogy a hamisítványokat *Szojka Ambrus* és a családja gyártják, a kik, mivel ez időben nem lehet vályogot vetni, a pénzhamisítással foglalkoztak,

a mit az öreg Szojka két évi rabsága alatt tanult meg. Szojkák a hamisítványokat nem merték maguk forgalomba hozni, hanem több kóbor cigány csapatnak adták át s ezek vásárok alkalmával jó pénzért becsérték. Szojkák színtén nagymennyiségű kész hamisítványt találtak s a csendőrség most azon fáradozik, hogy azokat a többi kóbor cigányokat is kézre kerítse, a kik a Szojkák hamis pénzében utaznak. Ugy a pénzhamisítók, valamint a cigánybandát is letartóztatták.

— **Iparosok és munkanélküliek segítése.** A magyarvárosi polgári jótékony-asztaltársaság évi közgyűlése alkalmából 30 koronát adományozott az ipartestület rokkantalapja javára.

Kabdebó János dr. és Issekutz László 50—50 drb. ebédjegyet adományoztak az ipartestületi szállón megforduló munkanélküli szegény iparos segédek javára.

— **Uj nagy lap Párisban.** Párisból írják nekünk, hogy *Pérvier és Radoys*, a „Figaro” volt szerkesztő-kiadó, a kiket ettől az állásuktól bíról uton fosztottak meg, új nagy lapot szándékoznak alapítani, melynek „Le Boulevard” lesz a címe. A „Figaro” új szerkesztője *Gaston Calmette* lesz, a ki veje *Prestatnak*, a „Figaro” részvénytársaság elnökének.

— **Csak ember és nem egér.** New-York egyik utcasarkán fehér egereket árult egy olasz. Hogy annál inkább feltűnővé tegye magát és portékáit, az egyik egeret a kalapja karimáján helyezte el, ahol a kis egérke nyugodtan sétálgatott. Mialatt két előkelőn öltözött urnő megáll az olasz előtt és csodálja a fehér állatkákat, azalatt az eláruló a tenyerébe veszi az egyik egeret és nagyban bizonyítja, hogy mennyire szelíd, tanulékony és szép s hogy mennyire megéri azt a csekélységet, a melyért eladni hajlandó. Ugyanez a pillanatban a kis egér hirtelen átszökik az egyik delnő karjára és óriási konsternációt idéz elő. Az urnő rémült szemmel nézi a kis szörnyeteket, s a következő pillanatban sikolt és — elájul. Az elalélt urinót beviszik a legközelebbi üzletbe és ápolgatják 15—20 percen át, amíg végre magához tér. Egy szemfüles detektív is volt a körülálló tömegében és az elájult nőben felismeri a newyorki rendőrségnek többszörösen körözött egyik szökevényét, egy olyan női ismerősét a büntetőtörvényszéknek, akit újabb és régibb merényletek, sőt gyilkosságok is terhelnék. Természetes, hogy az ájulásából felocsudott hölgyet a rendőrség veszi pártfogása alá s a vizsgálóbíró nemsokára vallatni kezdi. Vallatás közben csodálkozását fejezi ki a vizsgálóbíró azon, hogy a szépséges hölgy, aki képes volt gyilkokkal és revolverrel megütni és megölni embereket: — egy kis egértől elájul.

— **O uram — szól erre az átértett borzalom utóhatásával a nő — az ember, végre is csak ember! Amde egy egér — ez valami rettenetes!**

— **Hóhér-iskola.** Ilyen is van — Angliában. A napokban halt meg hirtelenül Nagy-Británia főhőhére, a nemes *Billington* s halála alkalmából érdekes dolgokat mondanak el az angol lapok erről az iskoláról. Angliában hóhér csak az lehet, a ki erre a mesterségre való hivatottságát oklevéllel bizonyítja. Ezt a diplomát pedig csak annak adják ki, a ki elvégezte a hóhér-iskollát és kiállotta a rendkívül szigorú vizsgálatot. Az iskolába nagyon nehéz bejutni. Az igazgatóság pontos és a legjelentéktelenebb részletekre terjedő értésítésekkel szerzi meg a jelentkezőről, kivált a mi erkölcsi életét illeti, ha azután már fölvetették növendéknek, esküvel kell megfogadnia, hogy soha senkinek el nem árulja, miket tanult az iskolában. A fölvételi vizsgálaton igen nagy súlyjal esnek a mértékbe a jelölt veleszületettnek mondható egyéni kvalitásai. Mert az angol hóhértől megkövetelik, hogy első látásra megítélje, mekkora a súlya áldozatának, hogy e szerint számíthassa ki a zuhanás magasságát és a kötél hosszát. Már pedig erre csak az képes, a kinek termé-

szettől fogva megvan hozzá az érzéke. Eppen e körül fordul meg az a kérdés is, a *Billington* örökére pályázó háromszáz jelölt közül ki nyerje el a főhőhéri méltóságot.

— **A „Quo vadis” — a cirkuszban.** *Sienkiewicz* híres regénye, a *Quo vadis* — mint a *Méne* strel írja — sajtószertű produkcióra nyújtott alkalmat. Az a jelenet, amelyben *Ursus* legyőzi a bikát, melyhöz királyának leánya szoros oda van kötözve, arra a gondolatra vezette egy jelenleg Götben időző cirkusz igazgatóját, hogy ezt egy színmű keretében bemutassa a szenzációra éhes tömegnek. Egy *François* nevű *Herkules* küzd most itt minden este egy bikával. Megragadja a szarvainál és a szó szoros értelmében az aréna porába sújtja a bikát. Az említett *François* idáig állítólag minden bikát, amelylyel szembeállították, legyőzte.

— **A váltohamisító gróf.** *Zürichből* jelentik, hogy gróf *Ráday*, aki Budapesten 14.000 koronányi váltót hamisított báró *Prónay* és gróf *Ráday* Gedeon nevére, ma kiszolgáltatták az osztrák rendőrségnek. Gróf *Ráday* a zürichi főtörvényszék csalásért egy évi kényszermunkára ítélte.

— **Egy tengerészhadnagy regénye** *Droison* tengerészhadnagy *Olivier Saylor* álnéven regényt írt, melyben apró intimításokat közölt a tengerészeletről s a francia tengerészet tisztikarát oly vádakkal illette, hogy a regénynek — mint már megírtuk — haditörvényszék előtt volt folytatása. *Droison* hadnagyot megfosztották rangjától s ezenfelül volt kollégái testületileg provokálták. Őt párbajt kellett vívnia a szerencsétlen regényíróval s kitűnő vívó léte hármon szerencsésen túl is esett. A negyedik párbajt *Gabriel Drageon*nal, a touloni orosz konzul fiával vívta *Grande Jatte* szigetén. Ugyanazon a helyen, ahol *Harry Alis* hírlapíró párbajban elesett. *Droison* nem érte ily tragikus sors, de ezuttal méltó ellenfele akadt a ki megsebesítette és csakhamar harcképtelenné tette. A sebesültnek, mihelyt fölépül, ötödik párbajt kell megvívnia.

— **Életuntak.** *Budapestről* írják: *Gross* József 23 éves kereskedősegéd az éjszaka az *Andrássy-ut* és *Vörösmarty-utca* sarkán az 1243. számú bérkocsiban melbe lötte magát. Súlyos sérülésével a Rókus kórházba szállították. — *Heizler* Vilmos gimnáziumi tanuló a nyár-utcai „Hungária”-fürdőben öngyilkossá akart lenni. A golyó azonban célt tévesztett s a szíve helyett a bal karját érte. Sérülése könnyű. A Rókusban ápolják.

— **Köszönet** A népkonyha javára a következő nemeslelkű emborbarátok voltak szívesek adományokat küldeni: *Hirschl Zsigmond* és neje 100 kor., *N. N.* 40 kor., *Tenner Józsefné*, dr. *Mittler Izidorné* öz. *Ohrensteinné*, *Weisz Sándorné* 10—10 kor., *Szakértői-díj* 6 kor., dr. *Rosenberg Sándorné* urnő 6 kor., *Roth Henrikné* urnő 2 zsák burgonyát. — *Hirschl Zsigmond* és neje az izr. jót. négyzet javára is 100 koronát voltak szívesek adományozni. A kegyes adakozók fogadják hálás köszönetünket. *Az elnökség.*

— **A fénykép-bon intézménye,** melyet újév napjától kezdve *Porter Vilmos* Nagy-Aruháza létesített, a közönség nagy tetszésével találkozott. Eddig ugyanis egyszerűen kellett 20 koronáért bevásárolni, hogy *Porter* aruházában egy életnagyságu ingyen fényképre igényt nyerjünk, de most már történhet a bevásárlás részletekben is, mert az aruház pénztára a legcsekélyebb összegű bevásárlásról nyugtát állít ki. S mihelyt az összes bevásárlások 20 koronát tesznek ki, a vevő elnyeri az ingyen fényképet, csupán a díszes papírkéretért térítendő meg 3 korona. Ha eddig is nagy pártolásban részesült *Porter Vilmos* Nagy-Aruháza, úgy ezután még inkább számíthat rá.

— **Jólékonyság.** A héten a szegénytanulók konyhája részére a következő adományok érkeztek be: *Schuster Teréz* urnő 4 veka burgonyát, *Inokai Tóth Lajosné* urnő 4 veka burgonyát, 20 kgr. hagymát és 8 liter zsirt, *Besze Károly* 1 drb. őzet, *Csutak Károlyné* urnő 3 koronát. Fogadják e nemeslelkű adakozók ez uton is hálás köszönetemet. Öz. *Hauser Károlyné* ezredesné, egyesületi elnök.

— **Általánosan tudott dolog,** hogy mindenemű köhögés és tüdőbajnál kiváló jóhatású a csukamájolaj, melyet az orvosi kar különösen azóta rendel, amitóta *Zoltán Béla* budapesti gyógyszerész

a minden gyógyszerárban kapható teljesen szag és íz nélküli *Zoltán-féle* csukamájolaját forgalomba hozta.

— **Adomány.** *Botka István* pénzügyi titkár, az „Aradi polgári jótékony négyzet”-nek 27 koronát, az az huszonhét koronát adományozott, mely nemeslelkű adományért hálás köszönetet mond *Urban Ivánné* egyleti fővédasszony.

— **Nyilvános köszönet.** „A magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság” husz koronát küldött a *Kossuth-utcai* elemi fiúiskolába járó két szegénysorsu tanuló felruházására, mely nemes, emberbaráti cselekedetért ez uton mond köszönetet — az igazgató.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadói adatait érdeklő megbízásokat.

— **x — A nagyérdemű közönség** b. figyelmébe ajánljuk a helybeli szolid és törekvő *Czigelbrier Győző* vaskereskedő céget vaskályhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű szerszámok bevásárlása céljából.

— **x — Budapest főváros elsőrangú szállodája** az *Angol királynő szálló* (*Deák* *Frenc* utca 1) melyet különös figyelmébe ajánljuk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics Ede* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

— **x — Festészeti műterem** nyílt meg amateur-iskolával kapcsolatban, a Szabadság-tér 10 sz. *Schreyer*-ház első emeletén 16. ajtó, november 3-án *Millye Kálmán* akad, festő és *B. Ujváry Ernő* vezetése alatt. Festészeti megrendeléseket, nevezetesen arcképet, úgy természeti ülés, mint fénykép után a legjobban s jutányosabban készítenek, nemkülönbön megrendelhető minden más tárgy festmény, mint táj, csendélet, szalon és egyházi kép. A közzelgő ünnepekre sok rendelés történik, miért is kéretnek a t. rendelők rendeléseiket inkább előbb megtenni, hogy azok idejére elkészíthetők legyenek. *Tanítványok* a festészet minden ágából a legjobb kiképzést nyerhetik. Rendkívüli előny az, hogy a tanítvány a műtermet mindennap minden időben veheti igénybe. Hetenkint kétszer előadják a szemléleti látzattant, melynek tudása nélkül jól rajzolni lehetetlen. Fölvételnek oly ideiglenes tanítványok is, kik valamely ajándéktárgyat akarnak meglepetésül készíteni. Dilettáns munkák készítésére esti tanfolyam 5—7-ig villanyvilágítás mellett. Hölgyek részére teljesen külön terem. *Tanítványok* fölvételnek minden nap.

Háztűznézés a XX. században.

(Kép a jövőből.)

Arad, január 4.

Egy amerikai házasságközvetítő legújabbban oly albumokat készített, ahol a leányok arcképe helyett a hozományokat jelző összeg van felírva.

Házasságközvetítő: Foglaljon helyet, fiatal barátom, rögtön választunk egy megfelelőt. Ön ugyebár 10.000?

Az ifju (hebegve): En . . . én? En tudtommal orvos vagyok, soh'sem voltam dollár.

H: Jó, jó, minnek ez a felesleges beszéd? Nálam az emberek egyszerűen csak mint számok szerepelnek. A férfi évi jövedelme, a leány hozománya szerint.

Az ifju: Ah, ah, ez érdekes. Hát igen, én 10.000 dollár vagyok s szeretnék egy megfelelő hozományt, csinos, elmés leánykával megismerkedni.

H: Szóval, ön nőül akar venni 50—60 ezer dollárt. Ime, itt van egy kis szöke 52 ezer, vagy ha a barnát szereti, bemutatom a 64 ezernek.

Az ifju: A szépségre nem helyezek különös súlyt . . .

H: Helyes, akkor megismerkedünk a 70 ezerrel, igen kedves hölgy, művelt és szépen zongorázik.

Az ifju: De a családját is szeretném ismereni.

H: Oh, legyen nyugodt, igen előkelő család. Apja, az öreg 20.000 városi tanácsos, anyja

a finom és kedves 40,000 ó nagysága, 10 jótékony-egylet elnöknője. Nagyatya a derék 15,060 nyugdíj s nagyanyja a 2500 hold ingatlan; rajongással szeretik a leánykát, néhány év múlva elhalnak s ráhagyják egész vagyonukat.

Az ifju: Es egyetlen leány?

H.: Két fitestvére van, az idősebb 12,000, a fiatalabb 3000, s egy huga, a kis gesztenyebarna hajú 40,000, ez még 14 éves.

Az ifju: A feltételek kedvezők, csak nem tudom, hogy én megfelelek-e?

H.: Azt hiszem igen. Legutóbb azonban megkérte a leánykát egy 12,000 és 3000 uti átalány, de ő nem szereti a kereskedőket. Kijelentette, hogy inkább megy nőül egy diplomás 8—10,000-hez.

Az ifju: Oh, ha ő engem ajándékoz meg szívével, gazdagon viszonzom szerelemmel, hűséggel.

H.: (tündödvé): Hűség... szív... szerelem! Ezek a kopott pénzek rég kimentek a forgalomból. —m.

VAROS ES MEGYE.

Arad a mult hóban.

— A polgármester jelentése. —

Arad, január 4.

Az 1901. évi december hóra vonatkozó jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

(Az egészségügy.)

A közegészségügyi viszonyok kielégítőek voltak. A betegülések, különösen a ragályos kórfarmak szűkebb korlátok között jelentkeztek. Az összes halálozás 2 esettel, a városi illetőségűeké pedig 1 esettel emelkedett. Az újszülöttek száma a városi szülöttek számát 36-al haladta meg. A hurutos tüdőbetegülések s a csusz tulnyomó számban tapasztaltak. A gümökoros bántalmak gyéren mutatkoztak. A kisdetek közli nagy halálozás okául e hóban a rendkívüli sok időtlen gyenge újszülöttre kell utalnom. A heveny fertőző betegülések egyes vagy szórványos esetekre szoritkoztak. Bejelentve volt a vörheny 7, a fültömrigylob 14, a difteria 3 a kanyaró 1 esettel. A tífusz e hónapban egészen megszűnt.

A trachomás betegek száma volt november hó végén 12, szaporodott 5, gyógyult 4, maradt 18, a kórházban kezeltetik 10, idegen 5. Elhalt összesen 104 egyén, 57 férfi, 47 nő, az elhaltak között helybeli 95, idegen 9. Bal eset következtében meghalt 1, öngyilkosság előjött 1, halva született 3. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000: 21.1. A megyei közkórházban ápolatott 461 egyén, az izraliták kórházában ápolatott 11, összesen 472; ezek közül gyógyult 152, javult 66, meghalt 18 egyén.

(Népesedési mozgalom.)

A népesedési viszonyokban változás nem állott elő. Élve született 131 gyermek, 71 fiu, 60 leány; törvényes 110, törvénytelen 21. A születések évi aránya 1000: 29.1. Házasság kötött 36.

(Rendőri ügyek.)

A személy- és vagyonbiztonság nagyobb mérvű bünések által megzavarva nem volt. A 100 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettei 44 esetben kinyomoztattak.

A kihágási bíróságnál november hóról elintézetlen maradt 128 ügy, december hóban befolyt 222, elintézés alatt állott összesen 350, ebből elintéztetett 315, tárgyalás alatt maradt 35 ügy.

Letartóztatott, részben előállított 162 egyén, ezek közül elítéltetett 108, a bíróságnak átadatott 7. Kiutasított 45. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágásiügy tárgyalatott és elintéztetett 6. Letartóztatva volt 205 egyén, eltoloncoltatott 53. A bejelentés elmulasztásáért büntettetett 24 egyén. Mesterleges borok készítése vagy forgalomba hozatala miatt az 1893. évi XXIII. t.-cikkbe ütköző kihágás elő nem fordult. Bejelentetett s nyilvántartásba vétetett 649 cseléd és 2058 gyármunkás.

A vendéglőkben szállva volt 1104 utas. A szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalatott 46, büntettetett 41 cseléd.

A kapitányi hivatalnál, mint iparhatóságnál iparjogositványt nyert 21 iparos, 7 kereskedő, iparát áthelyezte 3 iparos, 2 kereskedő, megszüntette 5 iparos, 6 kereskedő. A tanonclajstromba bejegyezett 12 iparos, 9 kereskedő tanonc. Felszabadult 2 iparos, 3 kereskedő tanonc. A viszony megszűnt 1 iparos, 1 kereskedőnél. — Iparkihágási ügy tárgyalatott 7, büntettetett 8 iparos, 2 kereskedő. Munkakönyvet kapott 17 segéd, azzal jelentkezett 86, ideiglenes igazolványt kapott 4, azzal jelentkezett 8.

(Szegény-ügy.)

A városi szegény ápolásban elhelyezve volt 101 egyén, kibocsátott 1, meghalt 1. December hóban felvétetett 2, maradt e hó végén 102. Élelmezésükre 3157 adag melegétel és ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részesített szegények száma volt 713, december hóban felvétetett 14, a segély megszűnt 4-nél, maradt e hó végén 723. A város közönsége által tartott árva és lelenc gyermekek száma volt 17. Nem a város közönsége által tartott dajkaságba adott gyermekek száma volt november hó végén 111. decemberben bejelentetett 1, anyjának visszaadott 2, maradt e hó végén 110.

(Különfélek.)

Tűz 3 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött. A községi bíróságnál decemberben befolyt 1511 ügy, elintéztetett mind. Végrehajtás foganatosított 186, árverés tartatott 2. A katonaugyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 483 közös hadseregbeli és 74 honvédtartalékos. Utóállított 1 helybeli illetőségű hadköteles. Onként besoroztatott 2. A póttartalékba áthelyeztetett 4. Előfogát kiállított 1 esetben.

(Adók és illetékek.)

Az adóbehajtás eredménye a következő volt. Befolyt: állami adóban 51337 kor. 09 fill. leiratott 18361 kor. 32 fill., összesen 69698 kor. 41 fill., hadmentesség díj 342 kor. 62 fill., jog- és bélyeg illeték 4116 kor. 11 fill., községi adó 21650 kor. 11 fill., leiratott 8688 kor. 94 fill., összesen 30339 kor. 05 fill., utadó 1836 kor., 16 fill., leiratott 1644 kor. 51 fill., összesen 3480 kor. 67 fill., átírási díj 554 kor. 03 fill. idegen közadó 1558 kor. 33 fill., leiratott 53099 kor. 66 fill., összesen 54657 kor. 66 fill., szárazerszabályozási költség 33 kor. 03 fill., csatornázási költség 4010 kor. 21 fill. leiratott 2851 kor. 65 fill., összesen 5861 kor. 86 fill.

Az árvapénztár forgalma volt bevételben a mult havi maradvánnyal együtt 540023 kor. 36 fill., kiadása 10322 kor. 87 fill., maradvány 529700 kor. 49 fill. A házi pénztár bevétele volt 221875 96 fill., kiadása volt 221837 kor. 27 fill., maradvány 38 kor. 69 fill. Az utépitési alap bevétele volt 11559 kor. 32 fill., kiadása volt 7001 kor. 74 fill., maradvány 4557 kor. 58 fill. A különféle alapok bevétele volt 859841 kor. 81 fill., kiadása volt 133951 korona 26 fillér, maradványa 725890 korona 55 fillér. Köveztvám befolyt 4784 kor. 84 fill. Helypénz befolyt 4976 kor. 40 fill., partvám befolyt 753 kor. 12 fill. összesen 10514 kor. 36 fill. Kiadás volt 2261 kor. 58 fill., maradt tiszta jövedelem 8252 kor. 78 fill.

A mértékhitelítő hivatalnál hitelesített 54 drb. folyadék mérték, 530 drb. hordó, 16 drb. száraz tárgy mérő, 2 drb. mérleg. Hitelesítési díj befolyt 238 korona 12 fillér.

Az állategészségügy kielégítő volt.

Arad, 1902. évi január 4.

Institoris Kálmán,
polgármester.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1902. évi január hó 8-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

15. Polgármester jelentése a felszámolás alatt levő polgári takarékpénztárban elhelyezett városi pénzek tárgyában. 16. A polgármester előterjesztése a tisztújító közgyűlés határnapjának megállapítása iránt. 17. A siketnéma iskolai felügyelő bizottsági tagoknak megvá-

lasztása. 18. Somogyi Gyula dr. kérelme a felsőbb leányiskola részére megszavazott 600 korona évi segélynek kiutalványozása iránt. 19. Arad sz. kir. város iskolaszékének előterjesztése özv. Csik Jánosné részére az elhunyt férje által élvezett javadalmazásának félévre való utalványozása iránt. 20. A városi árvaszék jelentése az árvapénztári tőkék kamatai után járó 10 százaléktólina a házi pénztárba lett befizetése tárgyában. 21. A nyugdíj bizottság jelentése Hodacsek Samu rendőrtizedes nyugdíjaztatása tárgyában. 22. A tanács jelentése az „Aradi Közlöny” és az „Arad és Vidéke” hirlapoknak kérvénye tárgyában a hirdetési díjakra nézve megállapított átalány el nem fogadása iránt. 23. U. a. jelentése özv. Schönauer Károlyné, Panker Viktor, Molnár Albert, Feil Miklós, Freund Fülöp, Rajku Mihály, Baranyi Mihály, Philip Ruppert, Reinbart testvérek és Bayer György által emelt új épületek községi adómentessége tárgyában. 24. A m. kir. pénzügyminiszteriumnak in. érvénye az állami italmérési jövedék 1898. évi tiszta jövedelem többletéből városunkat megillető részesedés megállapítása iránt tett felterjesztésre. 25. A tanács jelentése a nagyváradi uti felüljáró kiépítése következtében létesített gyalog és kocsis utak és világítási berendezés felülvizsgálatáról. 26. A tanács javaslata a szárazéri ármentesítő és belvíz elvezető társulatnál a város képviselőre adandó felhatalmazás tárgyában. 27. U. az. az építési engedélyek után járó díjak lefizetése iránt követendő eljárás egyszerűsítése tárgyában. 28. U. az. Klein Ignáccal a szegények házában elhelyezett egyének részére 1902. évben szükséges kenyér szállítására kötött szerződés jóváhagyása iránt. 29. U. az. D. Kiss Péterrel a gulyalegelőbeli 19 számú 6—922/1100 hold föld bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 30. Barcza Abel kérvénye a városból bérelt nagylegelőbell 13—14 sz. 89—600/1100 hold és a 28 számú 89—100/1100 hold föld és Fericsán Demeter kérvénye a nyomásközi dülőbeli 6—94/1100 holdföld bérletének meghoszaobitása iránti kérvénye. 31. A tanács jelentése a rendőrség, tűzoltók, szolgaszemélyzet és toronyőrök részére szükséges ruhaneműek szállítása iránt tartott árlejtés eredményéről. 32. A polgármester előterjesztése a bíráló választmány megalakítása iránt. 33. A jogügyi bizottság jelentése a csatorna-kölcsonök biztosítása tárgyában. 34. U. a. jelentése az 1848—51 évi hadi szolgálományok címén igényelt követelések tárgyában. 35. A polgármester előterjesztése az árvaház igazgató választmányába tagok kiküldetése iránt Arad, 1902. évi január hó 4. A főjegyző helyett: ifj. Lócs Rezső s. k., aljegyző.

TÖRVENYKEZES.

Ítélet a csillár-pörben.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 4.

A tőzsde választott bírósága ma déli 12 órakor mondott ítéletet abban a nagyszabású pörben, a melyet Kulcsár Sándor csillárgyáros indított a Siemens és Halske cég és Habiger Károly a bécsi Zeiser és Habiger cég egyik tagja ellen, szerződés érvénytelenítése, az előbbi állapot visszahelyezése és 119,400 kor. kártérítés iránt.

A tőzsdetanács többszöri tárgyalásának eredménye a következő ítélet, a melyet Geiger B. Zsigmond elnök hirdetett ki a felek képviselői dr. Molnár Mór és dr. Kepes Gyula ügyvédek előtt.

A tőzsdebíróság a Siemens és Halske r. t. és Kulcsár Sándor és Habiger Károly között 1900. évi április 12-én kelt a keresetbe csatolt szerződést 1901. decz. 31-től kezdődő hatálylyal felbontja, egyuttal kötelezi alpereseket 8100 kor. megfizetésére. Felperes azon kérelmével, hogy a szerződés megsemmisítették s a szerződés előtti állapot visszahelyeztessék s alperesek köteleztessenek a gyárban leltár mellett átvett ingókat ellenérték nélkül használható állapotban neki visszaadni elutasítottik. Elutasítottik végül felperes kérvényének 8100 koronát meghaladó részével és alperesek feljogosítottak, hogy a Kulcsár és Társa bronzáru és csillárgyár cégét 1903. évi július 1-ig a Kulcsár és társa által mai napig vállalt munkálatok lebonyolítása céljából használhassák és

Kulcsár Sándor viszont feljogosított a Kulcsár és Társa cég gyárához hasonló versenyyálatot alapítani, olyanban résztvenni, vagy olyanál alkalmazásba lépni.

Az ítélet indokai röviden a következők: Semmisnek kimondani a szerződést, s előbbeni állapot visszaállítását elrendelni nem lehetett azért, mert felperes nem igazolta, hogy I. rendű a peres a szerződéssel megtevesztette vagy hogy károsodását célozta volna. De máskülönben nem merült fel erre egyetlen adat sem a per során. Ebből önként folyik, hogy az ez alapon 119.400 kor. kárösszeget sem lehetett megítélnie a tőzsebírósnak.

A szerződés felbontását ki kellett mondani a kereskedelmi törvény 100. §-a alapján, mert a per során kiderült, hogy a felek között fennálló viszony oly természetűvé vált, mely a kölcsönös bizalmat kizárja s a társasági cél elérését a tagok egyetértő működése hiányában egyenesen lehetetlenné tette. Azonban 8100 koronát meg kellett itélni felperesnek, mert a jelen esetben a felszámolás elrendelhető nem volt, mivel egyrészt a társaságnak nincsen oly vagyona amely felszámolás tárgyát képezhetné (hiszen a szerződés szerint a társaság egész vagyona a Siemens és Halske cégé), de míg másrészt a szerződés maga is egyenesen kizárja a felszámolást.

A szerződés felbontás által pedig felperes elesett volna ama 5400 kor. részesedéstől, mely az ő számára biztosítva volt s kiindulva abból, hogy a Kulcsár és társa cég által vállalt munkálatok lebonyolítása előreláthatólag még másfél évi időközött fog igénybe venni, ezen időre 8100 korona állapított meg javára. Konstatálta végül a tőzsebíró, hogy a Zeiser és Habiger cég bécsi gyárából 8300 korona öntvényt és kész csillárokat csempészett Habiger Károly, a Kulcsár és társa cég szállító leveleivel magyar gyártmány gyanánt Budapestre a kir. várak építéséhez. Ezen mindenképen kárhoztatandó üzelemről a Siemens és Halske cég csak utólag értesült, előzőleg nem tudott róla semmit. Mikor megtudta, nyomban intézkedett hogy a magyar gyár megnagyobbítsák s ezek az üzelmek beszüntetessenek. Egyébiránt megjegyezte az indokolás, hogy a bíróság beigazoltnak vette azt is, hogy Kulcsár is tudott ezen üzelmekről.

§ Sajtópör Kasics ellen. Rupp miniszteri tanácsost egy hírlapi cikkben élesen megtámadta Kasics Péter nyug. honvédelmi miniszteriumi tanácsos. Rupp ezért sajtópört indított Kasics ellen. A tárgyalásra a győri sajtóbíróságot delegálták, hol tegnapi volt a tárgyalás kitzve. A tárgyalás előtt Kasics bocsánatot kért Ruptól, mire ez az eljárás beszüntetését kérte. A felek ezután kibékülve távoztak a törvényszéki teremből.

§ Felfüggesztett ügyvéd. Molnár Árpád budapesti ügyvédet az ügyvédi kamara fegyelmi bíróság egy esztendő tartamára eltiltotta az ügyvédi gyakorlattól. Az ügyvéd az ítélet ellen perújítási kérvényt nyújtott be, de a Kuria ezt is elutasította, megerősítván a kamara határozatát. A hivatalos lap tegnapi száma a következő hirdetéssel teszi a felfüggesztést közzé:

Molnár Árpád budapesti ügyvéd a nagyméltóságú magyar királyi Kurianak 540—98 fegyelmi szám alatt kelt ítéletével, a közhírrététel első napjától számítandó egy évre az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztett. Nevezett ügyvéd a fenti számú s 1636=98. fegyelmi szám alatt iktatott ítélet ellen beadott perújítási kérelmével ezen kamara fegyelmi szám alatt kelt s a nagyméltóságú magyar királyi Kuria által 1.499—901. fegyelmi szám alatt helybehagyott határozatával elutasított.

KÜLÖNFELEK.

□ Esketés ingyen. Egy angolországi városkában történt az alábbi mulatságos eset:

Egy fiatal pár elment a paphoz; megkérték a szerelemben gazdag, egyéb földi jókban azonban szegény jegyesek a papot, hogy adja össze őket. A vőlegény nagy féltéken mindjárt megmondta azt is, hogy nincs egy fillérje sem és nem tudja az esketési díjat sem lefizetni.

— Ha nincs pénz, nincs esküvő se, — szolt a pap.

A szerelmesek busan egymásra néztek. A fiatal menyasszony azonban nem csüggedt el.

— Tisztelendő ur, engedje meg, hogy haza fusak, majd mindjárt teremtek pénzt valahonnan.

A szemérmes leányzó el is sietett, a pap és a vőlegény pedig ott maradt a templomban. Tíz perc múlva visszatért a leány nagy lihegve s lefizette a papnak a hat shilling esketési díjat. Mikor a szertartás már megvolt, az új asszony így szolt:

— Tisztelendő ur, most már mindenestre érvényes a házasság?

— Érvényes?

— Es senki nem támadhatja meg?

— Nem, nem.

— Ön sem, tisztelendő ur!

— En sem.

— Hála Istennek, tisztelendő ur, akkor átadom ezt a zálogcédulát. A tisztelendő ur kalapját és kabátját a sekrestyéből elvittem a zálogházba, csak hogy megszerezsem az esketési díjat!

□ A legelső lefényképezett uralkodó. A legelső uralkodó, a ki fényképiro gépe elé ült, Lajos Fülöp, a polgárkirály volt. A fölvetel egyik eredeti példányára mostanában akadt rá Esnault történetirő, a ki azt Páris városa muzeumának ajándékozta. A képet maga Daguerre, a fényképirás művészetének feltalálója vette fel a királyról a neully-i kastélyban. Lajos Fülöp a képen karosszékben ül s kalapja egy kis kerek fődélü asztalon hever.

□ Kirurgia párbajjal. Súlyos betegnek feküdt a kórágynon egyik humoristánk. Orvosa éppen a nagy operációhoz készülődött. Ettől függött, életben marad-e a beteg. Kezébe vette a penecilust és az ágyhoz közeledve, bátorítón mondta:

— Ne féljen. Képzelve, hogy párbajon van!

A beteg felkőnyökölt nagynehezen az ágyban és mosolyogva válaszolta:

— Helyes! De akkor adjon doktor ur az én kezembe is egy bicskát.

□ Edwárd király harisnyái. Amikor a mostani angol királyné még welszi hercegnő volt, egy alkalommal egy parasztasszony előtt úgy nyilatkozott, hogy büszke arra, hogy kötni tud és mindjárt meg is mutatta az asszonynak a harisnyát, amelyet éppen elkészített a herceg számára. A parasztasszony a következőleg válaszolt:

— Csak én és ön királyi fenség, akik harisnyákat magunk kötünk, tudjuk, milyen borzasztó lyukat tudnak szakítani a férfiak harisnyáikban!

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS

— **Felhívás.** Az aradi takarékos és segélyegylet mint szövetkezet az újév alkalmával a következő figyelemreméltó felhívást tesz közzé, melyet különösen a kisiparosok, kiskereskedők és kisbirtokosok figyelmébe ajánljuk. Szövetkezetünk az állam részéről adómentesség kedvezményében részesül azért mert érvényben levő törvények szerint kis iparosok, kiskereskedők és kisbirtokosok hiteligenyit óhajtja társulás útján kielégíteni. Hetenkint 50 filléres befizetéssel lesz a belépő egy tagrész tulajdonosa s ez által a szövetkezet tagja, mely arra jogosítja, hogy társadalmi állásának és vagyoni viszonyainak megfelelő hitelben részesüljön. A belépők jegyezhetnek több részt is egyszerre és egy könyvre. A szövetkezetbe való belépés még azon előnyt is biztosítja tagjai részére, hogy a megerősítés nélkül hetenkint befizetett összegek az illető évtársulatnak hat év után megejtendő felszámolásakor egészben visszafizettetnek és azonkívül az üzleteredményből még a megfelelő haszonban is részesülnek. Az 1901. év végével ejti meg a szövetkezet a XV-ik évtársulatnak felszámolását és az 1902 ik évi társulatba való tömeges belépésre hívjuk fel az érdekeltek figyelmét. Ezen hirdetésünket különösen kisiparosaink, kiskereskedőink és a gazdálkodók figyelmébe ajánljuk. Az „Aradi Takarékos és Segélyegylet mint szö-

vetkezet” igazgatósága, Petőfi-utca 1. szám (Bing-ház.)

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verrein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Schmidt Tivadar, aranyműves Bruneck, (Tirol). — Adler Sándor, Mohács. — Genesi József, Békés-Csaba. — Reisz testvérek, kereskedő cég Hódmező-Vásárhely. — Bier Gusztáv, Vukovár. — Smetana Simon, Turoc-Mosóc. — Suchán József, Olmütz. — Taussig és társa, Prága — Smichow.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 4.

Délitőzsde. Buzakínalatt mérsékelt, a vételkedv gyöngye. Bágyadt irányzat mellett 8.000 métermázsza került forgalomba, 2½ fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek bágyadtak. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. Áprillisa	8.97—8.98
Buza októberre	8.15—8.16
Rozs 1902. áprillisa	7.45—7.46
Zab 1902. áprillisa	7.50—7.52
Tengeri 1902. májusra	5.43—5.44
Repce 1902. augusztusra	12.05—12.15

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprillisa	8.89—8.90
Buza októberre	8.26—8.28
Rozs 1902. áprillisa	7.49—7.50
Zab 1902. áprillisa	7.52—7.53
Tengeri 1902. májusra	5.45—5.46
Repce 1902. augusztusra	11.85—11.95

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	641.75
Magyar hitelrészvény	635.50
Loszámítolóbank részvény	423.—
Rima-Murányi vasmű részvény	477.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	658.—
Közuti vasut	593.50
Városi villamos vasut részvény	292.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 94—95 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 90—92 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredetű (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 88—90 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 84—86 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 82—84 fillérig. Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Január 1. napján volt készlet 26.678 darab. Január 2. napján felhajtott 856 darab, január 2. napján elszállított 840 darab. Január 3. napján maradt készletben 26.691 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

— Budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, január 4.

Magyar aranyáradék 40/0	118.50
Magyar koronáradék 40/0	94.90
Magyar arany 41/20/0	121.35
Magyar ezüst 41/20/0	100.70
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar halmegevitési kötvény	100.60
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeregménysorsjegy kölcsön	177.—
Hírszabályozási és szegedi kölcsön	147.50
Oszták papíráradék	98.85
Oszták áradék ezüst	98.80
Oszták áradék arany	118.90
Zoronaáradék	96.—
1860-iki allamsorsjegyek	142.—
Oszták-magyar bankrészvény	1590.—
Magyar hitelbank részvény	663.50
Oszták hitelbank részvény	641.25
Oszták-magyar Államvasut	657.50
10 frankos arany (Napoleonador)	19.03
Német birodalmi marka	117.15
London	239.15
Paris	95.10

Kerpel Izsó

50,000 kötetes kölcsön-könyvtárába

Aradon, Ártel Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

A következő újdonságok érkeztek:

Broughton: Olyan mint a virág, Crocker: Gven, Tolstoj: Sötétség orsz., Theuriet Virágos erdő, Tutsek: Örvény, Bartha: Kazár földön. Görbe napár 1902. Laufs: A páholy, Horovitz: Camilla, Molnár: Gazdátlan csolnak, Gárdonyi: A láthatatlan emb., Thury: A kapitány, Szücsné: Alf. Szakácskönyv, Jókai: Ezerivó asszony, Herczeg: Pogányok, Mikszáth: Régi szekér, fakó hám, Fekete kakas, A szelvény asszonyok, Gorkij: Csudra Makar, Szabados: Lányok, asszonyok, Eötvös Károly: Emlékezések, Magyar alakok, Beniczky: Mindenáron, Hanna, Az első nyom, Ohnet: A könnyűvérűek, X. Szűzek a vásáron, Brioux: A vörös talár, Sz. I.: Elsülyedt telkek, Almanach 1902. Donászy: Szigetvár, May: A puskás bur, Koltai: M. szab. barok vezére, Eckstein: Isk. kalodában, Abonyi: Három vitéz m. haka stb.

Németben: Voss: Der gute fra Checco, Boy-Ed: Loa u. Rahel, Bahr: Neben d. Liebe, Jen-e: Frühlingstürme, König: Ohne Gemissen, Hartwig: Schloss Wolkenstein, Buch der grössten Geheimnisse, Viebig: Die Rosenkranz jungfer, Heiberg: Fast am ein Nichts, Meggede: Von zarter Hand, Tranfil Max: D. Welt hinter den Coulissen, Bernhard M.: In treue fest, K. Essenther: Der echte Ring, Wothe A.: Und doch, Suse, Warum, Ragna, Knut Hamsun: Die Stimme des Herzens, Edwards: Stefan Lawrence, Dewall: Der schöne Lehmann, Kaviar-Kalender 1887-1901., Ballestrin: Aus d. Rumpelkammer, Amors Missethaten, Bülow: Im Hexenring, Wachenhusen: Gesch. e Schönheit, Der Backfisch, Tinseau: Versiegelte Lippen, Spätgen: Plainair, des Amerikaners Wort, Georgy: Lotte Bach's Hochzeitsreise, Huckländer: Im Damencoupé, Vanderé: Drei Blumen der Wohlust

Francziában: Zola, Masson, Gyp, Ohnet, stb.-től újdonságok.

Angolban: Twain, Ouida, Braddon, Broughton, Wells, Collins stb. legújabb művei.

Havi-kölcsöndíj: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki börtök is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket.

A magyar, német, francia és pótgjegyzékek megjelentek és ingyen kaphatók.

Ugyan-e cég Andrassy-téri könyvkereskedésében üzleti könyvek u. m. strazzák, naplók, főkönyvek, stb. igen jutányosan kaphatók.

Templomépítés folytán

jelenleg a Minorita-épületben lévő helyiségemből 1902-ik év tavaszán kiköltözöm, miért is

férfi divat, diszmű, gyermekjáték, utazási-felszerelések és pipere-árúimat jutányosan árúsítom el.

Ifj. Szojka János

a JOKEY-hoz. 1736

Arad, Andrassy-tér 13. szám.

Szeszüzlet.

Január 1. 1902.
Maj jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül. per 100 liter 2/0, beleértve 0 korona logyaztási adót.
Szárított moslék: 12-90-13- korona mmázsanként

REGENY-CSARNOK.

A harmadik.

— Regény. —

Írta: Sienkiewicz Henrik.

Fordította: Hegedűs Szeferin. [5]

(Folytatás.)

III.

Az irodába érkezve, táviratot küldök a „Safon“-nak, a melyben megírtam, hogy Hirsch br ajánlatát felfogadom azzal a kikötéssel, hogy legközelebb itt Warsóban szándékozom a festményt kiállítani stb. stb. A távirat és a többi költség fedezésére szükséges összeget az egyetlen kasszájától veszem kölcsön. Szó nélkül adják ki a pénzt. Parancsszóra megy minden.

A „Papírsarkány“-ban és Aequator-ban megjelenik az életrajzom, melyből azonban egy árva szó sem igaz, mind csupa hazugság. De hogy is mondja csak Ostrcinski?

— Mit törődöm vele!

Képes lapoktól egyre kapok leveleket, melyben azon óhajuknak adnak kifejezést, hogy arcképet, hasonlóképen művem mását szeretnék lapjukban közölni. Ez is jó!

Pérez lesz, mint a szénapolyva.

IV.

Egy hét múlva megérkezik Hirsch bárótól a felpénz.

Az egész összeget akkor kapom meg, ha a vászon birtokában leszek. A kereskedelmi banktól ötezer frankot kapok, csupa új Louisdort. Soha az életben ennyi pénzt egy halmazban nem láttam. Megrakodva, mint valami teherhordó-szamar, érkezem haza.

Nagy gyülekezés van lakásomon. A földre szórom a halmaz pénzt s miután még sohasem hevertem aranyban, hát most istenigazában megteszem. Utánam Swiatecki vesz arany fürdőt. Ekkor lép be a házigazda s azt gondolja, hogy megháborodtunk... kannibálok módjára muletlünk!

V.

Egy napon azt mondja Ostrcinski, hogy igazán nagyon örül annak, hogy Kacia kiköszarazta, mert fényes kiállítása van valamire, miről nekem halvány sejtelmem sincs.

En is nagyon örülök neki vagy inkább — mindegy — nekem. Az biztos, hogy Ostrcinski tud magán segíteni, nem kell őt féltetni.

Midőn Kaciához mint kérő beállított, a szülők, különösen Suslowski papa, az ő pártján volt. Olyan hatást gyakorolt ugyanis az öregre, hogy azonnal zászlaja alá szegődött. Kacia ellenben, rögtön az első perctől ellenszenvezett vele. Öntudatlan ellenszeny volt ez a Kacia-részéről, mert meggyőződtem felőle, hogy neki egészen más tekintetben, más okokból volt ellenszenves, mint nekünk, kik vele érintkezve, közelebről ismertük.

Különös ember, nem különs író Ostrcinski. Bizonyára nemcsak nálunk, de minden jelentékeny művészi és irodalmi központban van olyan ember, kinek láttára önkéntelen az a kérdés támad bennünk, hogy vajjon honnan van a tekintélyük?

Ezek közé tartozik barátom a „Papírsarkány“ szerkesztője is. Ki hinné, hogy Ostrcinski jelentősége abban rejlik és szellemi existenciája az alapja, hogy tehetségeket, de főképen írói tehetségeket nem méltat, nem becsül — röviden: azok becsméléséből él. Olyan ember megvetésével bir ezekkel szemben, kinél a teljes korrektségen kívül még bizonyos fokú éleslátás és szellem is jutott osztályrészül, melyek segítségével a társadalmi életben előtérbe juthat.

Gyűléseken kell őt látni, mű- és irodalmi-gyűléseken, jubileumi bankettekén — milyen kiméletes ironiával bánik el az olyan férfiakkal, kiknek tiszter annyi tudományuk van,

mint neki, hogy szorítja őket sarokba logikájával, észével, hogy vagja fejükhöz irodalmi nézeteiket.

Valahányszor ez Swiateckinek észébe jut, mindig ágydeszkát keres (de hiába!) hogy azzal Ostrcinski fejét beverje. En azonban nem csodálkozom nézetei fölött. Igazi tehetséggel megáldott egyén gyakran ügyetlen, felénk felszeg és semmire sem tud megfelelni. Ha azonban az igazi tehetség önmagával foglalkozik, szárnyai nőnek, de Ostrcinski ilyen körülmények között inkább aludni kellene, mert semmi mondanivalója nem akad önmagának.

Majd rendet csinál közöttük a jövő rangfokozatot létesít s mindegyiket méltó helyére helyezi. Ostrcinski elég értelmes ennek belátására, hanem titokban azért gunyolódik e fölött. Megelékszik azzal, hogy a jelenben nagy jelentőséggel bír s inkább számbaveszik őt, mint azt, kit a tudomány terén meg sem közelítet.

Mi festők kevésbé álljuk utját. Csinál 6 reklámot néha irodalmi tehetségeknek is, igaz ugyan, csak olyankor, ha a „Papírsarkány“ érdeke, vagy az „Aequator“ elleni konkurrencia kívánja. Különbösen nagyon jó és csinos cimborasőt azt is mondhatnám, hogy szeretem, de...

Vigye az ördög Ostrcinskit! — elég volt már róla!

Még annak az ideje is eljön, hogy dühösen csapom be magam után az ajtót.

Mics da komédia! Mióta hírnevére s pénzre tettem szert, minden várakozásom ellenére, megvetőleg viselkedik irányomban az öreg Soslowski. Nemcsak ő maga, hanem felesége és Kacia, valamint minden nő- és himnemű rokona is.

Mindjárt az első este kijelentette az öreg, hogy ne higgyem: mintha elhatározása megmástitására új helyzetem birta volna őt, s ne álltassam magam azzal a gondolattal, a mit ő éleslátásával már megfigyelt, hogy nagy kegy az reá nézve, hogy az ő leányát nőül veszem. Továbbá azt is említette, hogy bár szereti leányát s érte minden áldozatra kész, de azt nem kívánhatja, hogy méltóságuk s büszkeségük csorbát szenvedjen. Az anya azt jegyezte meg, hogy leánya már tudja, hol keresen menedéket. A jó Kacia élénken kel gyakran védelmemre, de az öregek minden szavamat lesik.

A mint szólni kezdtek. Suslowski ajkába harap, felesége felé fordul, szemével hunyorít, mintha ezt akarná mondani:

— Tudtam, hogy ez következik!

— Ez így megy reggeltől estig!

Es mindez csak mőkázás, hogy annál inkább hálójukba kerithessenek! Mert alapjában véve fáj a foguk a tizenötezer frankomra, és épp úgy érdekli őket is az egész dolog, mint engem, bár egész más okból.

E dolognak véget kell vetni! Ez nem maradhat soká így!

Már annyira vitték a dolgot, hogy már magam is nagy szemtelenségnek tartom az aranyérem és a tizenötezer frank elnyerését.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

Érvényes 1901. évi október hó 1-től.

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.09
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.58	Személyvonat d. u. 3.59
Gyorsvonat délután 4.31	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsztúról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsztúr délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Tomsevár felé:	Tomsevár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.00	Személyvonat éjjel 10.58
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.36
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.23	Borosbeszről szv. r. 8.00
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.00
Borosbesz szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.06

NAPIREND.

Január 5. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Teleszfor. — Protestáns naptár: Simcon. — Görög-keleti naptár (december 23.): Krét. vértanúk. — A nap kél 7 óra 33 perckor, nyugszik 4 óra 6 perckor. — A hold kél 3 óra 26 perckor, nyugszik 0 óra 58 perckor.

Január 6. Hétfő. Róm. kath. naptár: Vízkereszt. — Protestáns naptár: Három király. — Izraelita naptár: Sobebim böjt. — Görög-keleti naptár (december 24.): Karácsony előtti böjt. — A nap kél 7 óra 33 perckor, nyugszik 4 óra 7 perckor. — A hold kél 4 óra 22 perckor, nyugszik 1 óra 38 perckor.

Január 7. Kedd. Róm. kath. naptár: Rajmund. — Protestáns naptár: Rajmund. — Görög-keleti naptár (december 25.): Nagykarácsony. — A nap kél 7 óra 33 perckor, nyugszik 4 óra 8 perckor. — A hold kél 5 óra 16 perckor, nyugszik 2 óra 22 perckor.

Időjárás. Légnyoimas reggel 7 órakor 765.4 milliméter, délután 2 órakor 767.3 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $0^{\circ} + 2.4$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 6.7$ — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 1, délután 2 órakor DN. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 7 mm.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, éjjeli fagy, északon, keleten elveve csapadék.

Szabadságáról emléktárgyak országos muzeuma (szil. ház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 óráig délután 6 óráig. Belépti-díj: Hetköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye nuzeum helyisége mellett ülés-terem.

Január 5. A II. kerületi jótékony fillérszaltársaság választmányi ülése este 6 órakor.

Január 8. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Január 11. Az aradi tanítótestületek segélyalapjának közgyűlése délután 4 1/2 órakor (Polgári fiúiskola rajzterem.)

Január 19. A II. kerületi jótékony fillérszaltársaság közgyűlése délután 3 órakor. — Az aradi közjegyzői kamara közgyűlése. — Alberti Werner hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Városi színház.

Vasárnap, 1902. évi január hó 5-én:

Bérletszűnet. Bérletszűnet

Délután 3 1/2 órakor, fél árkakkal:

Boccaccio.

Víg operette 3 felvonásban. Szöveget irták: Zell F. és Genee R. Fordította: Follinus. Zenejét szerző: Souppé.

SZEMÉLYEK:

Boccaccio . . . Felhő Rózsi.	Lambertuccio Polgár S.
Pietro herceg Arkossy V.	Petronella . . . Tolnainé.
Scalza . . . . . Giréth K.	Flametta . . . . . Arkossyné.
Beatrice, neje Mányai A.	Leonetto . . . . . Nemes S.
Lotteringhi . . . . . Boda Ferenc.	Checibio . . . . . Garai Ilona.
Izabella, neje Haidt Margit.	A herceg . . . . . Réti István.

Közdete 3 és fél órakor.

Béret 87. sz. Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árkakkal:

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. irták: Eduard Morton, Harry Greenbank és Adrian Rossi. Zenejét szerette: Sidney Jones. Fordították: Makay Emil és Fáy J. Bela.

SZEMÉLYEK:

A császár . . . Szabó L.	Tucker . . . . . Nemes S.
Sir George . . . Réti István.	Nau, rizzárús Szamosi L.
Bobbie, fia . . . Arkossy V.	Jung-Si . . . . . Garai Ilona.
Poppie, leánya Mányai A.	Hu-Ju . . . . . Billik Emma.
Dudley . . . . . Haidt Margit.	Miss Pxi . . . . . Borsodi B.
Jen-Ho . . . . . Giréth K.	Angol hölgy . . . . . Kalocsa R.
San-Toy . . . . . Felhő Rozsi.	Fu-Hop . . . . . Boda Ferenc.
Csu-Li . . . . . Polgár S.	Vun-Lung . . . . . Tolnainé.

Közdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Görögnek, az a szép, csodás, csodás...
MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
 Gyártás és forgalmazás
SÁVANYU-KUT
 Ajánlat: E víz kőszoborait a bor savát és az italnak kellemes, langorú mellékírt ad, annakl, hogy azt fokozottan tartand.

vilny perszo

raktár

1803

Fejér Gyula fűszer- és csemege-kereskedésében Aradon. Ő cs. és kir. fensége József főherceg udvari szállítója.

Világhírű

orosz karaván tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvérek,
MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Legfinomabb fajok,
 eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN
 csakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állasközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjal előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő osztály.

Keresünk:

Kéfe- és pipereáru kereskedő Aradon létesítendő fiók-üzlet részére jó megjelenésű, intelligens, fiatal üzletvezetőt keres. Óvadék kívántatik.

Vidéki városba, a női- és férfi-divat szakmában jártas 24—25 éves, jó megjelenésű, kirakatrendező segédet. A magyar és német nyelv ismerete szükséges.

Vidéki fűszer- és vegyesáru üzlet önálló vezetésére, komoly, szakképzett, románul tudó segéd kerestetik, a kinek némi vagyona is van. Az üzlet esetleg átvehető.

Vidéki fűszer- és vegyesáru üzletbe jó megjelenésű ügyes fiatal segédet.

Vidéki rőfös-, fűszer- és vegyesáru-kereskedésbe jó megjelenésű, ügyes fiatal segédet, aki vidéki üzletekben működött.

Vidéki fűszer és vegyeskereskedés részére a magyar és román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Ajánlunk:

Az épület- és szerszámfa kereskedésben jártas román, fiatal segédet.

Önálló gyakorlati bíró, a női- és férfi divatáru, valamint a norinbergi-szakban teljesen jártas óvadékképes, szakképzett segédet, lehetőleg üzletvezetői állásra.

Raktárkezelőnek. 24 éves, a divat, rőfös, továbbá a fűszerüzletben jártas, magyarul, németül és szerbül tudó segédet.

Idősebb kereskedőt, rőfös- és vegyesüzletbe, szállító-céghez, vagy gazdasághoz alkalmazottnak.

Fűszer- és vegyesáru szakmában több fiatal, ügyes, románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
 titkár.

Keppich Zsigmond,
 igazgató.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
 részvényeinek

12-ik számú szelvényei

1902. január 2-től

30 koronával beváltatnak

Aradon a társulat pénztáránál:
 Makón } a társulat fióknézetéinél.
 Pécskán }

Krausz Paulin

első és legnagyobb

aradi kölcsönkönyvtára,

Deák Ferenc-utca 2. sz.

Az őszi idény beálltával van szerencsém a t. olvasóközönségnek

50,000 kötetből álló

kölcsönkönyvtáram

használatát felajánlani.

Kölcsönkönyvtáram a magyar, német, francia és angol szépirodalom minden jelesebb termekét tartalmazza. — a mai napig kiegészítve

Minden újdonság megjelenésekor azonnal több példányban kapható!

Előfizetési árak havonként 1 kor. 20 fill.

vagy egyes kötetenként **8 fill.**

A tanulóifjuság részére 1 kor. — fill.

vagy egyes kötetenként **6 fill.**

Újdonságok!

Mikszáth: Régi szekér, fakó hám, *Herceg Ferenc*: Pogányok. **Arianna:** Idegenek közt; **Benitzkyné:** Gyöngysorok, Minden áron, Uri hajlamok, Hanna, Késő bánat. **Herczeg F.:** Arianna. **Cherbuliez:** St. Maure kisasszony **Malonyai:** Az a számár Domokos. **Pekár Gyula:** Livio főhadnagy, Trater, A pompás herceg. **Ohnet:** A könyvnyűverűek. **Gürdonyi:** Egri csillagok. **Theuriet:** Gyötört szívek. **Bródi S.:** Arva leányok. **Tolstoj:** Chopin preludeje. **Toth Béla:** Vasárnapok, A boldogasszony dervise. **Göze Gábor:** A pesti ur, Bolygás a nagy világban. **Mirbeau:** Egy szobaleány naplója. **Salgo:** A bün. **Ambrus Z.:** Giroflé és Girofla, **Zola:** A munka, stb.

Németben: **Manteuffel:** Jone, Zur linken Hand. **Marriot:** Mit der Tausur, Moderne Menschen. **Maupassant:** Ein Abentheuer in Paris stb. **Megede:** Félicie, Unter Zigeunern. **Mirbeau:** Der Garten der Qualen, Tagebuch einer Kammerjungfer. **Mac Nordau:** Doctor Kehn, Neera, Lydia. **Ompheda:** Eysen, Die Radlerin, Die sieben Gernogg. **Prevost:** Lea, Eine glückliche Ehe, Revanche, Flirt, Unter uns Mädchen stb. **Schobert:** Die Brillanten der Herzogin. **Werder:** Sonntagskinder stb.

Franciában: **Mirbeau:** Le calvire, Le journal d'une femme de chambre. **Edmond Rostand:** L'aiglon, Cyrano de Bergerac. **Zola Travail.** **Ohnet George:** La ténébreuse, Au fond du gouffre. **Gyp:** Totote, Trop de Chic, La fee sur rise. **Prevost:** La confession d'un amant stb.

Angolban: **Mrs Alexander:** A missing Hero. **Ouida:** Street dust. **Mathers:** Becky, stb.

Ugyanitt minden magyar, német, francia és angol divatlap és folyóirat előfizethető! Egyes számok külön is kaphatók! Képes levelezőlapok óriási választékban!

Fiatalkönyvhordó kerestetik.

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin,
 kölcsönkönyvtára,
 könyv- és papirkereskedése.

A Cervelló tanár-féle

IGAZOL

és az ehhez szükséges belégző készülék „SALUS“, a melyet bel- és külföldi kórházakban a tüdő és légzőszervek bajainál ki-próbáltak, orvosi rendelésre minden gyógyszerertárban kapható.

Prospektust és felvilágosítást bérmentve küld a

„NÁDOR GYÓGYSZERTÁR“

Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

1902

Üzlet felosztás és végeladás!

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszmuáru-, kalap-, cipő-üzletem felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek s a raktáron lévő áruk

minden elfogadható árban

eladatnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

Arad, Andrassy-tér 24., Hungaria kávéház mellett.

Az 1895. évi párizsi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikereit használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, ízületi, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és ízületi fájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

SZEGFŰ CRÉME szeplő, májfolt, mitessers az arcz és kéz bőr mindennemű tisztálanságai ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

SZEGFŰ POWDER a tein-nek üdéséget s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszín s krém színben. Egy doboz 1 korona.

SZEGFŰ FOGPOR a fogak s foghúsépségben tartására. A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

SZEGFŰ SZAPPAN a legfinomabb toillet szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

HAJ-ELIXIR a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajkiopás biztos meggátolására szolgál. Egy üveg 3 korona.

TOKAJI CHINA-VASBOR legkitűnőbb minőségű tokaji aszu úrmóból készítve. Biztos hatású a már legregibb gyomorbetegségek gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görcsök s gyomorsütés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

TOURISTA OLAJ az egyedüli biztos szer tyukszem szemölcs és bőrvastagodás gyökeres gyógyítására. — Egy üveg ára 70 fillér.

GYOMORBOR legkitűnőbb minőségű tokaji aszu úrmóból készítve. Biztos hatású a már legregibb gyomorbetegségek gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görcsök s gyomorsütés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

1529

Kapható csaknem az összes gyógyszerertárban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátorajhajhely.

Főraktárak Budapesten Török József gyógyszerertárban, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerertár“-ban, Váci-körút 17.

Helybeli raktárak: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József és Vojtek Kálmán.

Telefon szám 46.

Salgótarjáni kőszén 3 kor. 20 fill.

Rostált darabos bükkfa-szén 4 „ 40 „

Aprított tüzifa . . . 2 „ — „

métermázsánként házhoz szállítva.

ALTMANN EDE

fűszerkereskedőnél,

Wesselényi-utca 48.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a leghamulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemf bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemf bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek,

otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staet Medical Istitutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Minden írhat érte bárhonnán magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell czimezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendő. 1341

A CSODA MIKROSKOP

melyből a chicagói vilákiállításán több mint 2 1/2 millió adatot el, most nálam

csak K. 2.40

csekély árért (K. 2.40 előleges beküldése után bérmentve, 40 fillérrel több utánvét mellett) kapható. E csoda mikroszkop előnye, hogy minden tárgyat körülbelül 1000-szer nagyobbitva lehet látni, tehát porszemek és a szem által ki nem vehető állatok oly nagyoknak látszanak, mint az aranybogarak. Nélkülözhetetlen fűvészet és zoologia tanításánál és egy rég kívánt háztartási szerkezet, mely által minden tápanyag megvizsgálható megállapítható, hogy hamis, valamint a husnál a borsóka létezése. A vízben élő bacillusok, melyek tiszta szemmel ki nem vehetők, vigan uszkálni látjuk. Azonkívül rövidlátóknak mint loupe a legkisebb betűk olvasására is alkalmas. — Jobb mikroszkop 2500-szoros nagyobbitással beleértve több oly esettel és object üveggel csinos szekrényekben csak K. 5 — Használati utasítás mellékeltek. — Igen finom távoosévek, igen nagy távolságra használhatók, achromatikai üvegekkel, 3 kihuzattal, sárgarézből, elegáns dobozban csak K. 5. — Szétküldés: 1335

A. FEITH, Wien, V2 Matzleinsdorferstrasse 76.

Egyenruházati intézet megnyitása.

A legújabb szabású egyenruhák és egyenruházati czikkok a cs. és kir. hadsereg és m. kir. honvédség részére. Teljes felszerelések

tartalékos tisztok, hadapródok és egyéves önkéntes urak részére.

Egyenruhák javítását és átalakítását a legjutányosabb árakban számítom.

Nagy választék tisztí patent sapkákban.

F. M. NETSCHEK

aradi képviselője:

LUX MÓR

ANDRÁSSY-TÉR 9. SZ.

Minoriták templomával szemben.

Bellák Mór

1872. évi divat különlegességi raktár

Arad, Andrassy-tér 18. Legdivatosabb nyakkendők.

Ajándéknak legalkalmasabb.

Fehérneműek,

Cilinderek,

Sárczipők

Valódi Jäger alsó ruhák

Valódi Pichler kalapok

Keztyük

Karisnyák

Angol kalapok

Zsebkendők

Vidéki rendelések

pontosan

eszközöltetnek.

Jelenkor csodája.

Csak 3 frt 50 kr.

20 drb értékes és praktikus tárgy egy valódi svájci Anker-Remontoir órával együtt

Csak 3 frt 50 kr.

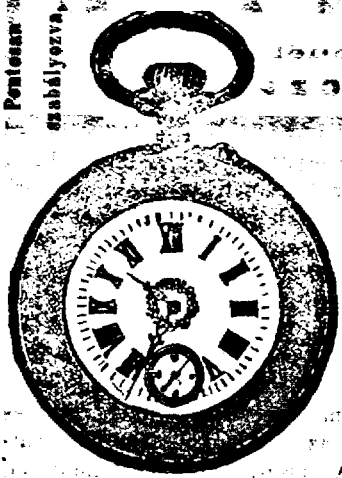
- 1 valódi schweitzer Anker-Remontoir zsebróra, pontosan jár, öt évi jótállással.
- 1 Double-aranygyűrű, legújabb divatu Simill-brilliánsal.
- 2 Double-arany manzetta-gomb, mindig olyan marad mint új korában.
- 3 mellgomb, Double-arany.
- 3 patent gallérgomb.

- 1 finom Double-arany páncézelláncz.
- 1 bécsi nickel-Crayon, tollszár, irón és radir-gummi.
- 1 szivarszipka, valódi tajtképből, borostyánnal, szépen szívható.
- 1 szivartárcsa, bőrütánczat, préselt sport-képpel.
- 1 korona-péncztárcsa, bőrből, igen tartós.

- 1 selyem-nyakkendő, vil. v. sötét, divatos alak.
- 1 patent nyakkendőtartó nickelből, nyakkendőkhoz nélkülözhetetlen.
- 1 zseb-gyufatartó, igen tartós és praktikus.
- 1 zseb-szivartárcsa nickelből, mint óraesüggő is használható.
- 1 elegáns nyakkendőtű, utánzott tűzes gyémántokkal. 1715

Mindezen 20 drb gyönyörű értéktárgy a kitünő Anker-Remontoir zsebrórával együtt, bár kétszer annyi értéket képviselnek, most csak 3 frt 50 kr.-ért kaphatók. Mindenki, aki ezen gyönyörű garnitúrát megvásárolja, el kell, hogy ragadtatva legyen a kitünő járásu zsebróráról, valamint a többi díszes tárgyról és igazán kellemes meglepetést szerez önmagának. Hogy ezen hirdetés a valóságon alapul, mutatja a naponként beérkező igen sok utánrendelés és elismerő levél, amelyekről minden ember meggyőződést szerezhet magának.

A küldés utánvétellel naponként történik: **Kertész Henrik, Wien, I., Fleischmarkt Nr. 9-22. f.**

5 évi jótállás

3395—1901. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A m.-radnai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gebhardt Sándor végrehajthatónak. Mojsz-szk Pópa Floricz végrehajthatást szenvedő elleni 400 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a m.-radnai kir. járásbíróság területén lévő, a solymos milozai 392 tjkvi A. I. 1—2. rsz. (1757—1758.) és 1872. hr. számú egész ingatlanok hasznélvezetére 640 kor. és a solymosi 745. sz. tjkvben A. I. 1—6. rsz. (335—336.) 787/a., 1121., 7578., 7844., 8148. hrzi sz. egész ingatlanokra a Zsivanyeszk Pera javára C. 5. és C. 9. a. bek-belezett s a telekkönyvi bevezetésben szolgálmi jognak nevezett életfogytiglani el-tartás kikötményének tekintetbe vétele nélkül 3432 koronában ezen-nel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenebb megie-lőt ingatlan az 1902. évi január hó 21-ik napján délelőtt 9 orakor Solymos községhezánál megtar-tandó nyilvános árverésen a meg-állapított kikiáltási áron alól is el-adatni fog.

Árverezni szándékozik tar-toznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jel-zet: árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz 170. §-a értelmében a kánatpénznek a bíróságnál elő-leges elhelyezéséről kiállított sza-bályszerű elismervény át szolgál-tatni.

Kelt M.-Radna, 1901. évi ok-tóber hó 31-ik napján.

A m.-radnai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság

Polgár,

Megyei és városi telefon szám 10.

Legizléseesebb

báliczikkék

óriási választékban.

Gázlegyezők meglepő választékban.

Báli belépők

már 3 frt 95 kr-ért kaphatók.

HOFFMANN SÁNDOR

A „fecskéhez“

ARADON, Színház-épület.

Legújabb áttört kelmék

már 27 krajczártól.

Gyönyörű pompadur batistok

igen nagy választékban.

Legszebb színházi kendők és blouzok vannak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Vidékre mintákat és árjegyzéket készséggel és bérmentve küldök.

Elvsem olcsó árak mellett nagy forgalmat elérni.

Uj rendszer
az ingyen fényképek
kedvezményénél

PORTER VILMOS

nagy áruházában
ARADON, SZABADSÁG-TÉR.

Hogy az életnagyságu fényképek elterjedését megkönnyítsem, mai naptól fogva áruházamban a következő uj rendszer lép életbe:

Pénztáram minden bevásárlásról, ha az még oly csekély összegű is, nyugtát állit ki, s amidőn a bevásárlások összesen 20 koronát tesznek ki, akkor

teljesen ingyen adok

bármely fénykép után egy 65 centiméter magasságu, művészes kivitelű, hü

életnagyságu fényképet,

csupán a diszes papirkeretért térítendő meg 3 korona.

Nem kell tehát egyszerre

20 koronáért bevásárolni, hogy mélyen tisztelt vevőim az életnagyságu fényképet elnyerjék, a bevásárlás történhet részletekben is. Egy fényképen két vagy több személy is szerepelhet.

A báli idényre ugy férfi, mint női divat osztályom különösen föl van szerelve. Estélyekre és mulatságokra ajánlom igen változatos és érdekes **tombola-tárgyaimat.**

Kelt Aradon, 1902. év, ujév napján.

Porter Vilmos nagy áruháza,

Szabadság-tér.

A t. háziurak figyelmébe!

Van szerencsém az igen tisztelt háztulajdonos urak b. figyelmét felhívni a **Szabadság-tér 10. sz. alatti (Schreyer-ház)**

csatornázási és vízvezetési vállalatomra,
 ahol igen előnyös árak mellett felszerelék teljes vízvezetési berendezéseket
s elfogadok javításokat, a melyeket legpontosabban eszközölök.

Magamat nagybecsű pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

NAGY ADOLF,
 csatornázási és vízvezetési vállalkozó.

1618

707—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági székének a Mittemann féle gyártelepen levő magtár helyiségeknek azonnali bérbeadása iránt 1902. évi január hó 27-én é. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1. Az 1. 2. és 3. számú 4600 mm. gabonát befogadó magtárra 750 kor. 2. A 4. számú 6000—7000 mm. gabonát befogadó magtárra 1200 kor. 3. Az 5. számú 4000 métermázsas gabonát befogadó magtárra 1000 kor.

Bánatpénzül létéendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta után a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi december hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

Felülmul minden eddig létezőt

Sultán Rum,

(alcoch. sacch. t. hg.)

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos ízt kölcsönöz.

Ára $\frac{1}{2}$ literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitűnő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., $\frac{1}{4}$ kilo 1 frt, $\frac{1}{2}$ kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitűnő hatású szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuszos bajok ellen a

Kellemes ízű, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Magy. kir. Államvasutak.

187010—1901. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Börsapka szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. év február hó 1-től 1903. év július hó 31-ig évenként szükséges:

mintegy 100 drb altiszti börsapka és 400 " szolgai szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok az 1902. év január hó 15-ig beterjesztendők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A börsapka a magy. kir. államvasutak anyag és 1-ltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut. 73. sz. II. em. 48. ajtó) letéteményezett minta szerinti kivitelben szállítandók.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyancsak az általános szállítási feltételek fenti szakosztályánál, valamint minden üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta úján meg is rendelhetők, megjegyezve, hogy az általános szállítási feltételek minden egyes példányért 50 fillér, a különleges feltételekért pedig 30 fillér fizetendő. A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő. Budapest. 1901. december hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Plisszírozás és Gouellozolás bármily szélességben elvállaltatik.

Leszállított olcsó árak!

Ifj. Kopetkó Károly

ARAD,

1222

Templom-utca, Minorita-palota.

!!! Óriási választék Báli virágokban !!! óriási nagy választékban.

* Városi és megyei telefon szám 477. * * Szolid elv. pontos kiszolgálás. *

Báli ujdonságok!

Báli toll és gázlegyezők.
 Báli belépők 2 frtól.
 Báli selyem gázok.
 Báli selyem és gyapju kelmék

Báli harisnyák.

Báli keztyűk.

FAIX JAQUES

zongoraterem és zongora készítő műhelye

ARADON, Batthyányi-utca 35. sz. (saját házában.)

Vagyok bátor a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, hogy számos éven át Bécsben működve, ott a zongorakészítés terén nyert tapasztalataim révén, ugyszintén jól szervezett **műhelyem** által azon helyzetben vagyok, hogy mindennemű

javitásokat teljes jótállás mellett, lelkiismeretesen, szakszerű kivitelben, ugyszintén **hangolásokat**

pontosan eszközlök.

1465

Elsőrendű bécsi cégektől, ugy saját készítményű zongorákat folyton raktáron készletben tartok.

Rozsnyay

Kiváló minőségű gyógybor, mely mindenféle készítményt, úgy tisztasága, mint gyógyereje által többszörösen felülmúlja. Magyar, ménesvidéki fehér, természetes édes borból készítve. Kiváló jó hatású vérszegénység, sápadtság és neurasthenia esetében. Egy üveg ára 2 korona 40 fillét.

A vérszegények, akik különösen télen sokat szenvednek a hidegtől, jól teszik, ha kísérletet tesznek a

Rozsnyay-féle vasas China-borral, melyek kiváló hatásáról csakhamar meg fognak győződni. Minden más gyógyborral nem csak kiállja a versenyt, de felül is múlja azokat. Számos kórházban van alkalmazás-ban.

Mátyás

Vasas

China

bor.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

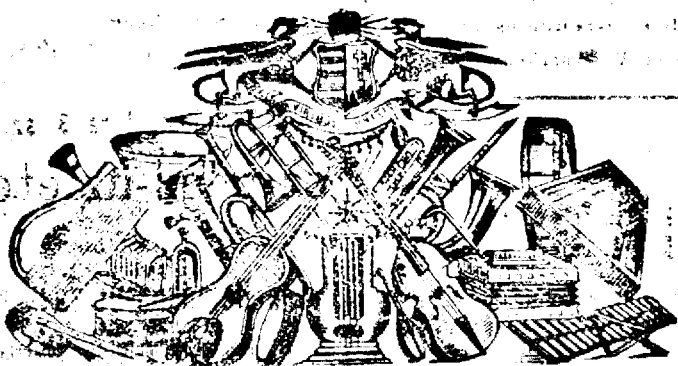
és minden más gyógyszer-tárban.

Valódi, ha az aradi Szabadság-szobrot ábrázoló védjegy-gyel van ellátva.

STÖHR MÁTYÁS

hangszerüzlete

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Hangszerek, hegedűk, bőgők, harmonikák, cziterák, gitárok, floták, dobok, klarinétok, szóval mindennemű hangszerek és az ahhoz szükséges kellek nagy választékban vannak készletben.

Tört és régi hegedűket és bőgőket veszek vagy ujakra becserélek.

1879

Kitűntetve. Alapítva 1879-ben.

A legszebb, legalkalmasabb és legötletesebb

alkalmi ajándék

egy életnagyságu arckép, mert örök bécsé van és egyszermind szobadiszül, továbbá előnyös névnap, születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéknak szolgál, de ugy is mint örökös emlék (különösen megholtakra) földtől alkalmas. Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem el. Nagysága 40:50 cm. Ára 3 ft.

Mű hasonlatosságért és tartósságért kezelek.

A fényképet sérületlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészítem. (Karácsonyi ajándéknak számt. képeket tessék minél előbb megrendelni.)

Bodascher Szigfrid

Kitűntetett arcképfestészeti műintézete

Bécs. II., Praterstrasse 61.

1504

A nemzeti és belügyminiszterium 81945/1901. sz. rendeletével engedélyezett.

Sanatórium és Hidegvizgyógyintézet

egész Délmagyarországon az egyedüli jogosított gyógyintézet, mely télen nyáron nyitva van, állandó orvosi felügyelet alatt áll, bejáró s bentlakó betegek gyógyítását elfogadja. A betegek bármely orvos tanácsát vehetik igénybe.

Gyógyeszközök:

Villamfényfürdők: rheuma, köszvény, elhízottság, idegzsabák (neuralgia), vesebajok, vérbetegségek, fémmérgezesek gyógyítására. E fürdők szívhaj mellett is használhatók. 15 fürdő 15 ft.

Hidegvizgyógyfürdők: egészségesek edzésére, felüdítésére, idegbetegek, vérszegények, tüdőbetegek, ideges gyomor s bélbántalmak, állmatlanság, fejfájások gyógyítására. 15 fürdő 6 ft. Havibéret 10 ft.

Szénsavas fürdők: Szívbillentyű bajok, nőbajok, ideggyengeség gyógyítására. 15 fürdő 18 ft.

Moór fürdők: nőbajok, rheuma, idegzsabák, izület merevségek gyógyítására. 15 fürdő 18 ft.

Villany viz-fürdők: idegesség, idegfájdalmak, ideggyengeség gyógyítására. 15 fürdő 15 ft.

Inhalatiók (Belégzések) soole vagy fonyókivonattal. Reichenhall, Gleichenberg mintára; tüdő s gőgehurutok ellen 15 jegy 9 ft.

Svédgyógytorna: Hátgörbülések, izületmerevségek gyógyítására; sápadt gyöngye gyermekek edzésére. Havonta 15 frittól feljebb az eset súlyossága szerint.

Massage: izületbajok, vérszegénység, elhízottság, általános gyöngyeség gyógyítására. 15 massage 6 ft.

Villanyos massage: idegesség, idegfájdalmak, gyöngye emésztőképesség gyógyítására. 15 jegy 12 ft.

Villanyozás galvan és faradicus árammal. — Bentlakó betegek bármelyik orvos tanácsát vehetik igénybe. — Szoba (világítás, fűtés, kiszolgálás) s ellátás 85 ft havonta.

Vezető orvos:

Dr. HECHT, ARAD, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270.

181

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

tesítéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való kö-
nyeg melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Ajándéku vegyen
legjobb minőségű
Singer-varrógépet
Kalmár József
műszerésznél
1684
32
forintért
Arad,
Salacz-utca 2.
Szakszerű
javítóműhely.
Villanycsengők és telefonberendezések.

Telephon 436.

Korcsolyák
nagy választékban kaphatók
Pöhm és Gedeon
vaskereskedésében 1561
Arad, Edtős-utca és Szabadság-tér sarkán.

Lázár Gyula
fűszer, csomage, bor, pezsgő, rum,
tea és cognac kereskedése és ásványvizek főraktára
Aradon, Andrássy-tér 19. szám,
(a Központi szálloda-épületben.)
Gyors és pontos kiszolgálás mel-
lett mindeukor friss és jó árú a
legelőbb áron.
Készpénz fizetésénél 2 százalék
pénztári jutalék.
Telefon 344. 1718

A legmegfelelőbb alkalmi ajándék
a Licker-féle vászon,
minden háztartásban nélkülözhetetlen.
1 vég 23 méter (30 rőf) 7 és 8
forint. Egyedül kapható
Licker Ferencznel
Arad, Miksa-utca 13.,
a vasút mellett
1734

Szállítható
izzó
harisnyák
(Auerhálók nem szab-
dalmi kihágás.)
Azonnal használhatók s minden
égőre alkalmazhatók.
25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt
bérmentesen hához szállítva, jót-
állás mellett, utánvétellel, 1178
Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT“
Berlin, Linkstrasse 27g.
Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

TELEFON 184.
Bettelheim K.
első aradi egyedüli szakszerű mosó-
és tisztító műintézete
Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)
Elvállal a legdiszesebb különlegessé-
gek, piperek, uj kelengyek, mindenféle
házi-ruhák mosását a legelőbb egyez-
ségi árak mellett. Otthon kimosott fe-
hérműek és egyebek jutányos ára-
kon vasaltatnak; saját embereimmel
kívánatra háztól elvitetnek és haza is
szállítatnak. 1539

Távbeszélő 389.
Gróf KÖNIGSEGG LAJOS
a magyar kir. Államvasutak gépgyára-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője.
Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.
Kívánatra küld 1590
árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Nagy ékszer kiállítás.
Tulhalmozott raktár
miatt
az összes ékszer, arany, ezüst ne-
műek és órák feltűnő olcsó árban
adatok el, melyről a n. é. közön-
ség meggyőződését kéri
DEUTSCH IZIDOR
órás és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA,
Minorita-palota.
Nagy óra kiállítás.

Használjuk fel a kedvező alkalmat!
VARGA JÓZSEF
butor- és épület-asztalos üzlete
Arad, Kápolna-utca 6. sz.
Tultermelés miatt minden elfogadható
ár mellett ajánlom 1709
kész háló- és ebédlő-szoba butoraimat
és olyanokra megrendelést jutányos ár
mellett készséggel elfogadok.
Építész és építő uraknak ajánlom
kitűnő anyagból készült épület-asztalos
munkáimat és parkettáimat Pénztézetek
és ügyvédeknek ajánlok iródei beren-
dezésekre, továbbá készítek portálokat és
boltberendezéseket kereskedők részére.
Jutányos árak!

Borszivattyúk
3 évi jótállással.
Bortömlők
gyári áron
Hönnig Frigyes
Arad,
Rákóczi-utca 28. sz.
Ugyanott 1446
tüzi fecskendők
és kutak.

Ajándékoknak
alkalmas
fényképek
KLAPOK ALAJOS
Arad, Minorita-palota (Templom-utca)
kaphatók. 1718

Mikalaka, ujtelep,
az uj fűtőház közelében egy ház
szabad kézből eladó. Bőveb-
bet ugyanott 428. sz. a.

KOCH DÁNIEL
kerékpár és varrógépraktár, villanyos csengő
berendezési intézet.
Deák Ferencz-utca 42.
Nagy javító-műhely!
Mindennemű
kerékpárok és varrógépek
kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 566

Minden lótulajdonos
saját érdekében cselekszik, ha a lovak
patkóira az itt jelzett és gyári
jegyel ellátott,
szabadalmazott
H-patkó-csavart
alkalmazza, a melyekkel
a ló főre csuszása ki van
zárva.
Utánzatokat utasítsunk
vissza, mert a H-csavárokat
saját találmányu acélozá-
sunkkal csak mi gyártjuk.
Képes árjegyzék ingyen.
Leonhardt & Co.
Berlin-Nichnberg. 1658
Egyedüli főraktár Ausztria-Magyaror-
szág részére:
Kaszab és Breuer csavargyár
Budapest, VI. Váci-körút 33.

FEJÉR GYULA
fűszer, csomage, tea, rum- és
ásványvíz kereskedése, József fő-
herceg ő csász. és kir. tisztege
udvari szállítója
Templom-utca 1. sz. Aradon,
a Fehér kutyához. 1608
Fiók-üzlet: József főherceg-ut 12. sz.
a legelőbb bevásárlási forrás, mindenkor friss és
jó árú. Gyors és pontos kiszolgálás.
Készpénzfizetésnél 20% pénztári jutalék.
Városi és megyei telefon szám 71.

Boczkó-utca sarkán
levő
nagy telek
egészben vagy darabokban
eladó.

Bővebbet a tulajdosoknál: Dr.
Szende Tivadar ügyvéd, vagy Ma-
rek Samu bórkereskedő uraknál
Szabadság-tér 12. 17

Telefon 39. szám.
Ajánlunk igen t. vevőinknek első
minőségű szagtalan

fűtő-köszenet
50 kilós zsákokban csomagolva, bér-
mentve hához szállítva
100 kiló 3 kor. 40 fill.
Allandóan raktáron tartunk
elsőrendű
kovács-köszenet
és darabos 1470

bükk-faszemet is
50 kilós és 25 kilós zsákokban.
Megrendelések pontos hazaszállítása
végett felnap időt kérünk

Kneffel Károly és Fia
vaskereskedése Aradon.

Értesítés.
Van szerencsém a tisztelt vevői-
met értesíteni, hogy 1902. február
hó 1-étől
a Templom-utca 3. sz. alatti
cipész-üzletemet
felosztatom és bogy iparomat
Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,
a Tököl-téri Kishalmi-féle gősfürdő mellett
továbbra is folytatom, a hol mérték
szerinti megrendeléseket pontosan
teljesítek.
A n. é. közönség további szí-
ves pártfogását kérve, maradok
kiváló tisztelettel
Pakszián Sándorné.

Egy próbakísérlet által mindenki meggyőződhetik, hogy Arad és vidéke részére legolcsóbb bevásárlási forrás lábbeliekben az

ARADI CZIPÉSZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETE

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

ahol mindég készletben nagy raktár van mindennemű

férfi-, női- és gyermek-czipőkben jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelésnél elegendő a lábnyomat papiroson írónnal megrajzolja.

1747

Mérték utáni rendelések 24 óra alatt elkészítettnek.

A pécsi mosott kovács-szén egyedüli kizárólagos
raktára Aradon,

Krizsán János

ARADON, Nagyváradi-ut 12. sz. a.

Telefon 336. sz.

Ajánlja dusan felszerelt **kovács-, kő- és fa-szén**,
valamint **tüzifa-raktárát** a következő árak mellett:

Legjobb minőségű **pécsi mosott kovács-szén** 100
kilónként házhoz szállítva **4 kor.**

Legjobb minőségű **szalon kőszén.** 1559

Legjobb minőségű **pirszén** (koks.)

Legjobb minőségű tisztára rostált **bükkfa faszén**
100 kilónként házhoz szállítva **4 korona 40 fillér.**

Aprított tüzifa 100 kilónként házhoz szállítva **1 kor.
80 fillér.**

Raktáron tartok mindennemű legjobb minőségű tüzfát,
s azt a legjutányosabb árak mellett árusítom.

Tüzfát kívánatra házhoz szállítom 4 méterenként **1 kor.
80 fillérért.**

Vidéki megrendelőknél a szenet az aradi vasúti állomásra
díjmentesen szállítom.

A n. é. közönség b. rendeléseit várva, maradtam tisztelettel

Krizsán János.

Nagyobb mennyiségű szénát waggonrakományokban óhajtok venni. Ajánlatokat
kérek hozzám.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz,
szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkek

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk
be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti
7 óráig végezhető.

A beraktározott **gabonákra, kereskedelmi árúkra
vagy iparczikkekre olcsó kölcsönök azonnal
adatok** és ez által ugy a termelők, mint a kereske-
dők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasúti állomással közvetlen vágányösszeköttetés-
sünk van és a vasúton érkezett árúkra **reexpeditió-ked-
vezmény** nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget
különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leg gondosabban és olcsó díj felszámi-
tása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is köz-
vetítjük. 835

Vasúton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai
Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a
fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az Áruraktári intézőségénél, to-
vábbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél
vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság

Igazgatósága.

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártal-
matlan és bizton-
ságot adó, pattanás-
szűrlő, pattanás-
szűrlő, bőrtisztító,
(Miltanor) és más
bőrteljesítő. Nag-
yolja a bőrt a meg-
sopodottól; meg-
szünteti az arcon és
kéz vörösségét. Ren-
desen használva, a
ránkos arcbőrt
simává, tisztevé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem káros-
ítja az arcbőr fényességét. Ára 1 korona.

A hosszívuló Narancsvirág Poudre doboza
1 korona. Kapható

Jencs Vilmos

„Szt. János” gyógyszerárterében

Budapest, II., Széna-tér.

Rraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerárterében

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Magy. kir. Államv. üzletvezetősége Sze-
geden.

41277—1901. III. oszt. sz.

Pályázati hirdetés.

Az Anina állomáson megüre-
sedő pályaudvari vendéglő bére-
tére ezennel nyilvános pályázat
hirdettetik. A bérlet fenti vendég-
lőre nézve 1902. évi május hó
1-ével veszi kezdetét és tart ezen
időponttól számított három éven
át, vagyis 1905. évi április hó 30-ig.
Bérlőnek a következő helyiségek
bocsátatnak rendelkezésére:

A földszinten: I—II. osztályu
étterem, III. oszt. váró- és étterem,
italmértő söntés szoba, konyha,
éléskamra, pincze, jégverem, gaz-
dasági udvar és fűskamra.

Az emeleten: 2 szoba, 1 cse-
lédszoba, 1 pinczészoba, továbbá
a padlás.

Az egy koronás bélyeggel el-
látott és „Ajánlat a m. kir. állam-
vasutak föntkiirt Anina állomása
pályaudvarán levő vendéglő üz-
letre” felirattal ellátott, lepecsételt,
borítékba zárt, nemkülönböztetett,
okmányokkal felszerelt ajánlatok
1902. évi január hó 15-én déli 12
óraig az alulírt üzletvezetőség ál-
talános osztálya főnökénél (üzlet-
vezetőségi palota, I. emelet 21. sz.
ajtó) vagy személyesen, vagy kir.
posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre
200, azaz kétszáz korona kész-
pénzben vagy állami letételre alkalm-
mas értékpapirokban a szegedi

üzletvezetőség gyűjtő-pénztáránál
1902. évi január hó 14-én déli 12
óraig vagy személyesen vagy kir.
posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti
vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegy-
zett, 14 napnál nem régiebb, a név-
értéket meg nem haladó, napi ár-
folyam csak 90% szerinti értékben
számíthatnak. Készpénzben letett
összeg után kamat nem fizettetik.
Az ajánlatban a letétel megtörténte
megemlítendő ugyan, de a letétel-
ről nyert elismervény nem csato-
landó.

A vendéglő bérletére vonatkozó
feltételek a nevezett üzletvezetőség
forgalmi és kereskedelmi osztályá-
ban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos
órák tartama alatt megtekinthetők,
miért is az ajánlattevőkről feltéte-
leztetik, hogy a feltételeket ismer-
ik s azokat magukra nézve egész
terjedelmükben kötelezőknek elfo-
gadák.

A fentebbi feltételtől eltérő,
vagy a kitűzött határidőn túl be-
érkezett ajánlatok, továbbá olyan
ajánlatok, melyek táviratilag tétel-
nek s végül olyanok, melyekre
nézve az előírt bánatpénz je nem
tétel, figyelembe vétetni nem
fognak.

Az ajánlatok között a válaszá-
tás szabadon, a bérösszegre való
tekintet nélkül történik.

Szeged, 1901. december hóban.

Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Városi és megyei
telephon 150. sz.

Ifj. Czeiler István

Városi és megyei
telephon 150. sz.

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrészes árak:

Deszkák, padlók és gerendák
tölgy, bükk, dió stb. kemény-
fa nemekből 5 mm. vastagságtól
feljebb.

**Méret szerinti megren-
deléseket is elfogadok.**

Mindennemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat
és **parkett** gyors és nagybani
gyártása.

Különlegesség saját gyárt-
mányu **gördülő ablak faredő-
nyökben** (rolók).

**Portallé és modern bolt-
berendezések gyára** stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s
deszka vágások; valamint **kanya-
ritások** (schweifolás, decoupirozás)
gyalulás (egyengetés és vastagság-
ból) **hornyolás** (kelelés) **furás,**
vésés és csapolás olcsó árban
darab vagy munka-óra szerint szá-
mitva. 1173

Cserépszáritó keretek raktáron.

Butorok beszerzése előtt tekintsük meg

REINHART FÜLÖP butorgyáros

Andrássy-tér 17.

ujjonnan átalakított nagy butortermeit, hol legnagyobb választékban találhatók izléses és
stylszerű butorok a legjutányosabb árak mellett.

1685

Szolid és pontos kiszolgálás felelősség mellett.

Nagy szőnyeg vásár!!

1 mtr. Jutta futó szőnyeg	13.— frt.	1 mtr. Imperial futó szőnyeg	2.20 frt.
1 „ Tapesztrie futó szőnyeg	1.35 „	1 „ Brüsseli futó szőnyeg	1.— „
1 „ Kidderminster szőnyeg	1.— „	1 ablak szövet függöny...	1.— „
1 „ Velvet futó szőnyeg	2.20 „	1 „ csipke függöny ...	1.80 „
1 „ Cocus futó szőnyeg 90		1 Axminster szőnyeg 3.00 mtr.	
etm. széles	1.— „	hosszu... ..	23.— „

1 Brüssler szőnyeg 3.00 mtr hosszú 9.50 frt.

1188

Nagy választék!

Gyermek-kocsi. Vas-butor.

Nagy választék!

Egy finom selyem atlasz paplan 6.80 frt.

Lópokrócok minden minőség és árban csak

Domán Sándornál

ARAD, Szabadság-tér 17.